

Enni Hakala ja Berton Dedolli

Lasten asennemuutokset pyöräilykypärän käytöstä vuoden 2018 ja 2019 aikana

Metropolia Ammattikorkeakoulu Myllypuro

Sairaanhoitaja (AMK)

Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Syyskuu 2019

Tekijä(t) Otsikko	Enni Hakala, Berton Dedolli Lasten asennemuutokset pyöräilykypärän käytöstä vuoden 2018 ja 2019 aikana
Sivumäärä Aika	86 sivua Syyskuu 2019
Tutkinto	Sairaanhoidtaja (AMK)
Tutkinto-ohjelma	Hoitotyön koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Sairaanhoidtö
Ohjaaja(t)	Lehtori Tuija Buure Lehtori Eila-Sisko Korhonen
<p>Opinnäytetyömme on tehty yhteistyössä Aivovammaliiton kanssa ja se käsittelee lasten asennemuutoksia pyöräilykypärää kohtaan vuosina 2018 ja 2019. Aivovammaliiton Tee kypärätempu -hanke on kolmevuotinen pitkittäistutkimus, jonka aikana Aivovammaliitto teettää erilaisia aivoihin liittyviä tempauksia kolmelle eri koululle Espoolla, Tampereella ja Saarijärvellä. Tutkimuksen alussa oppilaat ovat 4-luokalla ja tutkimuksen edetessä 5- ja sitten 6-luokalla. Jokaisena vuonna samat oppilaat vastaavat kyselylomakkeeseen ja lomakkeen avulla tutkitaan, ovatko asenteet kypärän käyttöön muuttuneet. Tutkimusta tehdään, koska vaikka pyöräilykypärän käyttö on viime vuosina yleisesti lisääntynyt, niin edelleen siirryttäessä alakoulusta yläkouluun pyöräilykypärän käyttö vähenee huomattavasti ja se on suuri riski liikenneonnettomuuksissa.</p> <p>Opinnäytetyön tarkoitus on vertailla kahden kyselyn vastauksia keskenään lasten asennemuutoksien selvittämiseksi koskien pyöräilykypärän käyttöä. Tavoitteena on tuottaa hankeen tilaajalle eli Aivovammaliitolle tietoa Tee kypärätempu -hankeen vaikutuksista lasten asenteisiin liikenneturvallisuudesta sekä pyöräilykypärän käytöstä. Tutkimuskysymys, johon opinnäytetyöllä haetaan vastausta: Miten lasten asenteet ovat vuoden aikana muuttuneet koskien pyöräilykypärän käyttöä.</p> <p>Työssämme selvisi, että asenteet eivät ole vuoden aikana oikeastaan juurikaan muuttuneet. Koska vuoden 2019 vastaaja määrä oli alle puolet vuodesta 2018 niin emme voineet tehdä suoria johtopäätöksiä siitä oliko hankkeella suoranaisia vaikutuksia lapsien asenteisiin kypärän käytöstä. Tutkimuskyselyn vastausten perusteella voidaan kuitenkin todeta, että näillä kyseisillä luokilla on melko hyvä asenne koskien kypärän käyttöä jo yleisesti. Suurin osa vastaajista käytti pyöräilykypärää päivittäin sekä vuonna 2018, että 2019.</p>	
Avainsanat	Lapset, aivovamma, kypäränkäyttö, asenteet, kyselytutkimus

Author(s) Title	Enni Hakala, Berton Dedolli Change in children's attitudes of using a bicycle helmet in 2018 and 2019
Number of Pages Date	86 pages September 2019
Degree	Nursing (University of applied science)
Degree Programme	Health care science
Specialisation option	Nursing
Instructor(s)	Tuija Buure Eila-Sisko Korhonen
<p>Our thesis is done in cooperation with Aivovammaliitto in Helsinki. In this work, we will describe the changes of kid's attitude on using a bicycle helmet between the year 2018 and the year of 2019. Aivovammaliitto started in 2018 a 3-year campaign called ``tee kypärätempku``. During these 3 years, Aivovammaliitto will carry out a longitudinal study and will execute questionnaire that will repeat itself for 3 years. First the kids are in 4th grade, then 5th and next year in 2020 they will be in 6th grade. By using the same questionnaire on same schools every year and comparing the answers it is possible to see the changes on kids' attitude towards using a helmet while cycling. Even though the use of bicycle helmet has increased generally in population, there still can be seen a significant decrease on using a bicycle helmet when transferring to junior high school from 6th grade.</p> <p>The purpose of the thesis is to compare the two questionnaires and to find out how are the kid's attitude changed towards using a bicycle helmet this year compared to last year, with the help of questionnaire answers. The aim is to provide information to Aivovammaliitto: Which kind of affect ``tee kypärätempku`` has had in kids' attitude when it comes to road safety and the use of bicycle helmet.</p> <p>In our thesis it found out that the attitudes towards using a bicycle helmet haven't change a lot during a year. We couldn't make straight conclusions out of if the ``tee kypärätempku`` has had straight impact on kids' attitude on using a bicycle helmet because the number of responders in 2019 was half less than in 2018.</p> <p>It can be stated based on the answers of questionnaires that these classes, which took part of this research have a good attitude towards using a bicycle helmet. Most of the responders used the bicycle helmet daily in 2018 and in 2019.</p>	
Keywords	children, brain injury, helmet, attitude, questionnaire

Sisällys

1	Johdanto	2
2	Tutkimuskysymys, tutkimuksen tarkoitus ja tavoite	3
3	Työn teoriaosuus	3
3.1	Aivovamma	4
3.2	Lasten ja nuorten tapaturmat	5
3.3	Liikenneturvallisuus	6
3.4	Arvojen ja asenteiden muodostuminen	6
4	Tutkimusmenetelmät	7
4.1	Tutkimusmenetelmä ja aineistonkeruu	7
4.2	Aineiston analysointi	13
5	Tulokset	14
5.1	Vastaaajien demografia	14
5.2	Vuoden 2018 vastaukset	17
5.3	Vuoden 2019 vastaukset	45
6	Pohdinta	72
6.1	Tutkimustulosten tarkastelu	72
6.2	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.	74
6.3	Johtopäätökset ja kehittämissuhteet	76
7	Julkistaminen ja tiedottaminen	77
	Lähteet	77

1 Johdanto

Vuosittain Suomessa loukkaantuu noin 30 000 pyöräilijää, todellisuudessa määrän arvioidaan olevan paljon suurempi, sillä hyvin suuri osa loukkaantuneista ei päädy väestörekisterin tietoon. Pyöräilijöiden yleisin kuolinsyy on traumaattinen aivovamma. Näitä päähän kohdistuvia aivovammoja voitaisiin selvästi vähentää pyöräilykypärän käytöllä. (Virtanen 2016: 1352-1356.) Vaikka pyöräilykypärän käyttö on yleisesti vuosien mittaan lisääntynyt, niin kuitenkin nuorten pyöräilykypärän käyttö vähentyy radikaalisti siirtyessä alakoulusta yläkouluun (Kalliomäki – Suomalainen 2012: 1). Kouluikäiset lapset puolestaan loukkaantuvat usein miten kevyessä liikenteessä. Erittäin lieviä ja lieviä aivovammoja on kaikista lasten aivovammoista 80-90%, keskivaikeita 7-8% ja vaikeita 5-8%. Lasten vaikeiden aivovammojen taustalla on liikenne 19-77% tapauksista. (Honkkinen ynm. 2009: 40-41.) Jukka Kalliomäki ja Veera Suomalainen tutkivat asiaa vuonna 2012 yhdessä Trafín kanssa ja nyt Aivovammaliitto on käynnistänyt kolmivuotisen projektin tutkiakseen koululaisten asenteita liikenneturvallisuudesta sekä tiedollisesta osaamisesta liittyen aivoihin pitkäaikaistutkimuksessa. Projektin hanke on nimeltään Tee kypärätempu ja sen projektikordinaattorina toimii Henna Väänänen. Hankkeessa on mukana kolme koulua Suomesta. Koulut sijaitsevat Espoossa, Tampereella ja Saarijärvellä.

Opinnäytetyön tarkoitus on vertailla kahden kyselyn vastauksia keskenään lasten asennemuutoksien selvittämiseksi koskien pyöräilykypäränkäyttöä. Tavoitteena on tuottaa hankeen tilaajalle eli Aivovammaliitolle tietoa Tee kypärätempu -hankeen vaikutuksista lasten asenteisiin liikenneturvallisuudesta sekä pyöräilykypärän käytöstä. Pyrimme, myös selvittämään tarvitaanko kouluissa lisäkoulutusta asian suhteen tai juurruttamista opetukseen. Tutkimuskysymys, johon opinnäytetyöllä haetaan vastausta: Miten lasten asenteet ovat vuoden aikana muuttuneet koskien pyöräilykypärän käyttöä.

Ongelmana on havaittu nuorten negatiivinen asenne pyöräilykypärää kohtaan ja asiaa ei auta se, että tällä hetkellä mediassa nuorten ihailemat ihmiset eivät juurikaan käytä pyöräilykypärää. Lisäksi tutkimuksia hämää se, että nuoret kuitenkin käyttävät kypärää esim. lasketellessaan. Tee kypärätempu -hanke onkin nyt värvännyt monia julkisuuden henkilöä mainostamaan pyöräilykypärän käytön tärkeyttä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa ja täten päästään vaikuttamaan nuorten positiiviseen asenteisiin koskien pyöräilykypärän käyttöä.

Aihe ei kosketa pelkästään sairaanhoitoa, joten tulemme käyttämään työssämme myös muita tieteellisiä lähteitä kuin hoitotieteellisiä lähteitä. Pidämme aihetta erityisen tärkeänä, sillä se vaikuttaa jokaiseen kansalaiseen liikenteessä sekä voi ehkäistä tulevaisuudessa monia nuorten ja lasten aivovammoja ja tapaturmia.

2 Tutkimuskysymys, tutkimuksen tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoitus on vertailla kahden kyselyn vastauksia keskenään lasten asennemuutoksien selvittämiseksi koskien pyöräilykypäränkäyttöä. Tavoitteena on tuottaa hankeen tilaajalle eli Aivovammaliitolle tietoa Tee kypärätempu -hankeen vaikutuksista lasten asenteisiin liikenneturvallisuudesta sekä pyöräilykypärän käytöstä.

Tutkimuskysymys, johon opinnäytetyöllä haetaan vastausta: Miten lasten asenteet ovat vuoden aikana muuttuneet koskien pyöräilykypärän käyttöä.

3 Työn teoriaosuus

Vuonna 2012 Trafi teetti tutkimuksen nuorten pyöräilykypärän käytöstä ja siihen liittyvästä kulttuurimuutoksesta. Tutkimuksen toteuttivat Aalto-yliopiston Mind -tutkimusryhmästä Veera Suomalainen ja Jukka Kalliomäki. Trafian edustaja tutkimuksessa oli Sami Mynttinen. Tutkimuksen tarkoituksena oli kehittää uudenlaisia keinoja saada yläasteikäiset käyttämään kypärää omasta tahdostaan. Tutkimuksen tavoitteena oli lisätä nuorten ymmärrystä siitä, että kypärä on tarpeellinen ja saada kypärästä trendi-ilmiö. Lisäksi he pyrkivät ideoimaan parannuksia kypärän muotoiluun ja ominaisuuksiin. (Kalliomäki – Suomalainen 2012: 1.)

Tutkimuksen menetelmä oli etnografinen tutkimus sekä käytännön testaus prototyyppien avulla. Pääaineistona he käyttivät havainnointia, haastatteluja sekä tehtäviä, jotka suoritettiin Hiidenkiven yhteiskoulun 6-luokan ja Kruununhaan yläasteen 7-luokan kanssa. Lisäksi he haastattelivat Tapiolan lukion oppilaskunnan jäseniä. Havainnointiryhmä koostui 12-19 vuotiaista. Tutkimuksen avulla saatiin hyvää tietoa siitä mitkä eri asiat vaikuttavat nuorten asenteisiin ja kulttuuriin. Näitä asenteita pyöräilyä kohtaan oli muun muassa nämä asiat: kypärän käyttö on noloa ja ne ovat rumia, mutta toisaalta kypärän turvallisuus ymmärretään. Havainnointien pohjalta koostettuja ongelmia oli mm. kypärän

ulkonäkö, epämukavuus, huono kuljetettavuus, huono näkyvyys esim. mediassa, ostopaikat, kypärään liittyvät mielikuvat; nolo, ruma, pakkokäyttö sekä se, ettei kypärää koeta tärkeäksi pyöräillessä. (Kalliomäki – Suomalainen 2012: 2-4.)

2000 -luvulla Tukholmassa julkaistun tutkimuksen mukaan vuodessa 835 lasta 100 000 kohti hakeutuu sairaalaan traumaattisen aivovamman takia. Vaikka Suomesta ei ole vastaavia tutkimuksia voidaan lukujen olettaa olevan saman suuntaisia. Toisaalta tiedetään, että Suomessa on enemmän lasten tapaturmia kuin muissa Pohjoismaissa. Arvion mukaan 80% aivovamman saaneista lapsista tulee sairaanhoidon piiriin. Näiden asioiden valossa voidaan myös olettaa, että joka kymmenes lapsi joutuu vuoden sisällä aivotapaturmaan. Ruotsissa on myös tutkittu, että noin 30% lapsista Ruotsissa saa yhden aivotärähdyksen 15 vuoden ikään mennessä. Onneksi voidaan kuitenkin todeta, että lasten kuolleisuus traumaattisiin aivovammoihin on suhteellisen pieni, vain 2-5 kuolemaa 100 000 lasta kohti. Tästä huolimatta traumaattinen aivovamma on merkittävä lasten ja nuorten kuolinsyy. Useimpien tutkimusten mukaan aivovammojen ilmaantuvuus kasvaa alakouluiästä lähtien ja varsinkin poikien kohdalla. (Von Wendt 2009: 38-40.)

3.1 Aivovamma

Aivovamman määritelmä on monimutkainen, koska siitä ei käy ilmi onko vamma synnynnäinen vai ei. Sikiön kehityksen aikana syntynyt aivovamma johtuu usein joko äitiin ja sikiöön kohdistuneesta häiriötekijästä tai keskushermoston kehityksen häiriöstä. Lisäksi aivovamma termiä käytetään erin lailla eri sairauskertomuksissa, kirjoissa sekä tieteellisissä tutkimuksissa. Aivovammalla voidaan tarkoittaa ohimeneviä itsestään korjautuvia vaurioita sekä pysyviä kehitysvammoja. Valtaosa aivovammoista ei aiheuta pysyvää vauriota eikä toimintarajoituksia. Suomenkielessä ei siis eritellä synnynnäistä ja ”äkillistä/hankittua” aivovammaa. Pelkkä päähän kohdistuva isku ei riitä osoitukseksi aivovammasta vaan se edellyttää vähimmäiskriteereitä jonkun seuraavia asioita: tajunnan menetys, muistin menetys, henkisen toimintakyvyn muutos (sekavuus), neurologinen oire tai löydös aivoissa, aivojen kuvantamisessa todettu vammamuutos. (Honkkinen ynm. 2009: 22-23.)

Aivovamman aiheuttaa usein päähän kohdistuva isku. Ulkoisen mekanismin vaikutuksesta syntyneitä aivovammoja aiheuttaa erilaiset kaatumiset, pahoinpitelyt, putoamiset, tapaturmat sekä liikenneonnettomuudet. Suomessa aivovammoja saa joka vuosi noin

15 000-20 000 ihmistä. Aivovammat ovat merkittäviä ongelmia, koska ne ovat suurin yksittäinen kuolinsyy alle 45 -vuotiailla. Kaikista aivovammoista 2/3 sattuu miehille. Aivovammasta toipuminen riippuu monesta asiasta ja ennen kaikkea vamman vaikeusasteesta. Vaikeusasteeseen vaikuttaa muun muassa vamman sijainti ja laajuus, potilaan ikä ja kunto sekä neurologinen tila heti vammautumisen jälkeen. Kun aivokudos on vammautunut se ei uusiudu. (Hytönen - Kotila 2014.)

Yksi tapa luokitella aivovamma on syntymekanismien perusteella traumaattisiin ja ei-traumaattisiin aivovammoihin. Aivovamman vaikeusaste luokitellaan taas hyvin lievään, lievään, keskivaikeaan, vaikeaan ja erittäin vaikeaan aivovammaan. (Honkkinen ynm. 2009: 24-30.) Näiden lisäksi aivovammoja voidaan jakaa syntymekanismien perusteella primaarisiin eli suoraan vammaenergian seurauksena syntyviin kudonvaurioihin aivoissa esim. pää iskeytyy katuun tai sekundaarisiin eli toissijaisesti aiheutuviin vaurioihin. Sekundaarinen aivovamma voi syntyä esim. aivopaineen takia. (Honkkinen ynm. 2009: 45.)

Alle kouluikäisten lasten kohdalla traumaattisten aivovammojen yleisimmät syyt ovat kaatuminen ja putoaminen. Tämän jälkeen tulee törmäämiset, liikenne, urheilu ja lopuksi pahoinpitelyt. Kouluikäiset lapset puolestaan loukkaantuvat usein miten kevyessä liikenteessä. Erittäin lieviä ja lieviä aivovammoja on kaikista lasten aivovammoista 80-90%, keskivaikeita 7-8% ja vaikeita 5-8%. Lasten vaikeiden aivovammojen taustalla on liikenne 19-77% tapauksista. (Honkkinen ynm. 2009: 40-41.)

3.2 Lasten ja nuorten tapaturmat

Lasten ja nuorten tapaturmien määrä on selvästi laskenut perustuen tuoreeseen tilastokeskuksen rekisteriin. Vuonna 1971 liikennekuolemia sattui tytöille 44 ja pojille 128, mutta vuonna 2013 enää 5 ja 17. Useiden turvallisuustyötä tekevien tahojen tavoite on pyöreät nolla tapaturmaakuolemaa vuodessa. Tähän on osaltaan vaikuttanut sekä autojen ja liikenteen turvallisuuden parantuminen, että traumahoidon kehittyminen. Liikennetapaturmat ovat lapsien ja nuorien suurin syy tapaturmaisten terveyden menetysten aiheuttaja Suomessa. (Virtanen 2016.)

Kaisa Virtasen kirjoittaman katsauksen mukaan suurin osa pyöräilijöiden vammoista kohdistuu päähän ja kaatumisen aiheuttama aivovamma on yleisin kuolinsyy. Pyörällä kaatuessa pää ottaa usein ensimmäisen osuman maahan. Pyöräilykypärää käyttää edelleenkin vain alle puolet pyöräilijöistä. Pyöräilyn turvallisuuteen vaikuttaa autoliikenteen

määrä, tieliikenneverkosto, nopeudet, autoilijoiden tietoisuus pyöräilijöistä sekä tien käyttäjien liikennekäyttäytyminen ja heidän valistuksensa. Kypärän käyttö puolestaan vähentää 63-88% päähän ja aivoihin kohdistuvia vakavia vammoja. Vuodesta 1990 kypärän käyttö on yleistynyt huomattavasti, sillä 1990 kypärää käytti noin 4% ja 2013 44% pyöräilijöistä. Liikenneturvan selvityksen mukaan pääkaupunkiseudulla ja Uudellamaalla kypärän käyttö on selvästi yleisempää kuin muualla Suomessa. Liikenneonnettomuuksien tutkijalautakunnan arvion mukaan kypärä olisi voinut pelastaa jopa 41% pään vammaan kuolleista pyöräilijöistä (Virtanen 2016.)

3.3 Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuus käsitteenä on erittäin laaja. Aiheemme kumminkin on tarkasti rajattu ja se mahdollistaa meitä käyttämään vain tietyt liikenneturvallisuuteen liittyviä asioita, ei läheskään kaikkia.

Vuosittain Suomessa loukkaantuu noin 30 000 pyöräilijää, todellisuudessa määrän arvioidaan olevan paljon suurempi, sillä hyvin suuri osa loukkaantuneista ei päädy väestörekisterin tietoon. Aikuisten vammat johtuvat yleensä tiehen iskeytymisestä, kun taas lasten vammat johtuvat hyvin useammin autoon iskeytymisestä. Auton kanssa törmätessä seuraamukset ovat yleensä paljon suurempia. Tieliikennelaki vaatii käyttämään kypärää, mutta tämän lain laiminlyönnistä ei seuraa kumminkaan sakkoa. Kypärän käytön yleisyys on todettu vaihtelevan eri ikäluokkien välillä. Esimerkiksi yläkouluikäisistä vain noin viidennes käyttää kypärää ja alakouluikäisissä osuus oli puolet (52%) (Pöysti - Olkkonen 2013.) Pyöräilyn suosio on kasvanut, mutta sen sijaan siihen liittyvät liikenneonnettomuudet ovat vähentyneet jopa viidenneksellä (Virtanen 2016).

3.4 Arvojen ja asenteiden muodostuminen

Asenne käsitteenä: "Johonkin sosiaalisesti merkitykselliseen kohteeseen liittyvä myönteinen tai kielteinen suhtautumistapa" (Helkama - Myllyniemi. - Liebkind 2001: 381). Ihanteiden mukaan olisi myös tärkeää tietää, toimivatko nämä 10 vuotiaat liikenteessä myös asenteiden mukaan, sillä itse asenteessa ja toimintatavassa voi olla eroavaisuuksia. Esimerkiksi kun kysytään asenteita koskien tulevan kauden presidenttivaaleja, niin onnistuu päämäärän saavuttaminen vasta ihmisen äänestettyä itse, pelkkä asenne ei riitä.

Kyselylomaketutkimuksissa yleisimmin käytetty ja millä päästään perille ihmisten asenteista on Likertin skaalaa, jossa on viisi eri vaihtoehtoa. Ensimmäisenä on täysin samaa mieltä ja vikana vaihtoehtona on täysin eri mieltä. Tai annetaan väittämä, jossa ilmaistaan asenne kysymykseen vastaamalla, kuinka samaa mieltä olet asteikolla yhdestä viiteen. Likertin skaala esimerkiksi esiintyy myös tässä kyselylomakkeessa. Kumminkin näiden valmiiden vastausten pohjalla voi olla erilaisia argumentaatioita ja asenteita. Aina ei tämä valmis pohja riitä, vaan tarvitaan lisäkysymyksiä ja esimerkiksi haastattelumuoto otetaan käyttöön, jotta päästään tarkemmin perille asenteista. Tee kypärätempun kyselylomakkeessa on annettu myös eräissä kysymyksissä mahdollisuus vastata myös avoimena tekstinä, jos tuntuu siltä, ettei oma vastaus löydy vaihtoehdoista.

4 Tutkimusmenetelmät

4.1 Tutkimusmenetelmä ja aineistonkeruu

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus on empiirinen tutkimus yhdessä kvalitatiivisen eli laadullisen tutkimustyyppin kanssa. Kvantitatiivinen tutkimus perustuu muuttujien mittaamiseen, tilastollisten menetelmien käyttöön ja muuttujien välisten yhteyksien tarkasteluun. Kvantitatiivinen tutkimus vastaa kysymyksiin: mikä, missä, paljon ja kuinka usein. Se kuvaa ilmiötä suuren ja edustavan otoksen pohjalta. Kvantitatiivinen tutkimusprosessi lähtee käyntiin tutkimusongelman määrittämisellä. Tämän jälkeen perehdytään aikaisempiin tutkimuksiin sekä kirjallisuuteen aiheesta. Jos mahdollista, aiheesta tehdään hypoteesi eli ennako-oletus. Jotta kvantitatiivinen tutkimus olisi luotettava laaditaan hyvä tiedonkeruuväline, joka voi olla kyselylomake, strukturoitu haastattelu, puhelinhaastattelu, systemaattinen havainnointipohja tai kokeellisten tutkimuksen pohjakaava. Lomakkeen testauksen jälkeen sitä joko paranneellaan tai se otetaan sellaisenaan käyttöön. Seuraava vaihe on tietojen kerääminen, tietojen käsittely ja analysointi ja lopuksi tulosten raportointi sekä johtopäätösten teko. (Heikkilä 2014).

Aivovammaliitto aloitti Tee kypärätempu -hankkeen alkuvuonna 2018. Hankkeen alussa aivovammaliitto teetti kvantitatiivisen kyselyn 4-luokkalaisille kolmessa koulussa Espoossa, Tampereella ja Saarijärvellä. Kyselytutkimuksen tarkoitus oli kartoittaa sen hetkisiä asenteita liikenneturvallisuudesta ja tarkemmin kypäränkäytöstä. Kysely liittyy laajempaan hankkeeseen, jonka tehtävänä on parantaa nuorten liikenneturvallisuuksia ja lisätä lasten ja nuorten kypärän käyttöä ilman pakkoa. Hankeen aikana Aivovammaliitto teettää yhdessä koulujen kanssa erilaisia tempauksia kouluissa. Sama kyselykaavake

on tarkoitus toteuttaa samoissa kouluissa ja luokissa uudestaan ja selvittää ovatko asenteet liikenneturvallisuudesta muuttuneet.

Opinnäytetyömme on määrällinen eli kvantitatiivinen ja se perustuu aivovammaliiton teettämään kyselylomakkeeseen. Otokokoa tai otantamenetelmää ei tutkimuksesta voida määritellä, koska kyseessä ei ole otantatutkimus. Kyselyn tuloksia ei ole tarkoitus yleistää kaikkiin Suomen 5-luokkalaisiin vaan tutkimuksella tutkitaan samoja oppilaita ensin heidän ollessaan 4-luokalla sitten 5-luokalla ja lopuksi vielä 6-luokalla. Aivovammaliiton hankkeen tutkimus on pitkäaikainen tutkimus, jossa siis verrataan samojen vastaajien vastauksia keskenään eri ajankohtina. Pitkäaikais tutkimuksessa tutkittavia seurataan pitkän aikaa, yleensä vuosia. (Duodecim 2019). Pitkäaikais tutkimukseksi kutsutaan strategiaa, jossa tarkoituksena on tutkia muutoksen kehittymistä pitkällä aikavälillä. (Jyväskylän yliopisto 2015). Kvantitatiivinen tutkimus voidaan jakaa erikseen havainnoiviin ja kokeellisiin tutkimuksiin. Havainnoiva tutkimus on sellainen, jossa jotain ilmiötä ja sen kehittymistä tulevaisuudessa seurataan pitkän aikavälin kuluessa. Tällainen tutkimus on prospektiivinen tutkimus. Aivovammaliiton tutkimus, josta opinnäytetyö tehtiin on hyvä esimerkki prospektiivisestä tutkimuksesta. Toinen vaihtoehto on retrospektiivinen tutkimus, jossa ilmiötä tutkitaan takautuvasti. (Nummenmaa – Holopainen – Pulkkinen 2014).

Aivovammaliitto keräsi uuden aineiston kolmelta koululta huhtikuussa 2019 ja samoilta kouluilta ja luokilta kuin 2018 eli Espoosta, Tampereelta ja Saarijärveltä. Oppilaat ovat nyt 5-luokkalaisia ja luokkia on yhteensä 8 kappaletta. Oppilaita on yhteensä noin 190.

Tutkimuskysely muotoutuu kolmen pääkohdan alle eli perustietoihin, kysymyksiin kypärän käytöstä ja kypärästä sekä viimeiseen kohtaan, johon voi vastata omin sanoin. Alla olevassa taulukossa käydään läpi tutkimuksen kyselylomaketta, siinä olevia kysymyksiä sekä kysymyksien vastausmuotoja.

Tiedosto 1. Kysymykset, kysymysten alakohdat sekä vastausmuoto.

KYSYMYKSET	ALAKOHDAT	VASTAUSMUOTO
Perustietoja sinusta	Sukupuoli	KYLLÄ/EI DIKOTOMINEN
	Omistatko pyöräilykypärän?	KYLLÄ/EI DIKOTOMINEN
Kysymyksiä pyöräilykypärän käytöstä. Valitse sopiva vaihtoehto.	Kun pyöräilet, kuinka usein käytät pyöräilykypärää?	Suljettu kysymys
	Kuinka usein vanhempasi käyttävät pyöräilykypärää?	Suljettu kysymys
	Käytän polkupyörää pyöräilykaudella	Suljettu kysymys
	Eniten kypärää kannustetaan käyttämään	Suljettu kysymys
	Vähiten kypärää kannustetaan käyttämään	Suljettu kysymys
Kuinka hyvin seuraavat sanat kuvaavat pyöräilykypärää? Valitse sopiva vaihtoehto.	Tuki ja turva	Likert
	Kummajainen	Likert

	Nolo	Likert
	Terveellinen	Likert
	Kallis	Likert
	Turha	Likert
	Aikuismainen	Likert
	Itsevarmuutta parantava	Likert
	Järkevä	Likert
	Lapsellinen	Likert
	Trendikäs	Likert
	Viisas valinta	Likert
	Epämukava	Likert
	Epäkäytännöllinen	Likert
	Ruma	Likert
	Itsestänselvyys	Likert
	Vanhanaikainen	Likert
	Kiva asuste	Likert
	Jokin muu	Avoin
	Jos vastasit "jokin muu", niin mikä?	

Kuinka hyvin seuraavat sanat kuvaavat pyöräilykypärää käyttävää nuorta? Valitse sopiva vaihtoehto.	Nössö	Likert
	Tylsä	Likert
	Rohkea	Likert
	Aikuismainen	Likert
	Fiksu	Likert
	Ylivarovainen	Likert
	Itseään arvostava	Likert
	Epätrendikäs	Likert
	Trendikäs	Likert
	Urheilullinen	Likert
	Lapsellinen	Likert
	Positiivinen	Likert
	Tottelevainen	Likert
	Hissukka	Likert
	Nörtti	Likert
	Menestyvä	Likert

	Cool	Likert
	Jokin muu Jos vastasit "jokin muu", niin mikä?	Avoin
Valitse väittämään mielestäsi sopiva vaihtoehto	Koulussani suurin osa käyttää pyöräilykypärää	Likert
	Pyöräilykypärän käyttö tuntuu minusta hankalalta, koska muut eivät käytä sitä	Likert
	On noloa saapua pyöräilykypärä päässä kouluun	Likert
	Kypärän käyttö kuuluu yhtä luonnollisesti pyöräilyyn kuin lumilautailuun	Likert
	Arvostan enemmän kypärän käyttäjiä kuin niitä, jotka eivät sitä käytä.	Likert
	Jos käytän kypärää, olen hyvänä esimerkkinä muille.	Likert
Millä näistä matkoista käyttäisit todennäköisimmin pyöräilykypärää?		Suljettu eli strukturoitu kysymys
Kiusaaminen ja pyöräilykypärän käyttäminen.	Minua on kiusattu pyöräilykypärän käytöstä.	KYLLÄ/EI

		DIKOTOMINEN
	Olen jollain tavalla kiusannut kypärän käytöstä muita.	KYLLÄ/EI DIKOTOMINEN
Jos et käytä pyöräilykypärää pyöräillessäsi, miksi? Valitse alla olevista vaihtoehtoista kolme mielestäsi tärkeintä syytä.		Sekamuotoinen kysymys Sisältää sekä valmiita vastausvaihtoehto sekä kysymyksen: jokin muu, mikä? Monivastauskysymys
	Jokin muu syy, mikä?	Avoinkysymys
	Kirjoita alla olevaan ruutuun valitsemasi kolme syytä tärkeysjärjestykseen 1 - 3.	Järjestyslukuasteikolliset monivalintakysymykset
Vastaa seuraaviin kysymyksiin omin sanoin.	Mikä saisi sinut käyttämään useammin pyöräilykypärää?	Avoinkysymys
	Mitä terveisiä haluaisit lähettää Kypärätempputii- melle?	Avoinkysymys

4.2 Aineiston analysointi

Ennen aineiston analysointia pitää aineisto käsitellä analysoitavaan muotoon. Määrällinen tutkimus sisältää kolme eri käsittelyvaihetta: lomakkeiden tarkistus, aineiston muuttaminen havaintomatriisiksi sekä tallennetun aineiston tarkistus. Aineiston tarkistus vaiheessa kyselylomakkeet käydään läpi ja joko hyväksytään kaikki tai karsitaan osa pois,

jos ne on täytetty epäasiallisesti tai väärin. Tämän jälkeen tiedot täytyy syöttää ja tallentaa sellaiseen muotoon koneelle, jotta ne voidaan ajaa Analystica -ohjelman läpi. (Vilka 105-107). Aineiston keräämisestä ja käsittelystä työssämme vastaa Aivovammaliitto.

Tutkimusaineistoja voidaan analysoida tutkimuksesta riippuen monella eri tavalla. Erilaisia analysointi menetelmiä on nykyään tuhansia erilaisia ja tutkimuksen luonteesta riippuen valitaan paras analysointi menetelmä. (Nummenmaa – Holopainen – Pulkkinen 2014, 14.) Esimerkkejä kvantitatiivisen aineiston analysointi menetelmistä ovat regressioanalyysi sekä aikasarja -analyysi. Regressioanalyysi perustuu kahden eri muuttujan välisen vaihtelun tarkastelemiseen korrelaatiokertoimen avulla. Aikasarja -analyysissä puolestaan tutkimaan eriaikoina tiettyä muuttujaa esim. lapsen pituutta. (Nummenmaa – Holopainen – Pulkkinen 2014, 236, 268.) Analyysi tavan valitsemiseen vaikuttaa merkittävästi se tutkitaanko yhden, kahden vai useamman muuttujan välistä riippuvuutta keskenään tai muuttujien vaikutusta toisiinsa (Vilka 118-119).

Tutkimuksessa käytettävän kyselylomakkeen vuoden 2019 tulokset kerätään yhteen ja aivovammaliitto ajaa tulokset Analystica -ohjelman läpi. Näin saatuja tuloksia verrataan ensimmäiseen helmikuussa 2018 saatuihin tuloksiin. Vastauksia puretaan johtopäätösosiossa sanallisesti sekä taulukoin ja diagrammeihin nähdäksemme vastaako kyselytutkimus tutkimuskysymykseemme. Analyysin tavoite on selvittää, onko Aivovammaliiton Tee kypärätempu -hankkeella vaikutusta nuorten asenteisiin kypärän käytöstä pyöräillessä. Tuloksia kuvataan aineistossa sekä lukumäärällä ja tästä lasketulla prosentiosuudella sekä keskiarvolla. Näin voidaan tarkastella vastausmääriä sekä vastausprosentteja samanaikaisesti.

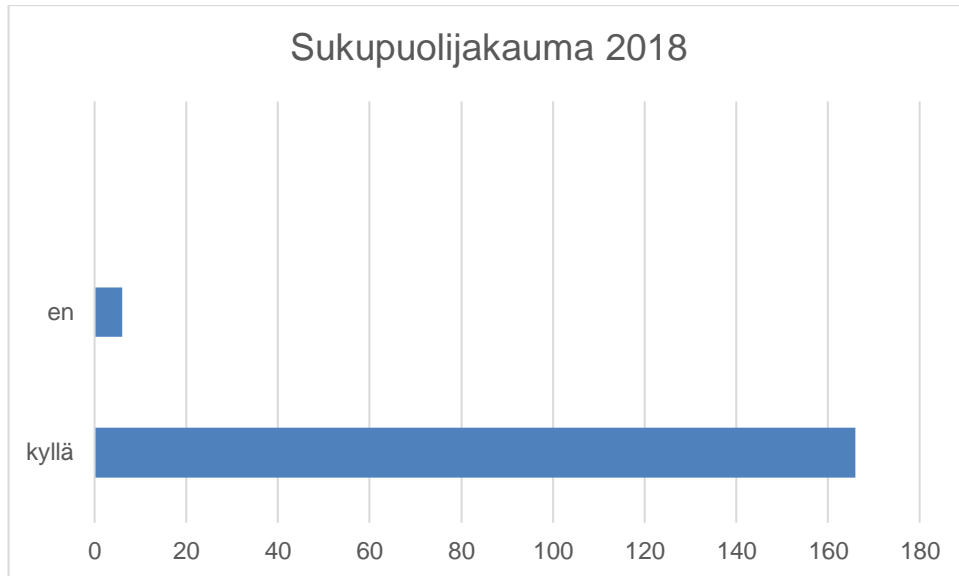
5 Tulokset

Tuloksissa käydään läpi kyselylomakkeiden vastaukset. Ensin avataan sekä vuoden 2018, että 2019 vastaajien demografia ja tämän jälkeen itse kysymysten vastaukset aloitetaan vuodesta 2018. Taulukoissa merkinnät tarkoittavat: n=lukumäärä, %=prosenttiosuus.

5.1 Vastaajien demografia

Vuonna 2018 kyselyyn vastasi yhteensä 188 oppilasta. Ja sukupuoli jakauma oli seuraavanlainen alla olevan taulukon mukaan.

Taulukko 1 Sukupuolijakauma 2018

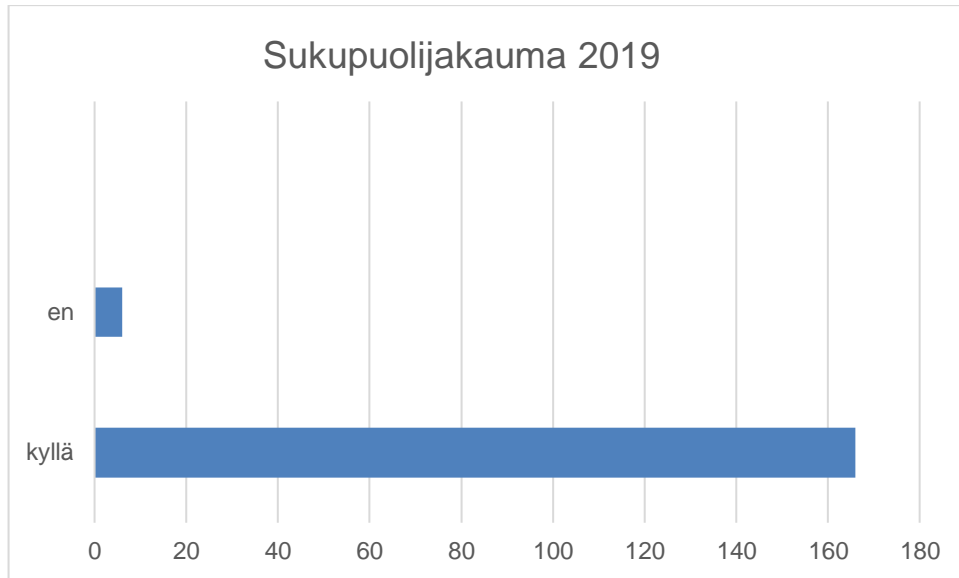

Kuva 1 Sukupuoli jakauma 2018

Vuonna 2019 kyselyyn vastasi yhteensä 70 oppilasta samoilta luokilta kuin vuonna 2018 kysely oli teetetty. Sukupuoli jakauma oli seuraavanlainen.

Taulukko 2 Sukupuolijakauma 2019

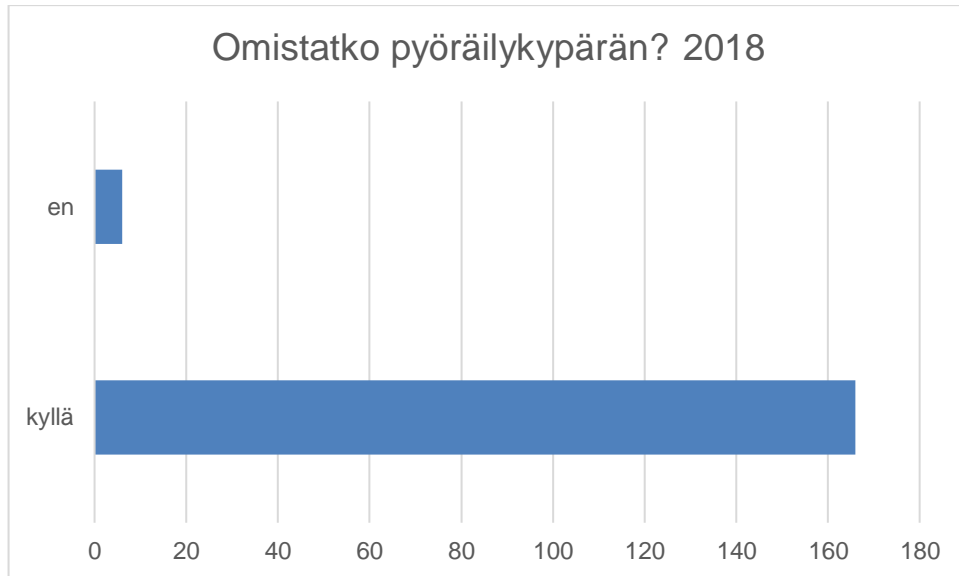

Kuva 2 Sukupuolijakauma 2019

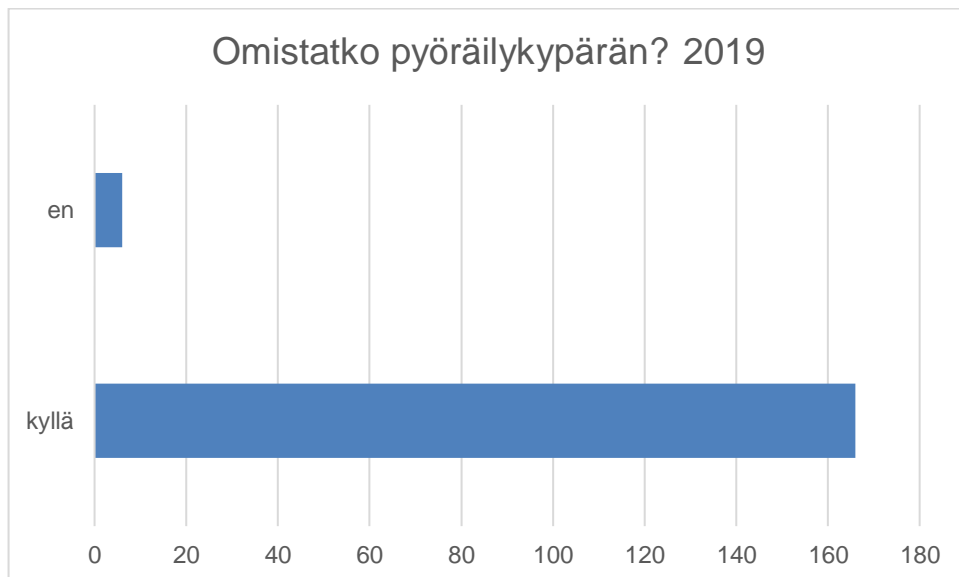

Alla olevissa taulukoissa 3 ja 4 on kuvattu peruskysymyksiin kuuluvassa kysymyksessä n=lukumäärällä ja %=prosenttiosuudella sitä kuinka moni oppilaista omisti pyöräilykypärän vuonna 2018 ja 2019.

Taulukko 3 Omistatko pyöräilykypärän 2018

Taulukko 4 Omistatko pyöräilykypärän 2019

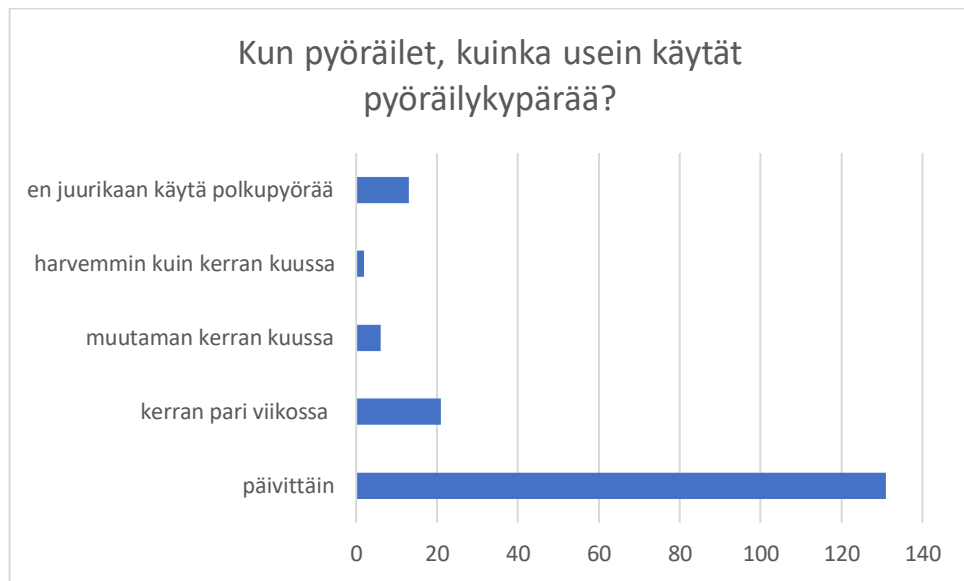

5.2 Vuoden 2018 vastaukset

Kysymyksiä pyöräilykypärän käytöstä.

Pyöräilykypärää käytti vastaajista päivittäin 76% (n=131), kerran pari viikossa 12% (n=21), muutaman kerran kuussa 3% (n=6), harvemmin kuin kerran kuussa 1% (n=2), en juurikaan käytä polkupyörää 8% (n=13). Keskiarvo 1,53. Vastausten määrä 173.

Taulukko 5 Kun pyöräilet, kuinka usein käytät pyöräilykypärää?

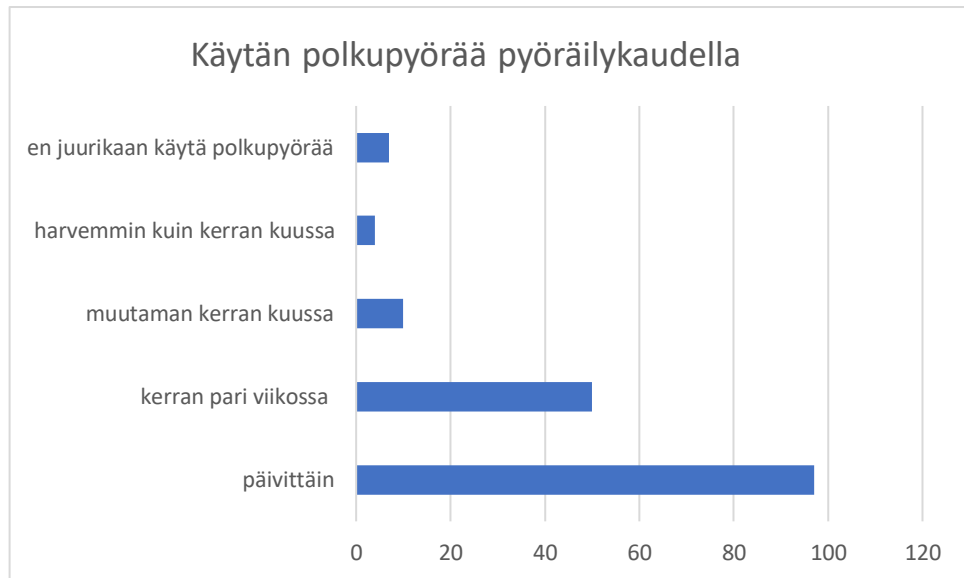
Vastaajien vanhemmista kypärää käytti päivittäin 40% (n=67), kerran pari viikossa 22% (n=36), muutaman kerran kuussa 8% (n=13), harvemmin kuin kerran kuussa 13 8% (n=13), en juurikaan käytä polkupyörää 22% (n=37), Keskiarvo 2,50. Vastausten määrä 166.

Taulukko 6 Kuinka usein vanhempasi käyttävät pyöräilykypärää?

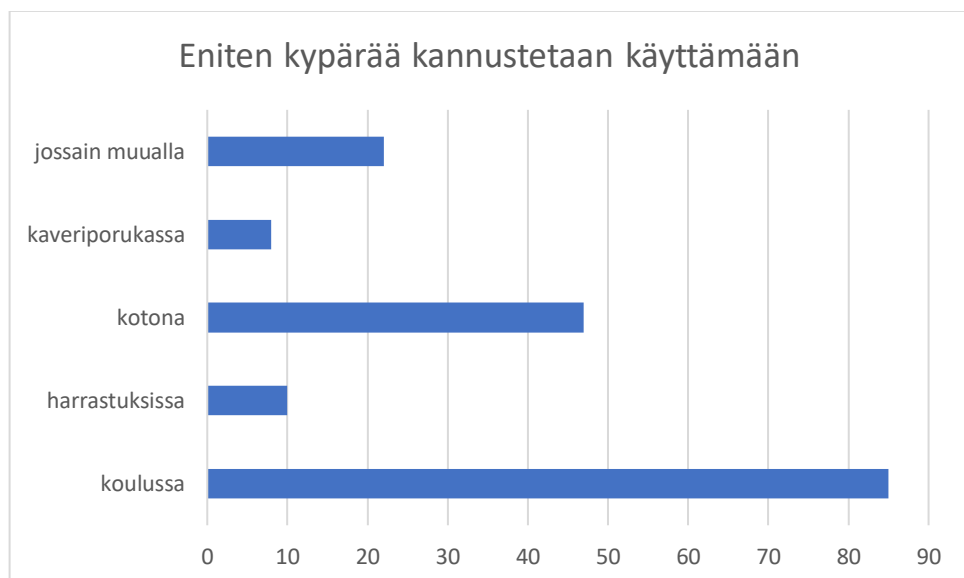
Polkupyörää pyöräilykaudella käytti päivittäin 57% (n=95), kerran pari viikossa 30% (n=50), muutaman kerran kuussa 6% (n=10), harvemmin kuin kerran kuussa 2% (n=4), en juurikaan käytä polkupyörää 4% (n=7). Keskiarvo 1,66. Vastausten määrä 166.

Taulukko 7 Käytän polkupyörää pyöräilykaudella

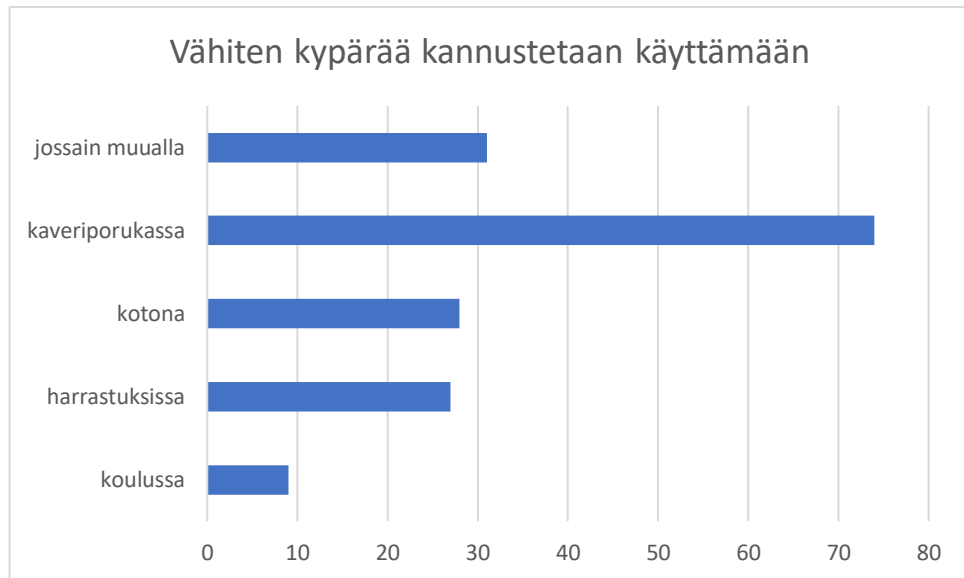
Eniten kypärää kannustetaan käyttämään koulussa 49% (n=85), harrastuksissa 6% (n=10), Kotona 27% (n=47), kaveriporukassa 5% (n=8), jossain muualla 13% (n=22). Keskiarvo 2,26. Vastausten määrä 172.

Taulukko 8 Eniten kypärää kannustetaan käyttämään

Vähiten kypärää kannustetaan käyttämään koulussa 5% (n=9), harrastuksissa 16% (n=27), kotona 17% (n=28), kaveriporukassa 44% (n=74), jossain muualla 18% (n=31). Keskiarvo 3,54. Vastausten määrä 169.

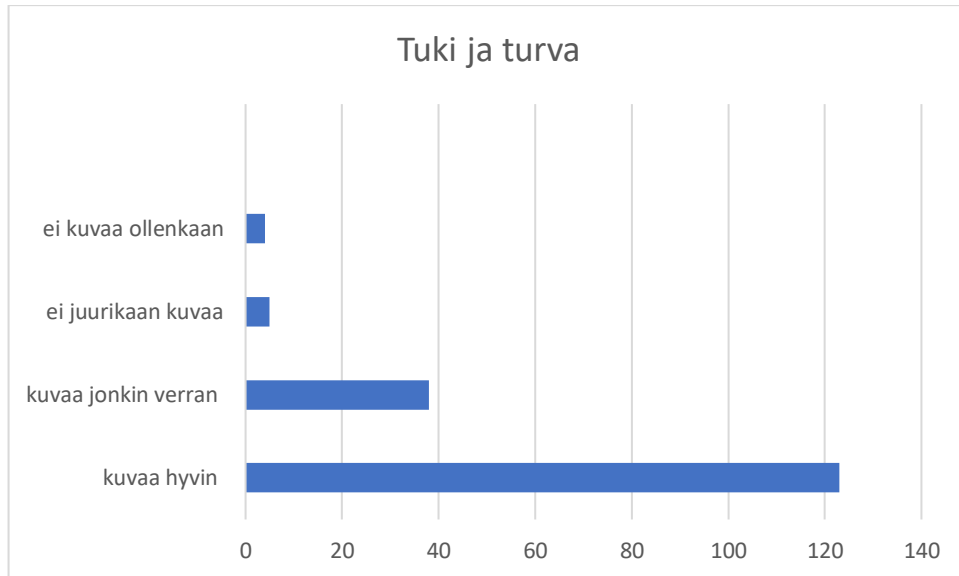
Taulukko 9 Vähiten kypärää kannustetaan käyttämään

Kuinka hyvin seuraavat sanat kuvaavat pyöräilykypärää?

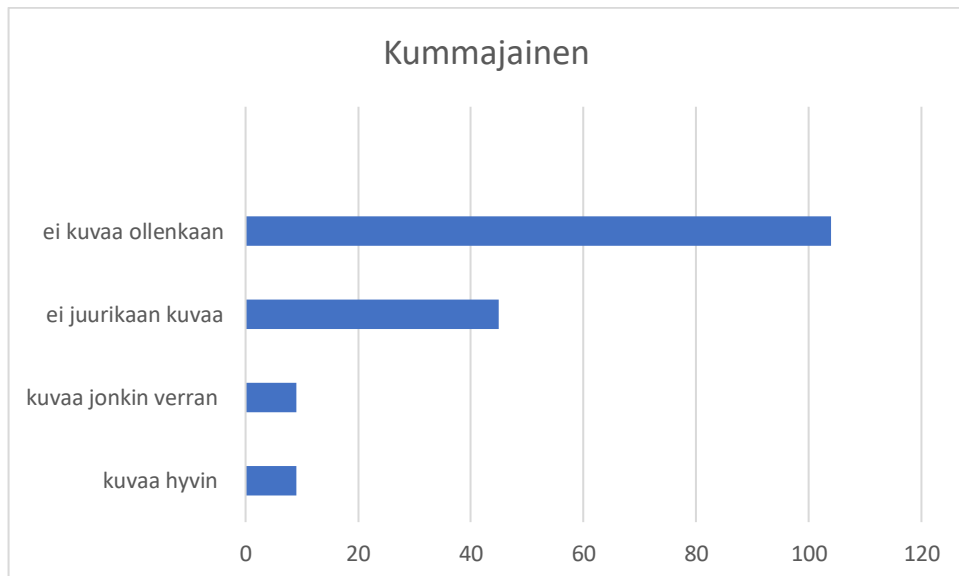
Tuki ja turva kuvaa hyvin 72% (n=123), kuvaa jonkin verran 22% (n=38), ei juurikaan kuvaa 3% (n=5), ei kuvaa ollenkaan 2% (n=4). Keskiarvo 1,35. Vastausten määrä 170.

Taulukko 10 Tuki ja turva

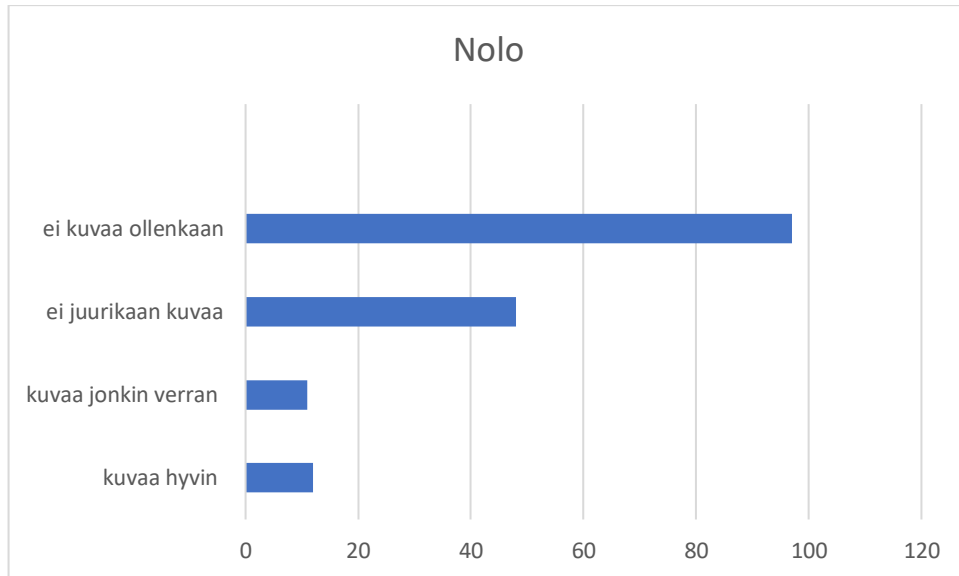
Kummajainen kuvaa hyvin 5% (n=9), kuvaa jonkin verran 5% (n=9), ei juurikaan kuvaa 27% (n=47), ei kuvaa ollenkaan 62% (n=104). Keskiarvo 3,46. Vastausten määrä 167.

Taulukko 11 Kummajainen

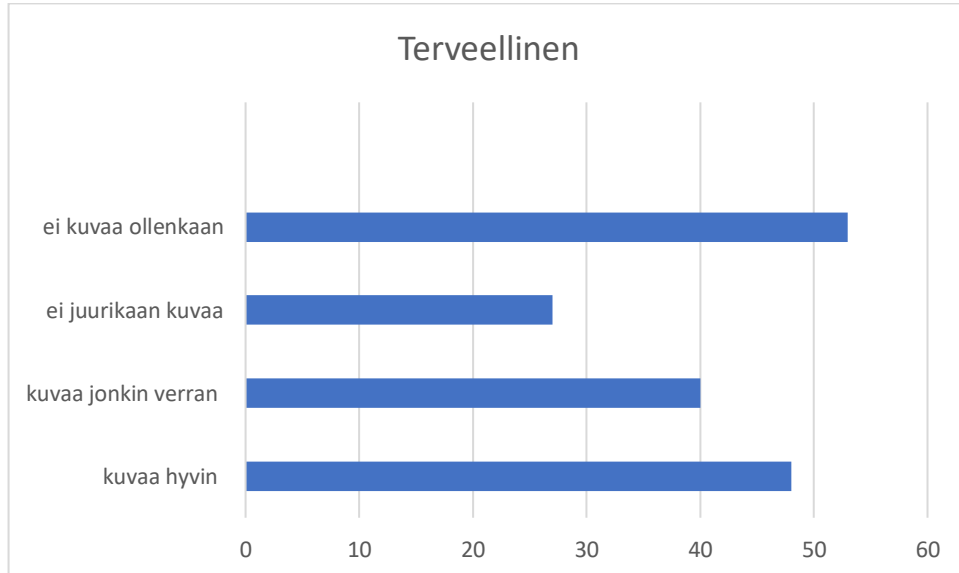
Nolo kuvaa hyvin 7% (n=12), kuvaa jonkin verran 7% (n=11), ei juurikaan kuvaa 29% (n=48), ei kuvaa ollenkaan 58% (n=97). Keskiarvo 3,37. Vastausten määrä 168.

Taulukko 12 Nolo

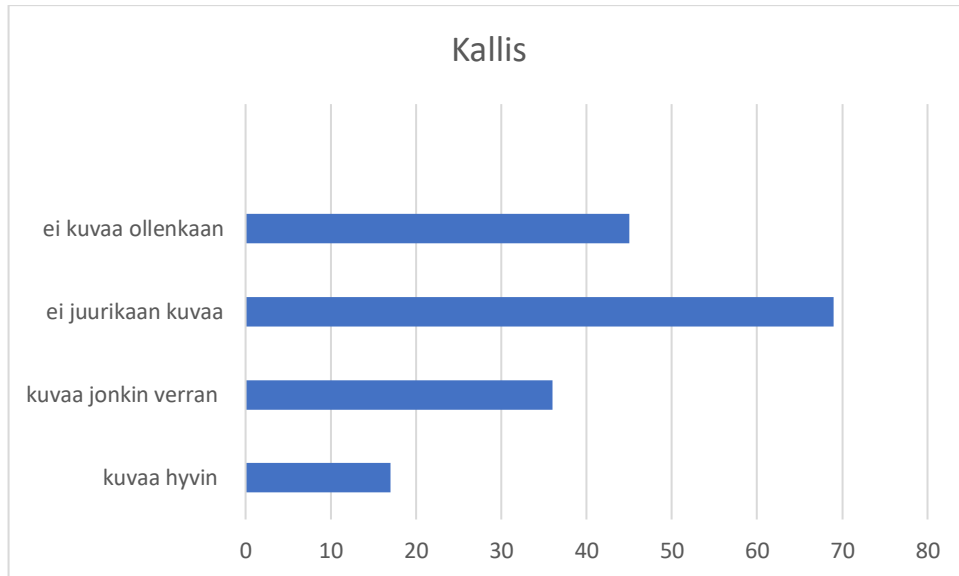
Terveellinen kuvaa hyvin 29% (n=48), kuvaa jonkin verran 24% (n=40), ei juurikaan kuvaa 16% (n=27), ei kuvaa ollenkaan 32% (n=53). Keskiarvo 2,51. Vastausten määrä 168.

Taulukko 13 Terveellinen

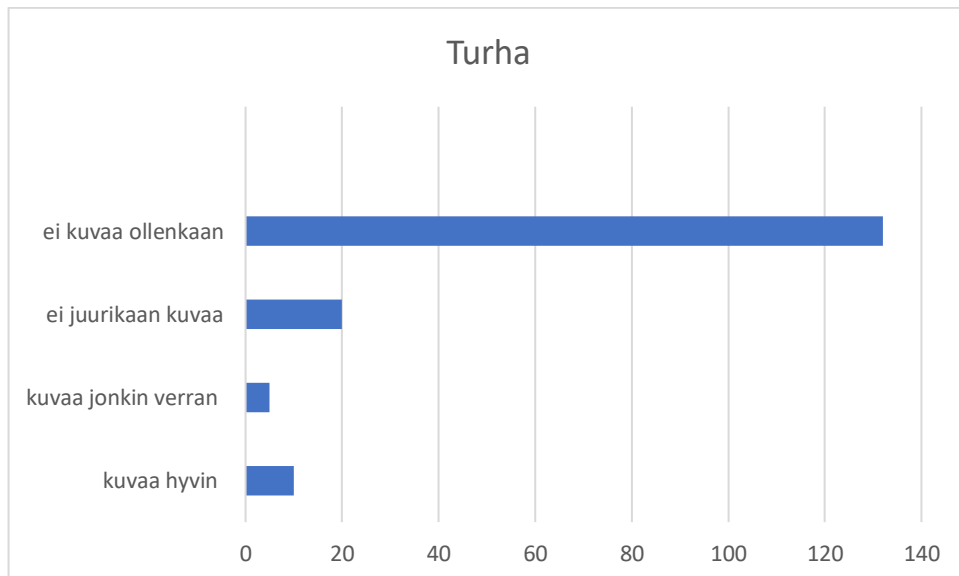
Kallis kuvaa hyvin 10% (n=17), kuvaa jonkin verran 22% (n=36), ei juurikaan kuvaa 41% (n=69), ei kuvaa ollenkaan 27% (n=45). Keskiarvo 2,85. Vastausten määrä 167.

Taulukko 14 Kallis

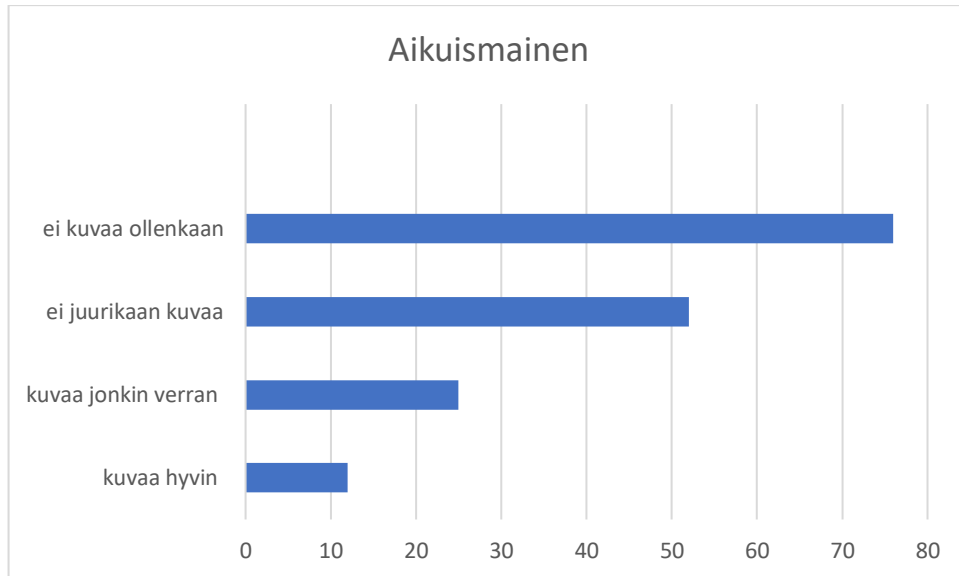
Turha kuvaa hyvin 6% (n=10), kuvaa jonkin verran 3% (n=5), ei juurikaan kuvaa 12% (n=20), ei kuvaa ollenkaan 79% (n=132). Keskiarvo 3,64. Vastausten määrä 167.

Taulukko 15 Turha

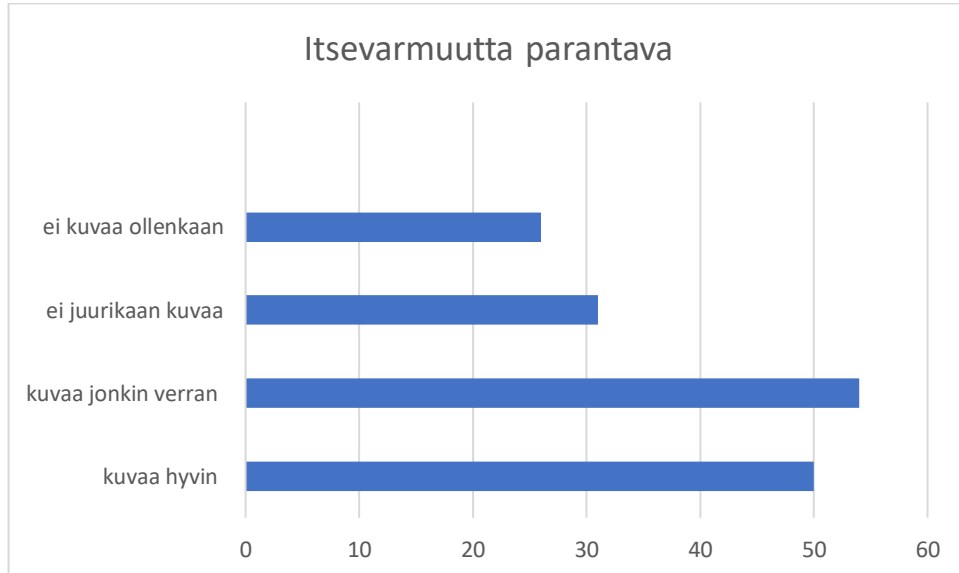
Aikuismainen kuvaa hyvin 7% (n=12), kuvaa jonkin verran 15% (n=25), ei juurikaan kuvaa 32% (n=52), ei kuvaa ollenkaan 46% (n=76). Keskiarvo 3,16. Vastausten määrä 165.

Taulukko 16 Aikuismainen

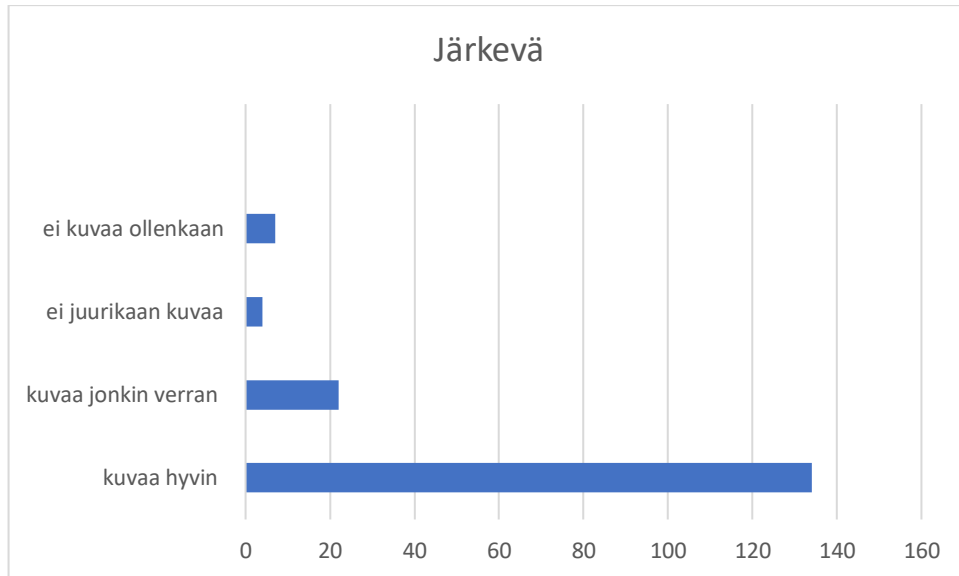
Itsevarmuutta parantava kuvaa hyvin 31% (n=50), kuvaa jonkin verran 34% (n=54), ei juurikaan kuvaa 19% (n=31), ei kuvaa ollenkaan 16% (n=26). Keskiarvo 2,20. Vastausten määrä 161.

Taulukko 17 Itsevarmuutta parantava

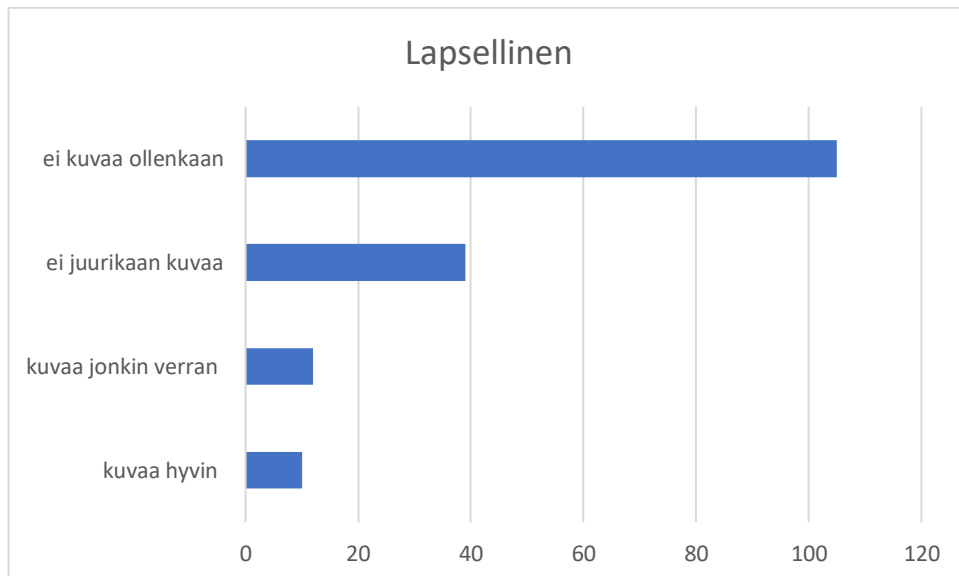
Järkevä kuvaa hyvin 80% (n=134), kuvaa jonkin verran 13% (n=22), ei juurikaan kuvaa 2% (n=4), ei kuvaa ollenkaan 4% (n=7). Keskiarvo 1,31. Vastausten määrä 167.

Taulukko 18 Järkevä

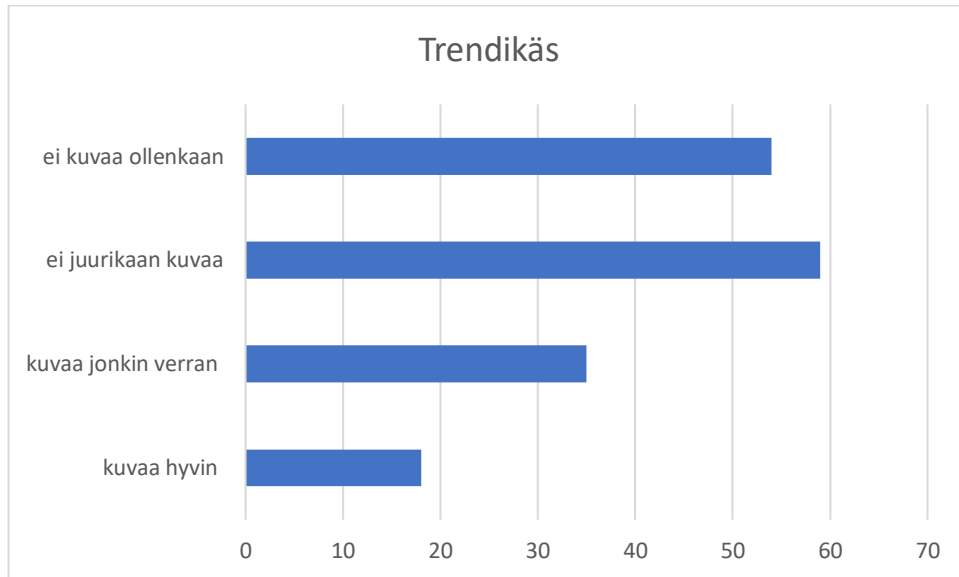
Lapsellinen kuvaa hyvin 6% (n=10), kuvaa jonkin verran 7% (n=12), ei juurikaan kuvaa 23% (n=39), ei kuvaa ollenkaan 63% (n=105). Keskiarvo 3,44. Vastausten määrä 166.

Taulukko 19 Lapsellinen

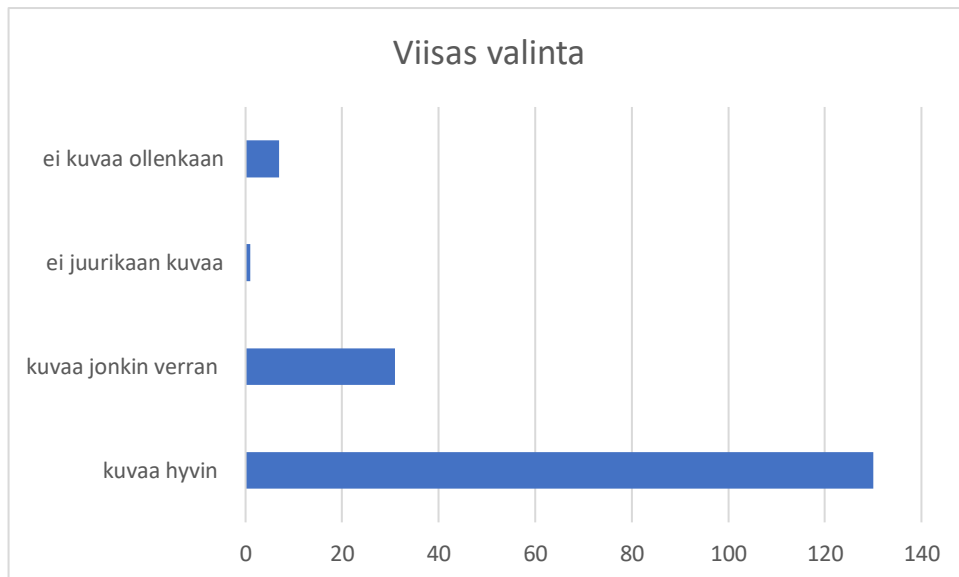
Trendikäs kuvaa hyvin 11% (n=18), kuvaa jonkin verran 21% (n=35), ei juurikaan kuvaa 36% (n=59), ei kuvaa ollenkaan 33% (n=54). Keskiarvo 2,90. Vastausten määrä 166.

Taulukko 20 Trendikäs

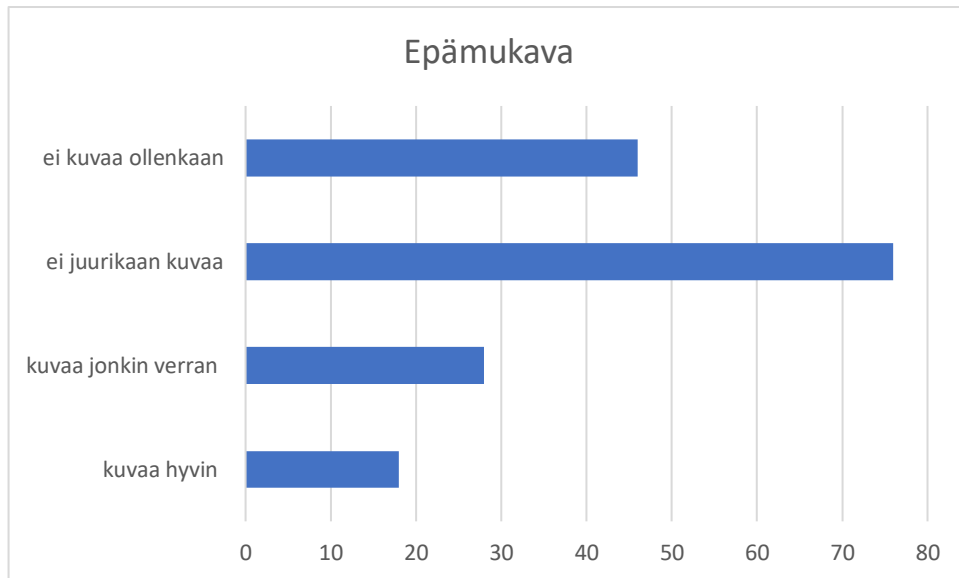
Viisas valinta kuvaa hyvin 77% (n=130), kuvaa jonkin verran 18% (n=31), ei juurikaan kuvaa 1% (n=1), ei kuvaa ollenkaan 4% (n=7). Keskiarvo 1,32. Vastausten määrä 169.

Taulukko 21 Viisas valinta

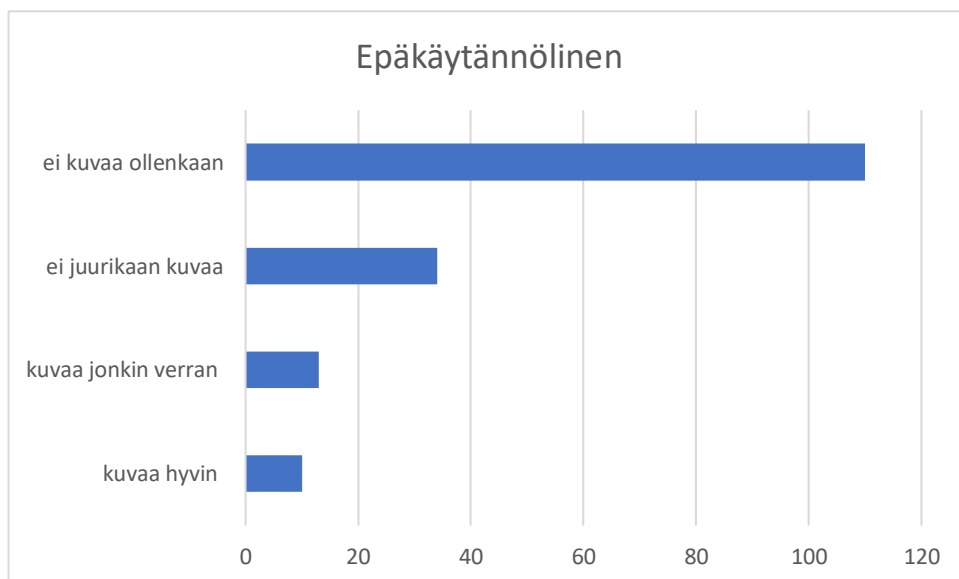
Epämukava kuvaa hyvin 11% (n=18), kuvaa jonkin verran 17% (n=28), ei juurikaan kuvaa 45% (n=76), ei kuvaa ollenkaan 27% (n=46). Keskiarvo 2,89. Vastausten määrä 168.

Taulukko 22 Epämukava

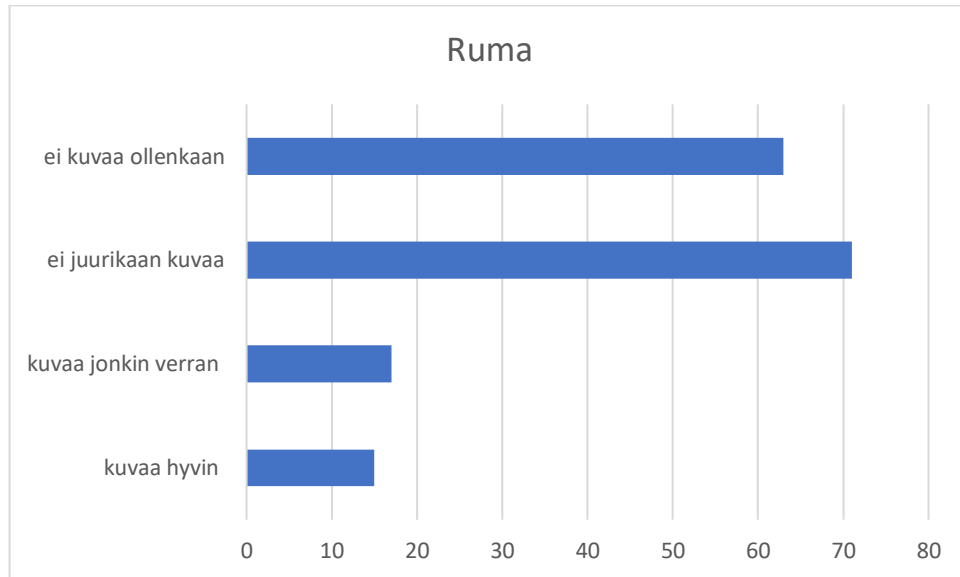
Epäkäytännöllinen kuvaa hyvin 6% (n=10), kuvaa jonkin verran 8% (n=13), ei juurikaan kuvaa 20% (n=34), ei kuvaa ollenkaan 66% (n=110). Keskiarvo 3,46. Vastausten määrä 167.

Taulukko 23 Epäkäytännöllinen

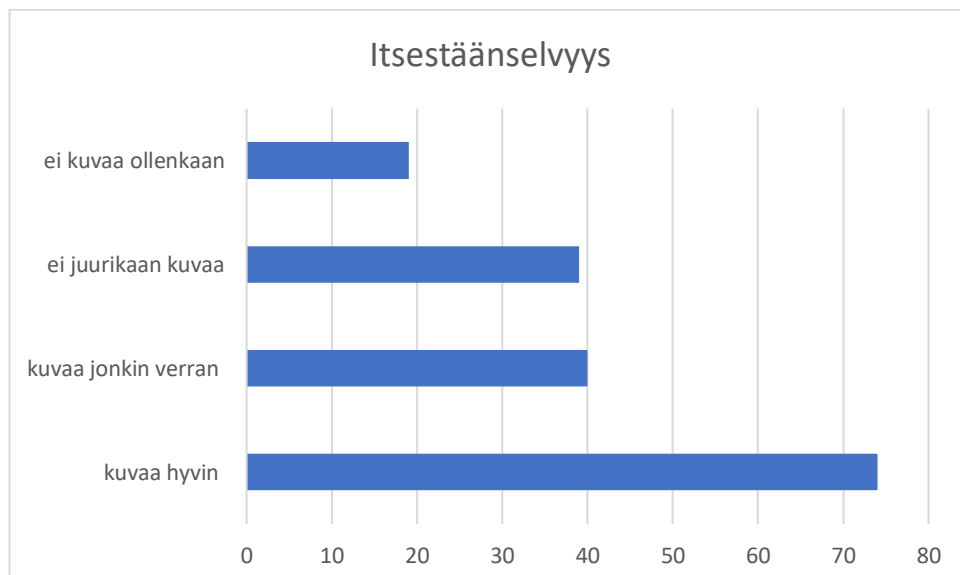
Ruma kuvaa hyvin 9% (n=15), kuvaa jonkin verran 10% (n=17), ei juurikaan kuvaa 43% (n=71), ei kuvaa ollenkaan 38% (n=63). Keskiarvo 3,10. Vastausten määrä 166.

Taulukko 24 Ruma

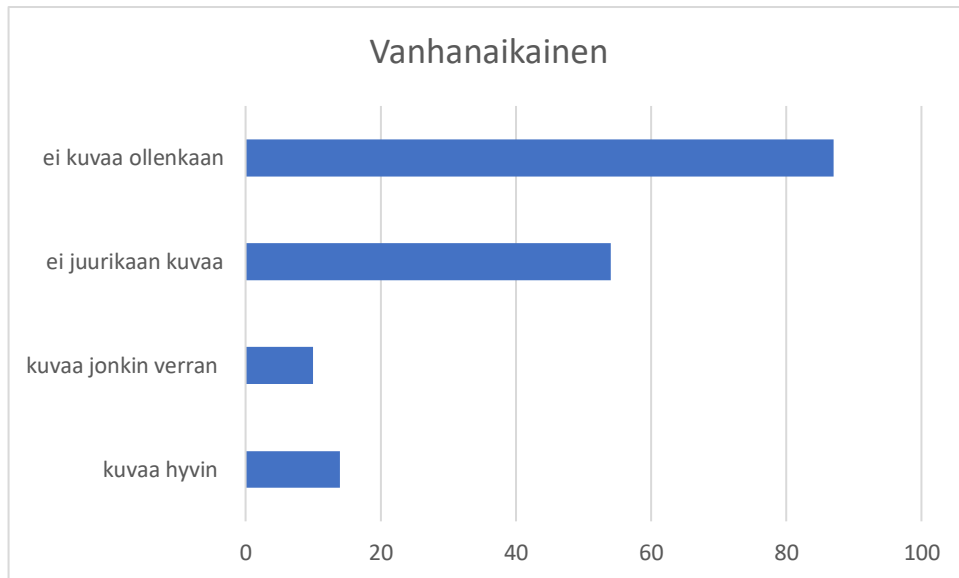
Itsestänselvyys kuvaa hyvin 45% (n=74), kuvaa jonkin verran 24% (n=40), ei juurikaan kuvaa 19% (n=31), ei kuvaa ollenkaan 12% (n=19). Keskiarvo 1,97. Vastausten määrä 164.

Taulukko 25 Itsestänselvyys

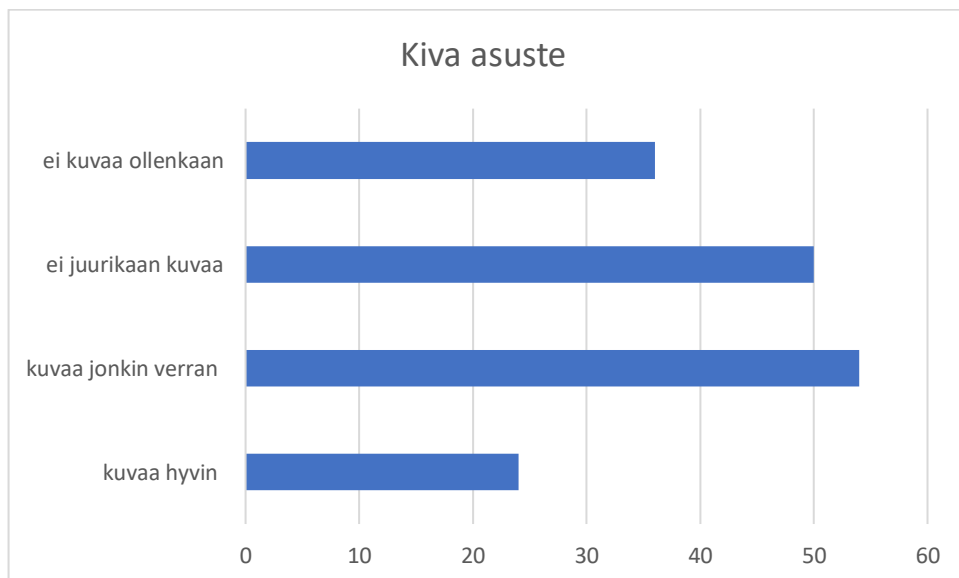
Vanhanaikainen kuvaa hyvin 8% (n=14), kuvaa jonkin verran 6% (n=10), ei juurikaan kuvaa 33% (n=54), ei kuvaa ollenkaan 53% (n=87). Keskiarvo 3,30. Vastausten määrä 165.

Taulukko 26 Vanhanaikainen

Kiva asuste kuvaa hyvin 15% (n=24), kuvaa jonkin verran 33% (n=54), ei juurikaan kuvaa 30% (n=50), ei kuvaa ollenkaan 22% (n=36). Keskiarvo 2,60. Vastausten määrä 164.

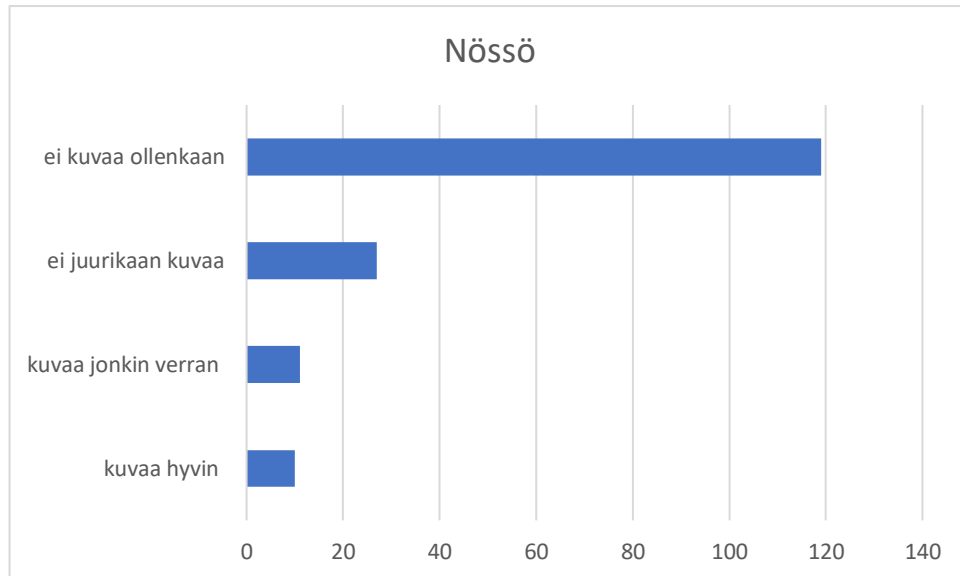
Taulukko 27 Kiva asuste

Kuinka hyvin seuraavat sanat kuvaavat pyöräilykypärää käyttävää nuorta?

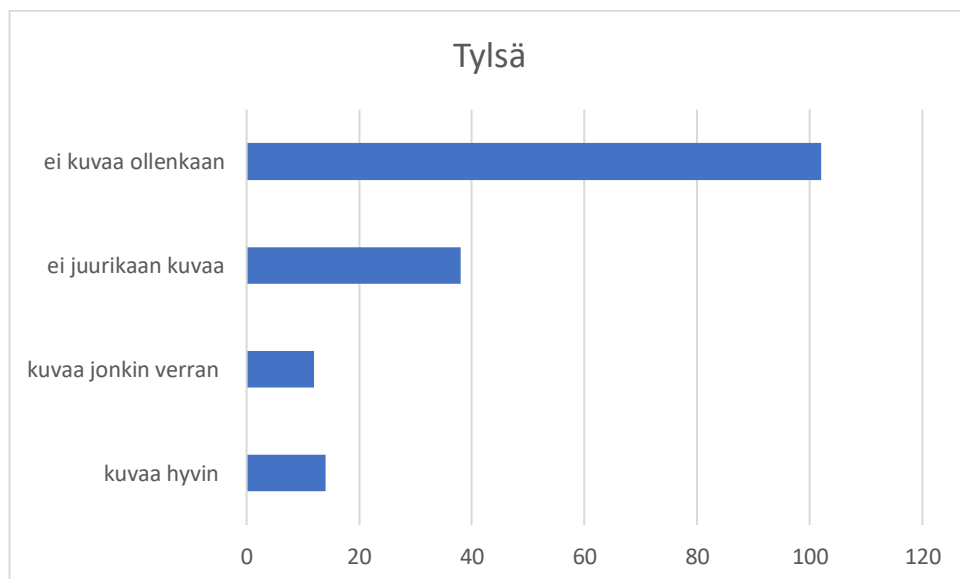
Nössö kuvaa hyvin 6% (n=10), kuvaa jonkin verran 7% (n=11), ei juurikaan kuvaa 16% (n=27), ei kuvaa ollenkaan 71% (n=119). Keskiarvo 3,53. Vastausten määrä 167.

Taulukko 28 Nössö

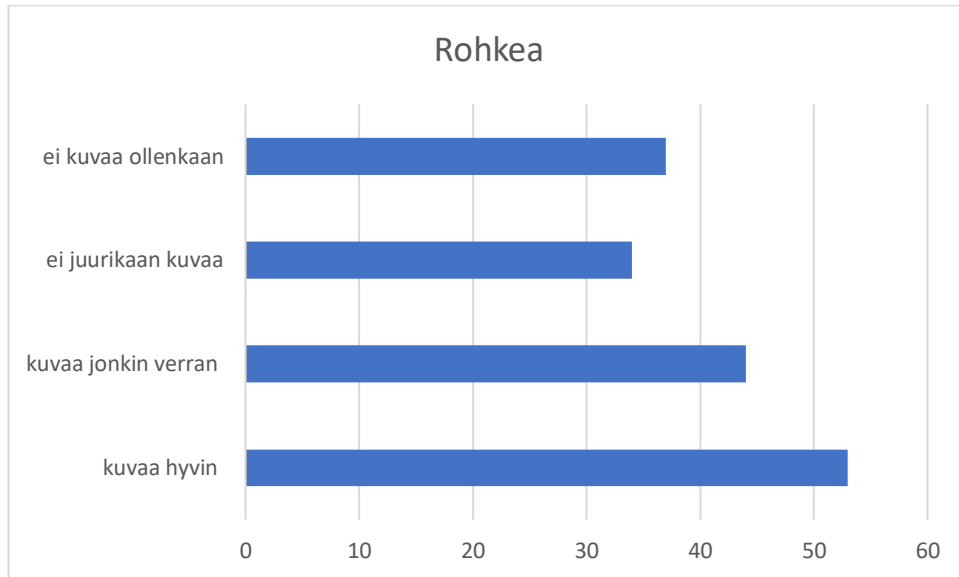
Tylsä kuvaa hyvin 8% (n=14), kuvaa jonkin verran 7% (n=12), ei juurikaan kuvaa 23% (n=38), ei kuvaa ollenkaan 61% (n=102). Keskiarvo 3,37. Vastausten määrä 166.

Taulukko 29 Tylsä

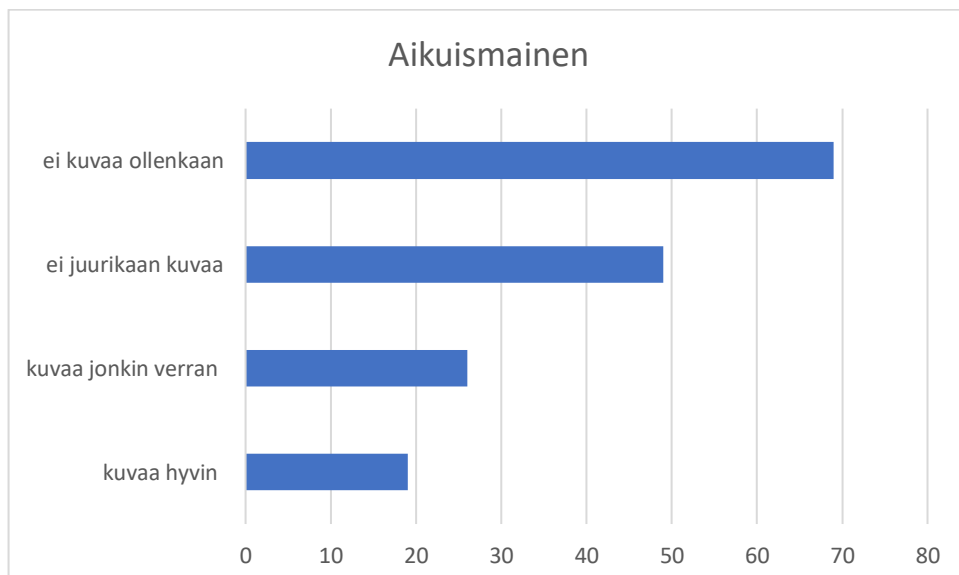
Rohkea kuvaa hyvin 32% (n=53), kuvaa jonkin verran 26% (n=44), ei juurikaan kuvaa 20% (n=34), ei kuvaa ollenkaan 22% (n=37). Keskiarvo 2,33. Vastausten määrä 168.

Taulukko 30 Rohkea

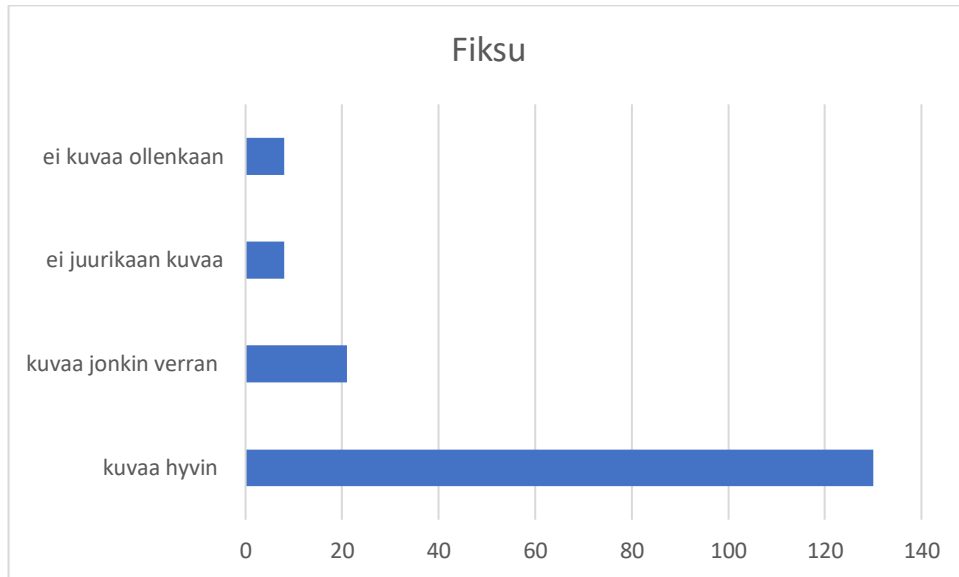
Aikuismainen kuvaa hyvin 12% (n=19), kuvaa jonkin verran 16% (n=26), ei juurikaan kuvaa 30% (n=49), ei kuvaa ollenkaan 42% (n=69). Keskiarvo 3,03. Vastausten määrä 163.

Taulukko 31 Aikuismainen

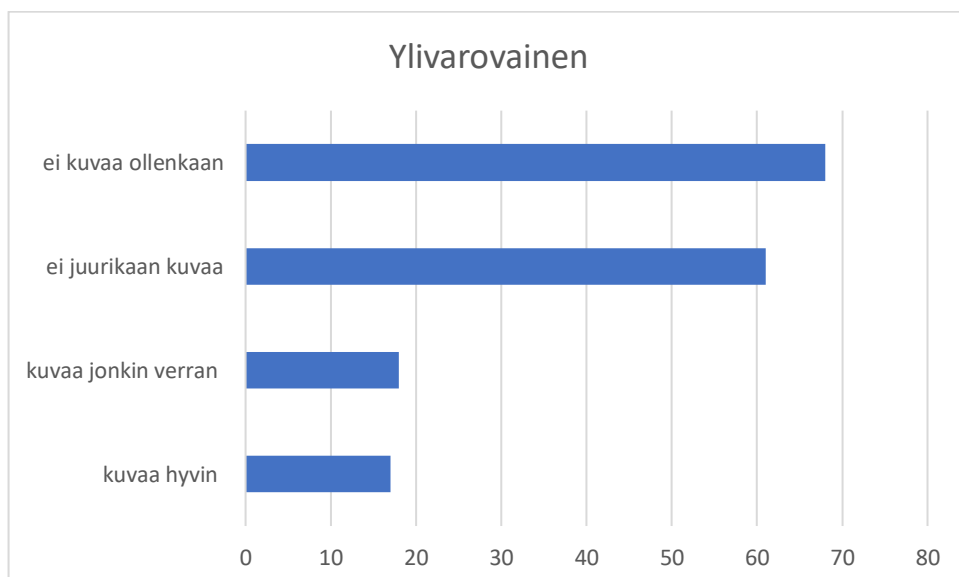
Fiksu kuvaa hyvin 78% (n=130), kuvaa jonkin verran 13% (n=21), ei juurikaan kuvaa 5% (n=8), ei kuvaa ollenkaan 5% (n=8). Keskiarvo 1,37. Vastausten määrä 16.7

Taulukko 32 Fiksu

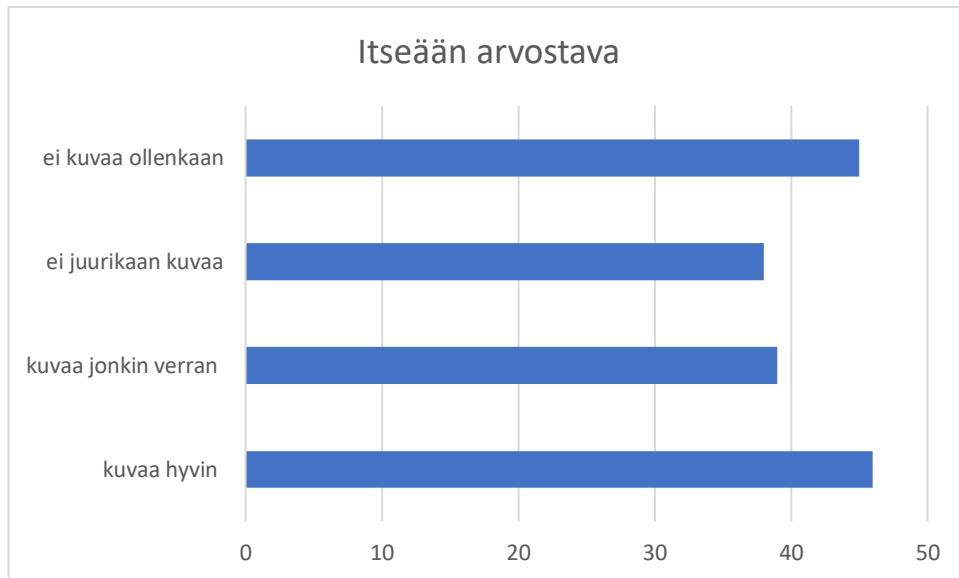
Ylivarovainen kuvaa hyvin 10% (n=17), kuvaa jonkin verran 11% (n=18), ei juurikaan kuvaa 37% (n=61), ei kuvaa ollenkaan 41% (n=68). Keskiarvo 3,10. Vastausten määrä 164.

Taulukko 33 Ylivarovainen

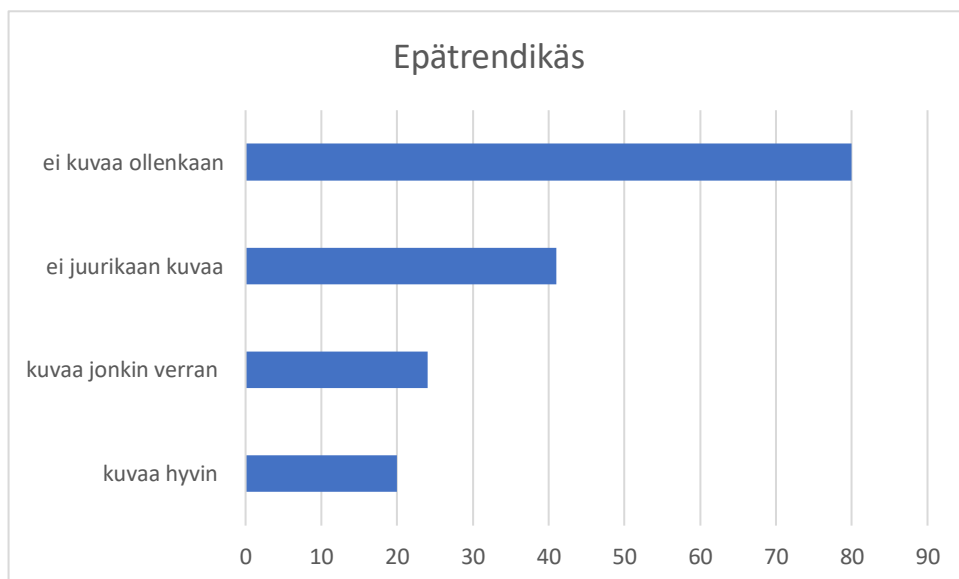
Itseään arvostava kuvaa hyvin 46 27% (n=46), kuvaa jonkin verran 39 23% (n=39), ei juurikaan kuvaa 38 23% (n=38), ei kuvaa ollenkaan 27% (n=45). Keskiarvo 2,49. Vastausten määrä 168.

Taulukko 34 Itseään arvostava

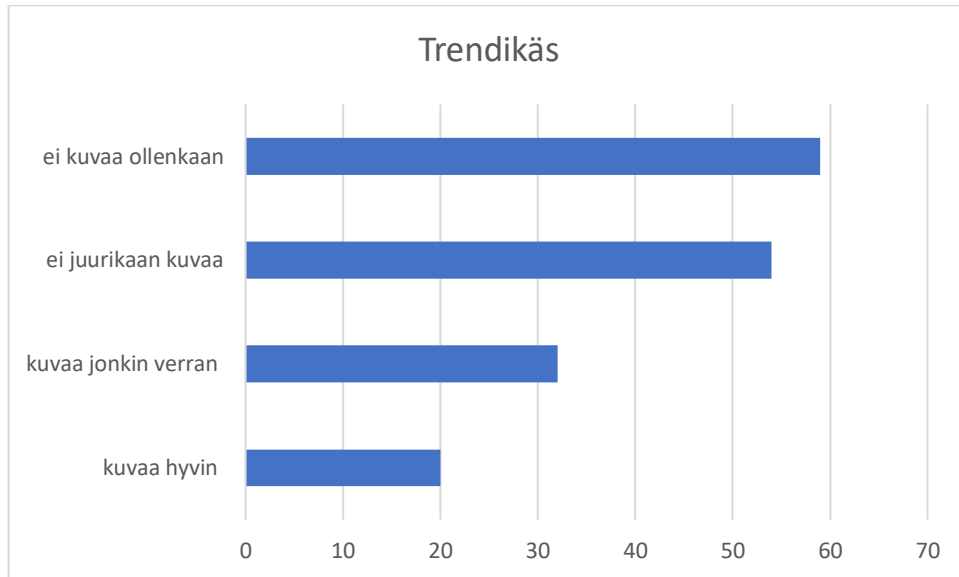
Epätrendikäs kuvaa hyvin 12% (n=20), kuvaa jonkin verran 15% (n=24), ei juurikaan kuvaa 25% (n=41), ei kuvaa ollenkaan 48% (n=80). Keskiarvo 3,10. Vastausten määrä 165.

Taulukko 35 Epätrendikäs

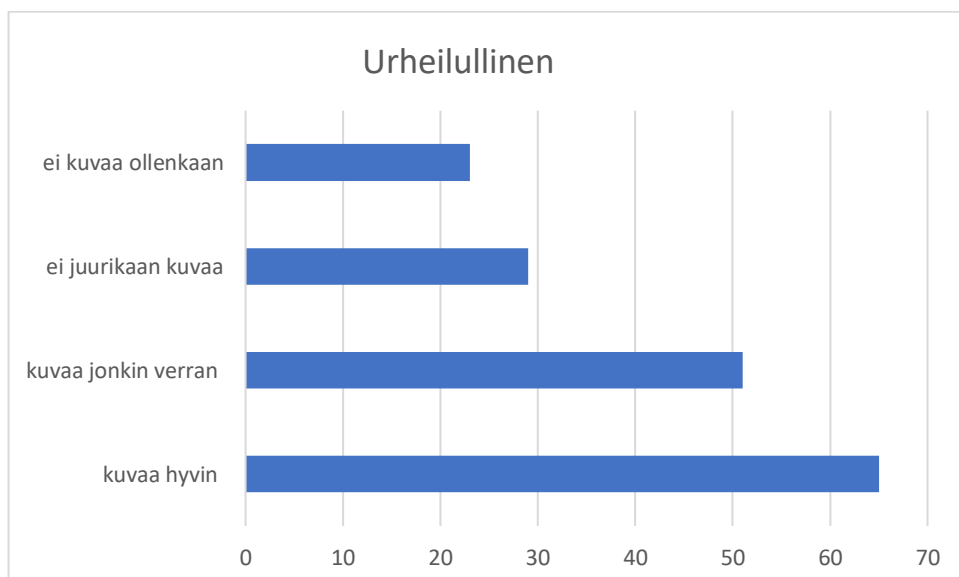
Trendikäs kuvaa hyvin 12% (n=20), kuvaa jonkin verran 19% (n=32), ei juurikaan kuvaa 33% (n=54), ei kuvaa ollenkaan 36% (n=59). Keskiarvo 2,92. Vastausten määrä 165.

Taulukko 36 Trendikäs

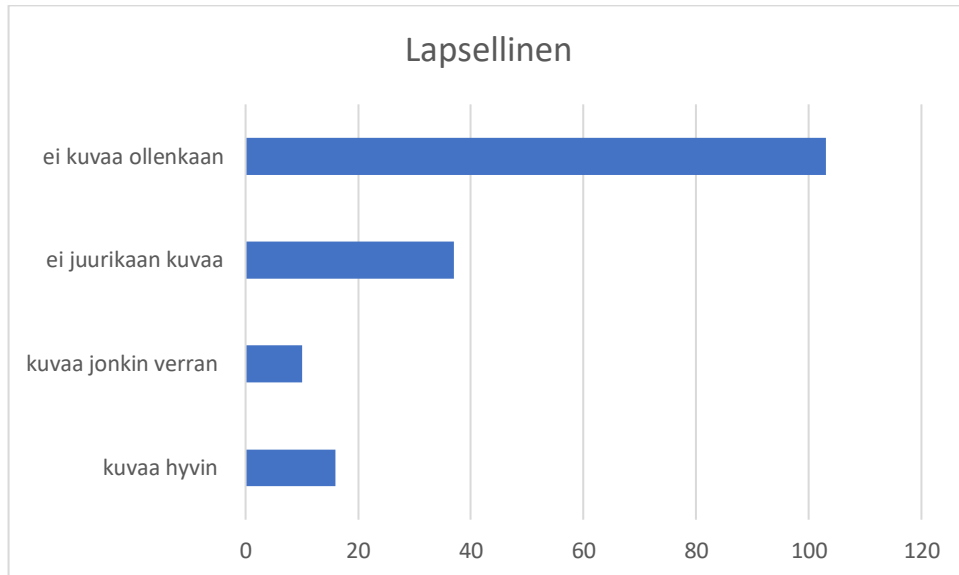
Urheilullinen kuvaa hyvin 39% (n=65), kuvaa jonkin verran 30% (n=51), ei juurikaan kuvaa 17% (n=29), ei kuvaa ollenkaan 14% (n=23). Keskiarvo 2,06. Vastausten määrä 168.

Taulukko 37 Urheilullinen

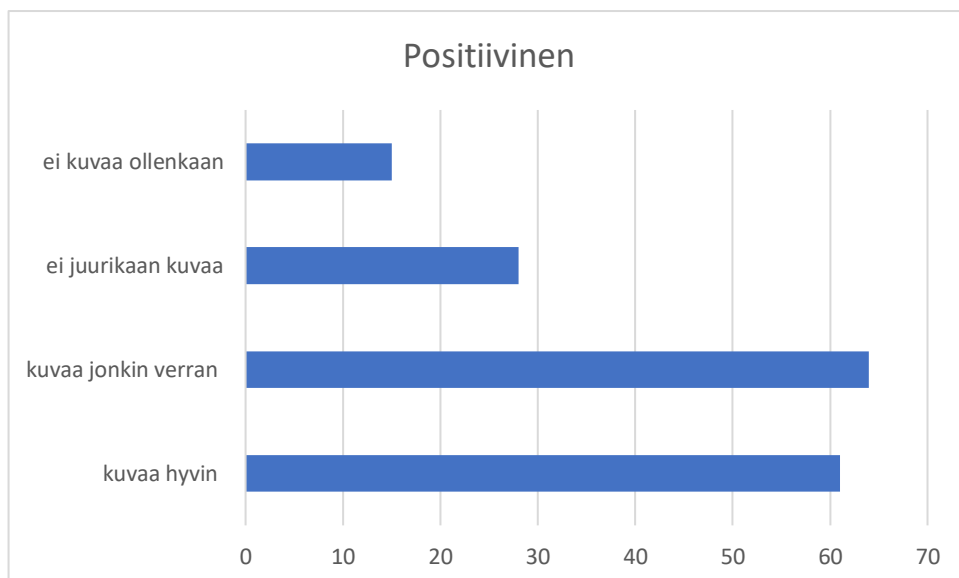
Lapsellinen kuvaa hyvin 10% (n=16), kuvaa jonkin verran 6% (n=10), ei juurikaan kuvaa 22% (n=37), ei kuvaa ollenkaan 62% (n=103). Keskiarvo 3,37. Vastausten määrä 166.

Taulukko 38 Lapsellinen

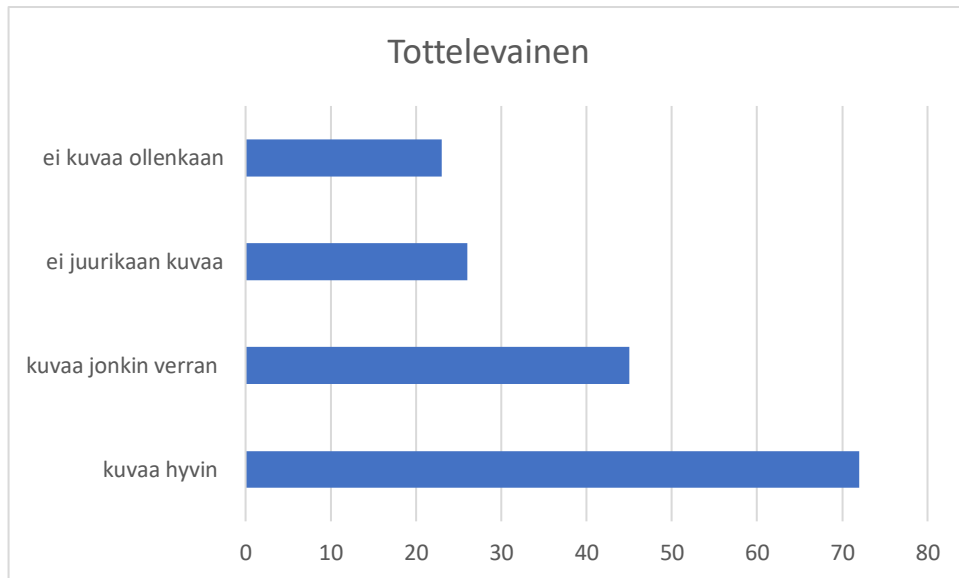
Positiivinen kuvaa hyvin 36% (n=61), kuvaa jonkin verran 38% (n=64), ei juurikaan kuvaa 17% (n=28), ei kuvaa ollenkaan 9% (n=15). Keskiarvo 1,98. Vastausten määrä 168.

Taulukko 39 Positiivinen

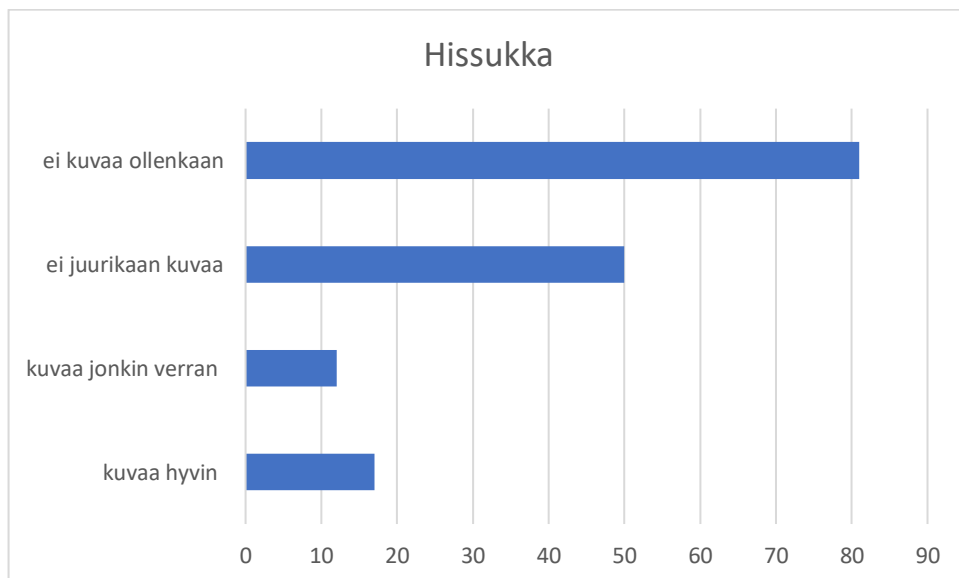
Tottelevainen kuvaa hyvin 43% (n=72), kuvaa jonkin verran 27% (n=45), ei juurikaan kuvaa 16% (n=26), ei kuvaa ollenkaan 14% (n=23). Keskiarvo 2,00. Vastausten määrä 166.

Taulukko 40 Tottelevainen

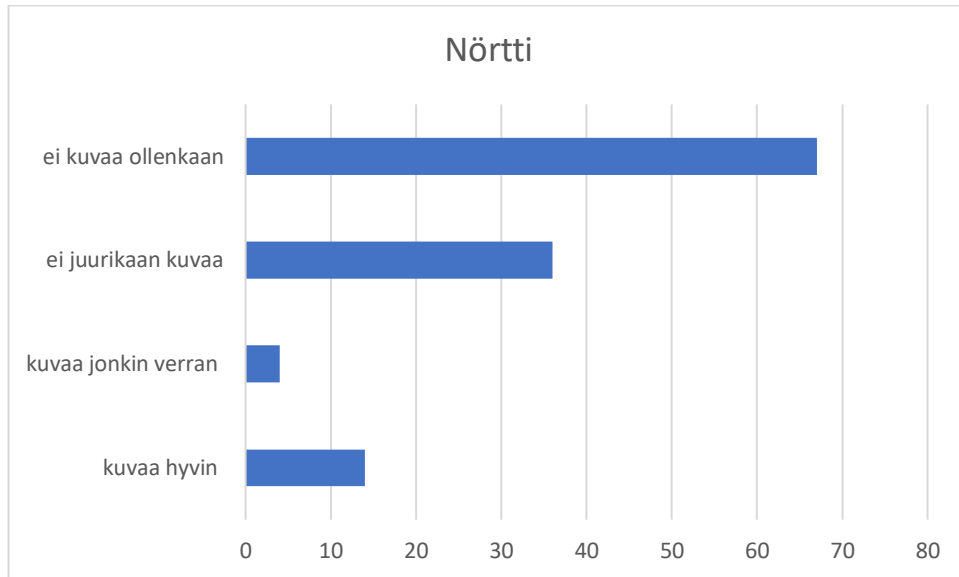
Hissukka kuvaa hyvin 11% (n=17), kuvaa jonkin verran 8% (n=12), ei juurikaan kuvaa 31% (n=50), ei kuvaa ollenkaan 51% (n=81). Keskiarvo 3,22. Vastausten määrä 160.

Taulukko 41 Hissukka

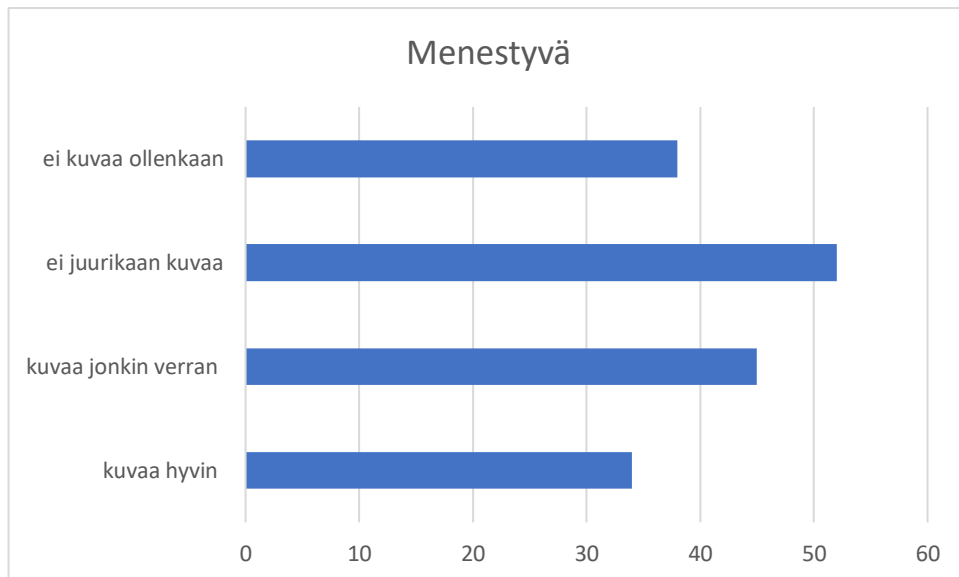
Nörtti kuvaa hyvin 8% (n=14), kuvaa jonkin verran 2% (n=4), ei juurikaan kuvaa 22% (n=36), ei kuvaa ollenkaan 67% (n=111). Keskiarvo 3,48. Vastausten määrä 165.

Taulukko 42 Nörtti

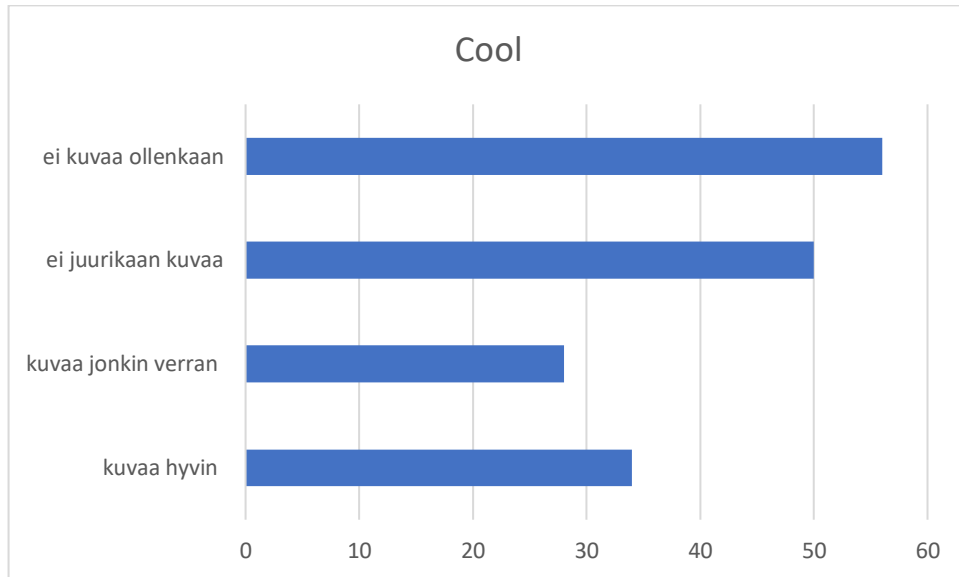
Menestyvä kuvaa hyvin 20% (n=34), kuvaa jonkin verran 27% (n=45), ei juurikaan kuvaa 31% (n=52), ei kuvaa ollenkaan 22% (n=38). Keskiarvo 2,56. Vastausten määrä 169.

Taulukko 43 Menestyvä

Cool kuvaa hyvin 20% (n=34), kuvaa jonkin verran 17% (n=28), ei juurikaan kuvaa 30% (n=50), ei kuvaa ollenkaan 33% (n=56). Keskiarvo 2,76. Vastausten määrä 168.

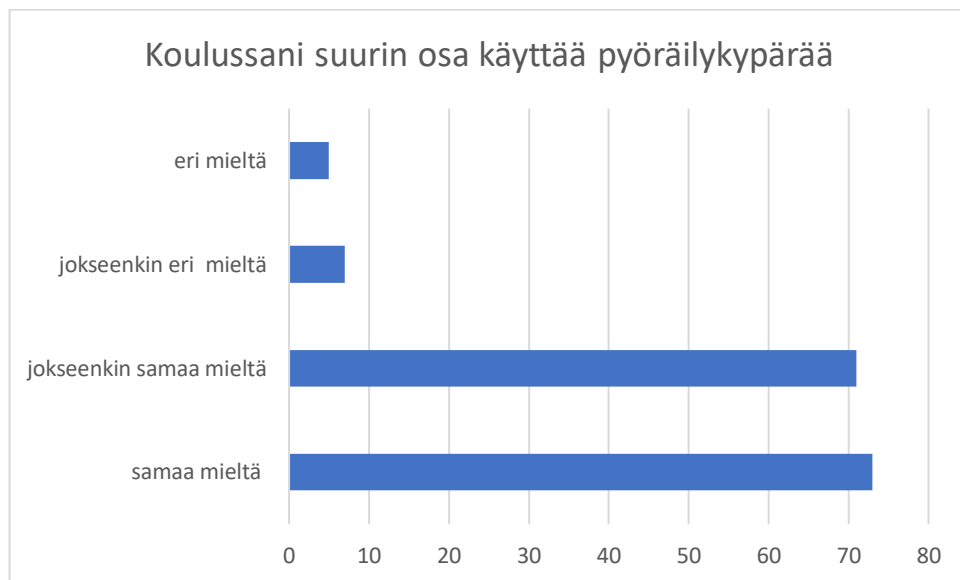
Taulukko 44 Cool

Valitse väittämään mielestäsi sopiva vaihtoehto.

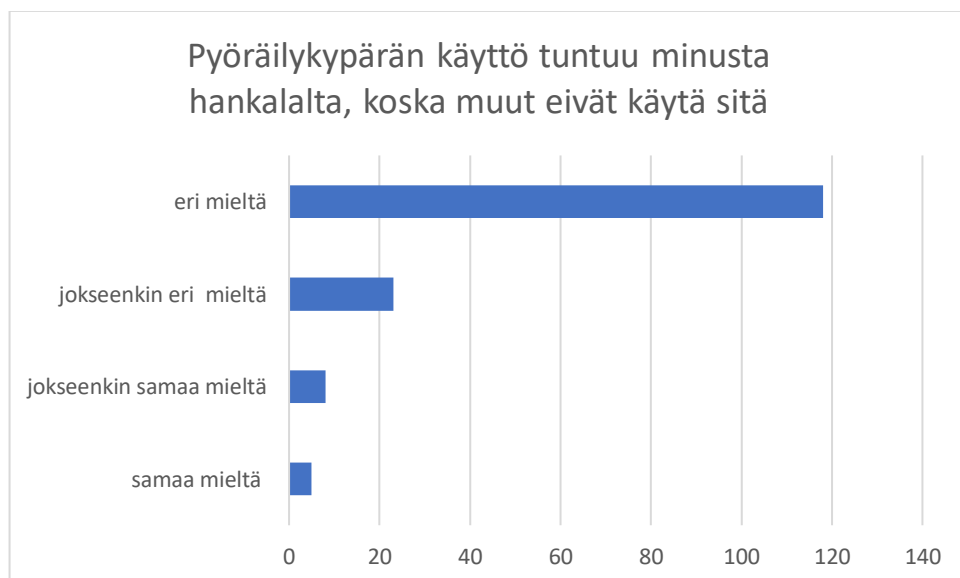
Taulukossa 41 vastaajista oli samaa mieltä 47% (n=73), jokseenkin samaa mieltä 46% (n=71), jokseenkin eri mieltä 4% (n=7), eri mieltä 3% (n=5). Keskiarvo 1,64. Vastausten määrä 156.

Taulukko 45 Koulussani suurin osa käyttää pyöräilykypärää

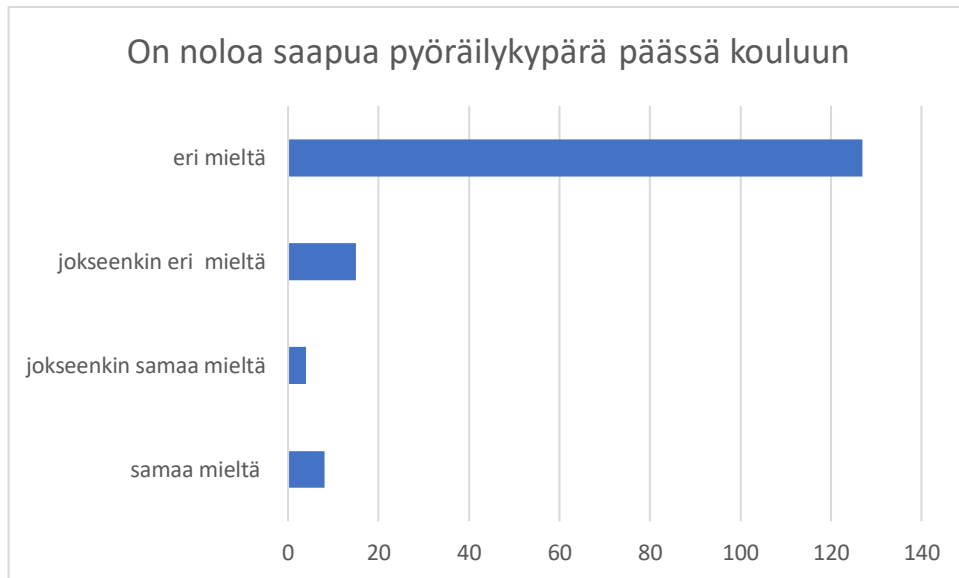
Taulukossa 42 vastaajista oli samaa mieltä 3% (n=5), jokseenkin samaa mieltä 5% (n=8), jokseenkin eri mieltä 15% (n=23), eri mieltä 77% (n=118). Keskiarvo 3,65. Vastausten määrä 154.

Taulukko 46 Pyöräilykypärän käyttö tuntuu minusta hankalalta, koska muut eivät käytä sitä

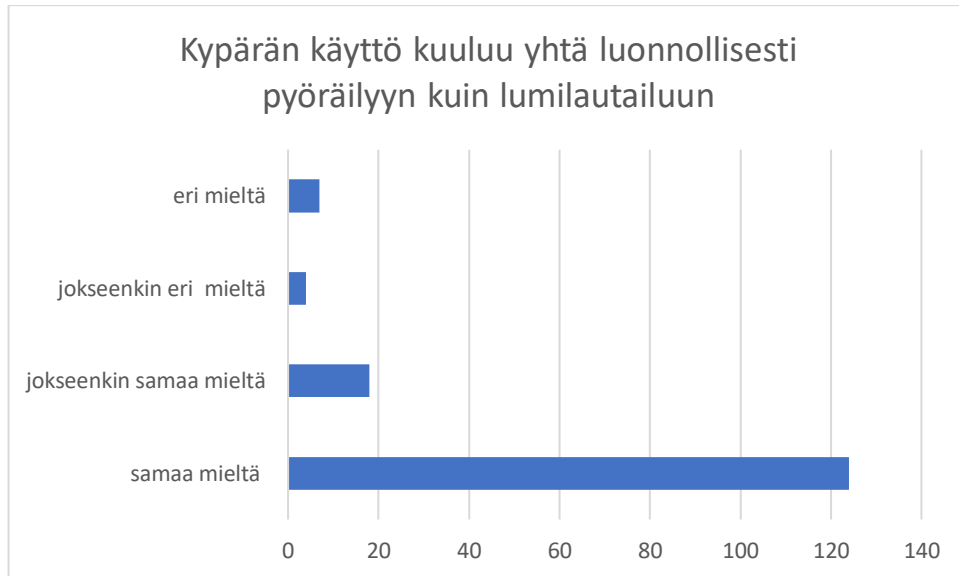
Taulukossa 43 vastaajista oli samaa mieltä 5% (n=8), jokseenkin samaa mieltä 3% (n=4), jokseenkin eri mieltä 10% (n=15), eri mieltä 82% (n=127). Keskiarvo 3,69. Vastausten määrä 154.

Taulukko 47 On noloa saapua pyöräilykypärä päässä kouluun

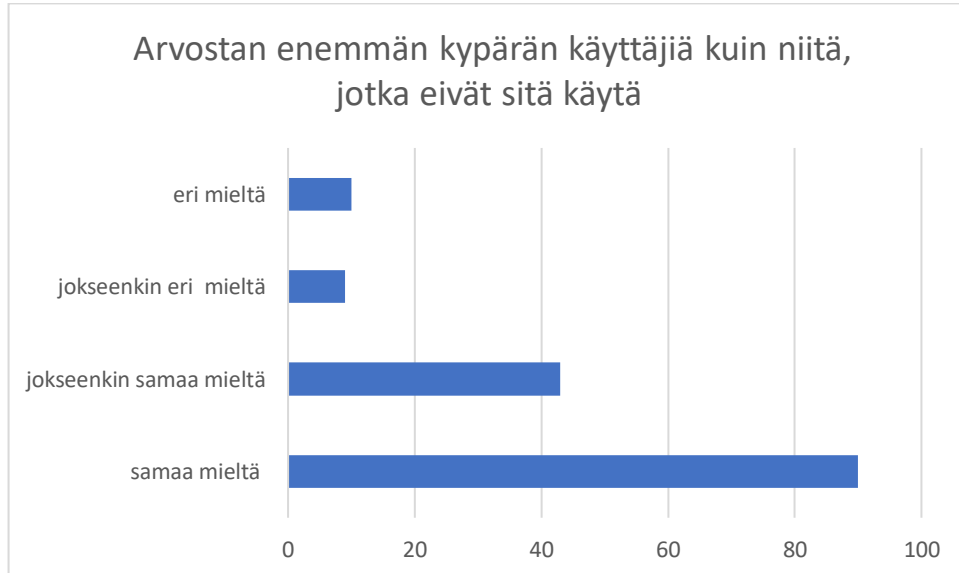
Taulukon 44 vastaajista oli samaa mieltä 81% (n=124), jokseenkin samaa mieltä 12% (n=18), jokseenkin eri mieltä 3% (n=4), eri mieltä 5% (n=7). Keskiarvo 1,31. Vastausten määrä 153.

Taulukko 48 Kypärän käyttö kuuluu yhtä luonnollisesti pyöräilyyn kuin lumilautailuun

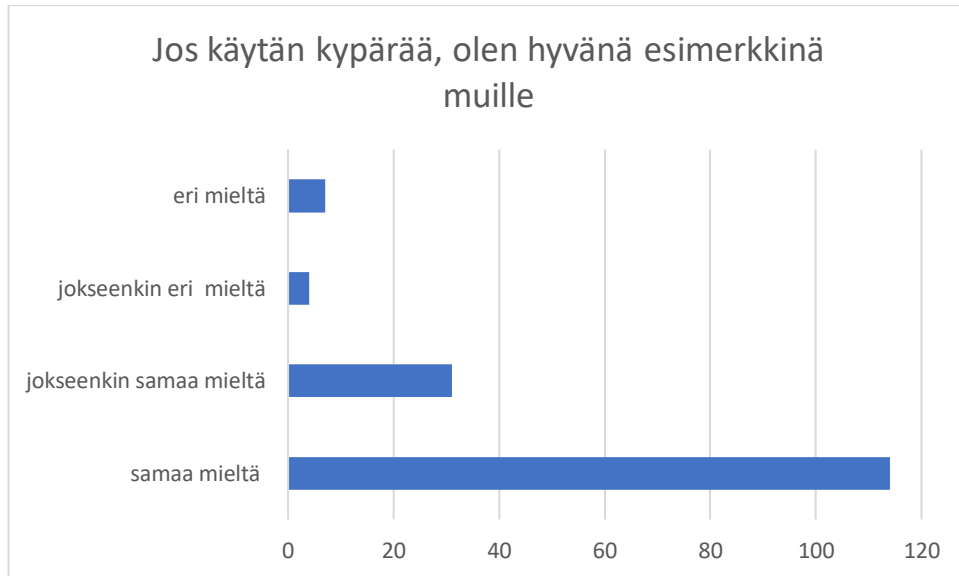
Taulukon 45 vastaajista oli samaa mieltä 59% (n=90), jokseenkin samaa mieltä 28% (n=43), jokseenkin eri mieltä 6% (n=9), eri mieltä 7% (n=10). Keskiarvo 1,60. Vastausten määrä 152.

Taulukko 49 Arvostan enemmän kypärän käyttäjiä kuin niitä, jotka eivät sitä käytä

Taulukon 46 vastaajista oli samaa mieltä 73% (n=114), jokseenkin samaa mieltä 20% (n=31), jokseenkin eri mieltä 3% (n=4), eri mieltä 4% (n=7). Keskiarvo 1,38. Vastausten määrä 156.

Taulukko 50 Jos käytän kypärää, olen hyvänä esimerkkinä muille

Pyöräilykypärää todennäköisimmin käyttäisi vastaajista koulumatkalla 68% (n=128), matkalla harrastukseen 49% (n=92), perheen kanssa pyöräillessä 64% (n=121), urheillessa 44% (n=82), jossain muussa tilanteessa 35% (n=66)

Taulukko 51 Millä näistä matkoista käyttäisit todennäköisimmin pyöräilykypärää?

Kiusaaminen ja pyöräilykypärän käyttäminen.

Minua on kiusattu pyöräilykypärän käytöstä. Kyllä 1% (n=2), Ei 153 99% (n=153). Keskiarvo 1,99. Vastausten määrä 155.

Kuva 3 Minua on kiusattu pyöräilykypärän käytöstä

Olen jollain tavalla kiusannut kypärän käytöstä muita. Kyllä 1% (n=1), Ei 99% (n=154). Keskiarvo 1,99. Vastausten määrä 155.

Kuva 4 Olen jollain tavalla kiusannut kypärän käytöstä muita

Syitä miksi vastaajat eivät käyttäneet pyöräillessä kypärää. Se on ruma 9% (n=16), se pilaa kampauksen 11% (n=21), en muista käyttää 25% (n=47), en oikein tiedä miksi käyttäisin 15% (n=10), kukaan muukaan ei käytä 6% (n=12), en omista kypärää 10% (n=18), se on turha 3% (n=6), vaikea kuljettaa mukana 15% (n=29), ajattelen muiden pitävän sitä nolona 10% (n=18), olen niin hyvä pyöräilijä, etten tarvitse kypärää 12% (n=23), se ei sovi asuuni 7% (n=14), vain lapset käyttävät kypärää 7% (n=13).

Taulukko 52 Jos et käytä pyöräilykypärää pyöräillessäsi, miksi?

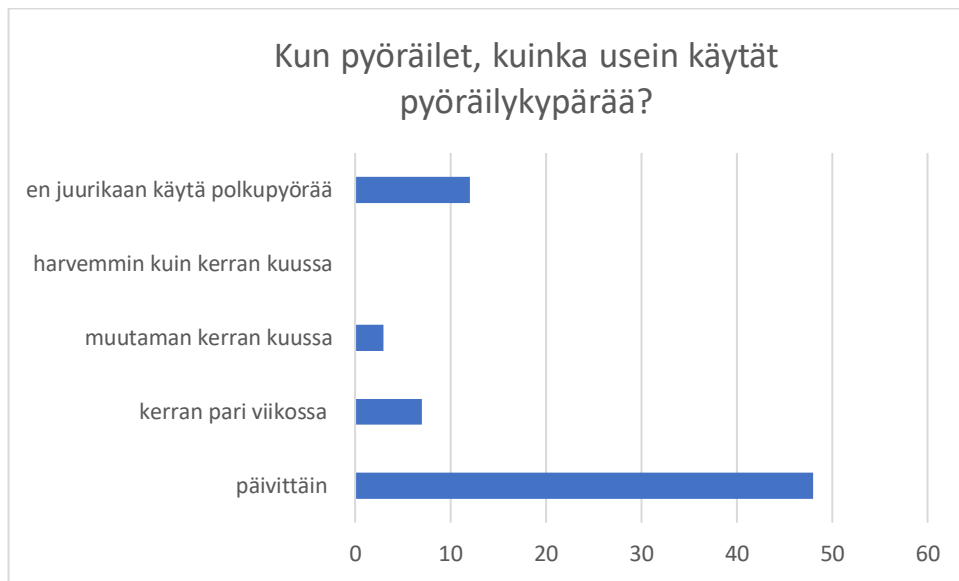

5.3 Vuoden 2019 vastaukset

Kysymyksiä pyöräilykypärän käytöstä.

Pyöräilykypärää käytti vastaajista päivittäin 69% (n=48), kerran pari viikossa 10% (n=7), muutaman kerran kuussa 4% (n=3), harvemmin kuin kerran kuussa 0%(n=0), en juurikaan käytä polkupyörää 17% (n=12). Keskiarvo 1,87. Vastausten määrä 70.

Taulukko 53 Kun pyöräilet, kuinka usein käytät pyöräilykypärää?

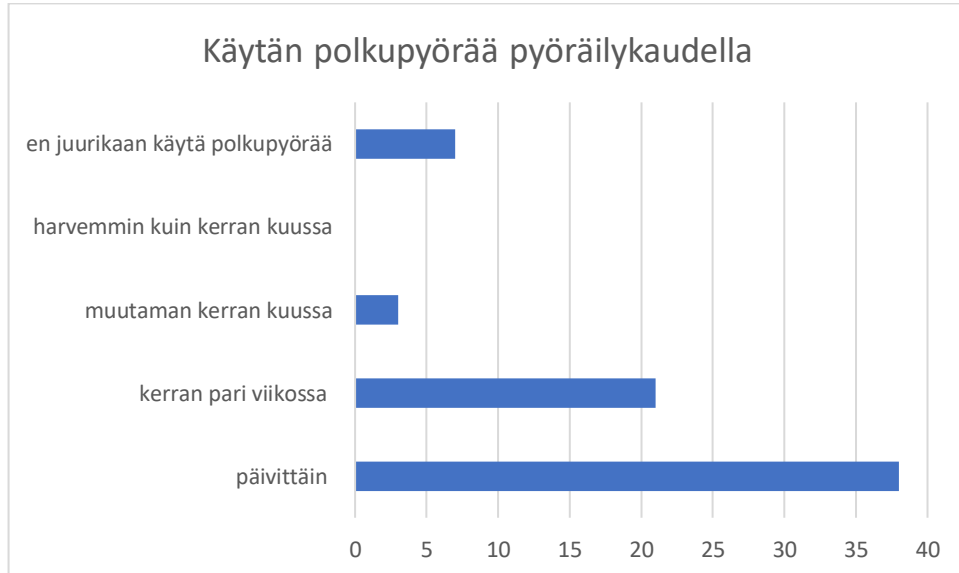
Vastaajien vanhemmista kypärää käytti päivittäin 31% (n=20), kerran pari viikossa 8 13% (n=8), muutaman kerran kuussa 8% (n=5), harvemmin kuin kerran kuussa 16% (n=10), en juurikaan käytä polkupyörää 33% (n=21). Keskiarvo 3,06. Vastausten määrä 64.

Taulukko 54 Kuinka usein vanhempasi käyttävät pyöräilykypärää?

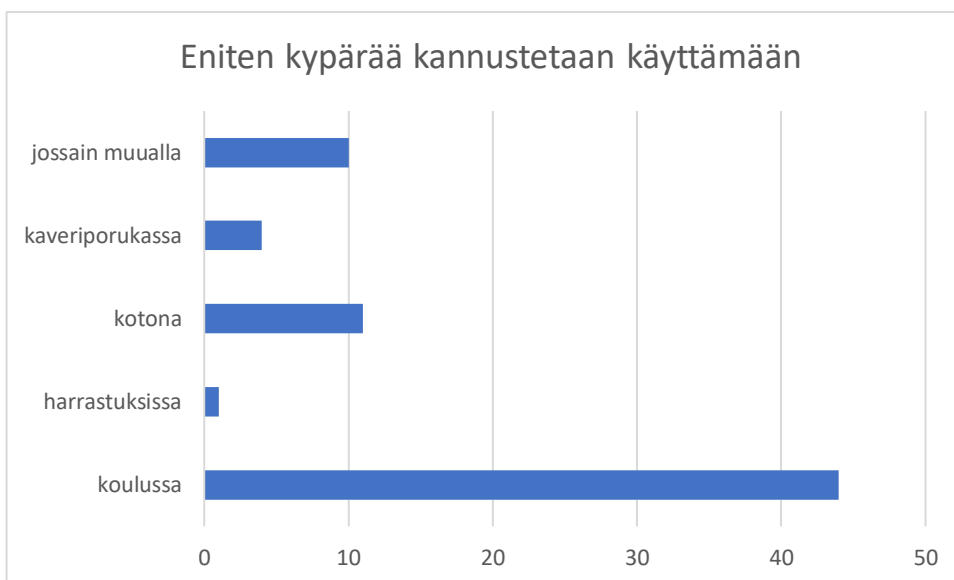
Polkupyörää pyöräilykaudella käytti päivittäin 55% (n=38), kerran pari viikossa 30% (n=21), muutaman kerran kuussa 4% (n=3), harvemmin kuin kerran kuussa 0% (n=0), en juurikaan käytä polkupyörää 10% (n=7). Keskiarvo 1,80. Vastausten määrä 69.

Taulukko 55 Käytän polkupyörää pyöräilykaudella

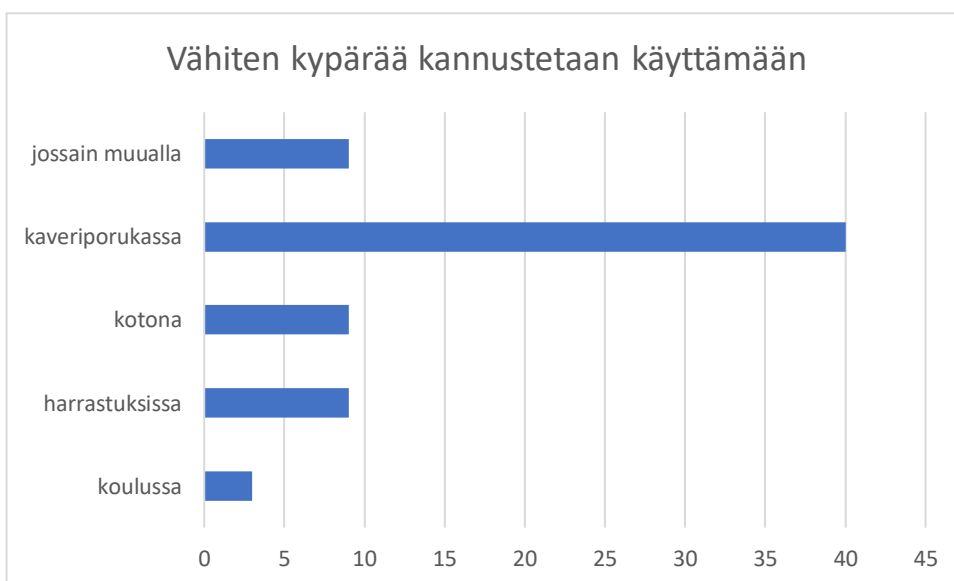
Kypärää kannustetaan eniten käyttämään koulussa 63% (n=44), harrastuksissa 1% (n=1), kotona 16% (n=11), kaveriporukassa 6% (n=4), jossain muualla 14% (n=10). Keskiarvo 2,07. Vastausten määrä 70.

Taulukko 56 Eniten kypärää kannustetaan käyttämään

Vähiten kypärää kannustetaan käyttämään koulussa 4% (n=3), harrastuksissa 13% (n=9), kotona 13% (n=9), kaveriporukassa 57% (n=40), jossain muualla 13% (n=9). Keskiarvo 3,61. Vastausten määrä 70.

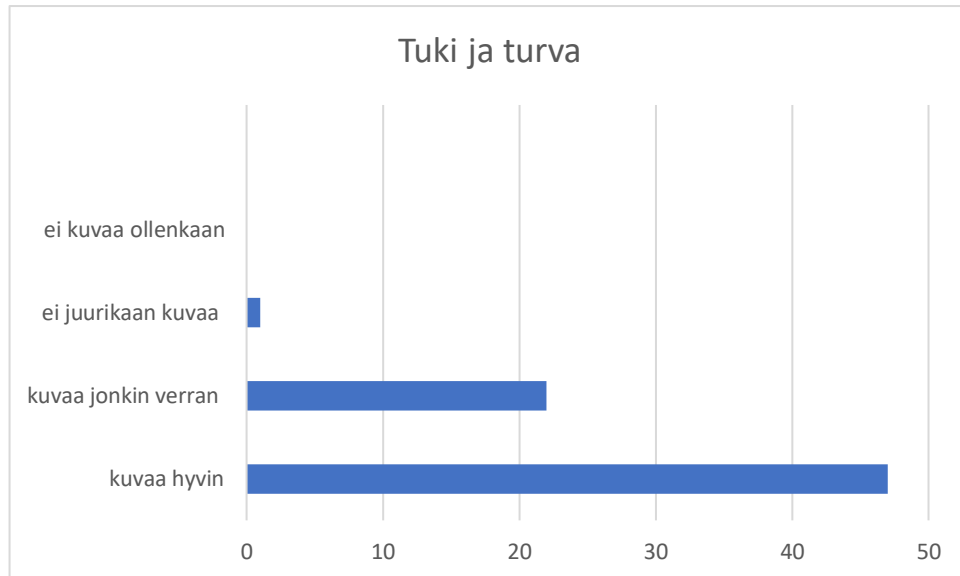
Taulukko 57 Vähiten kypärää kannustetaan käyttämään

Kuinka hyvin seuraavat sanat kuvaavat pyöräilykypärää?

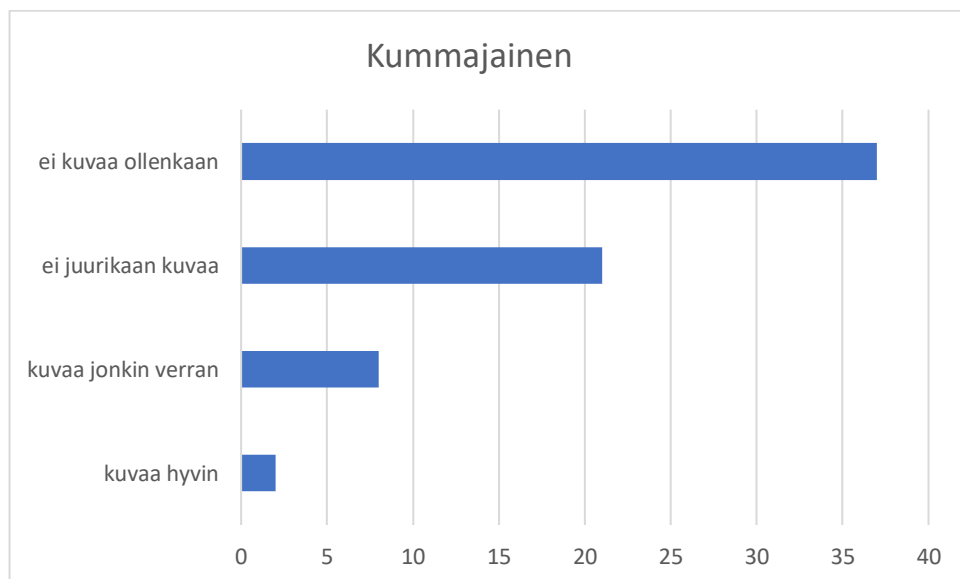
Tuki ja turva kuvaa hyvin 67% (n=47), kuvaa jonkin verran 31% (n=22), ei juurikaan kuvaa 1% (n=1), ei kuvaa ollenkaan 0% (n=0). Keskiarvo 1,34. Vastausten määrä 70.

Taulukko 58 Tuki ja turva

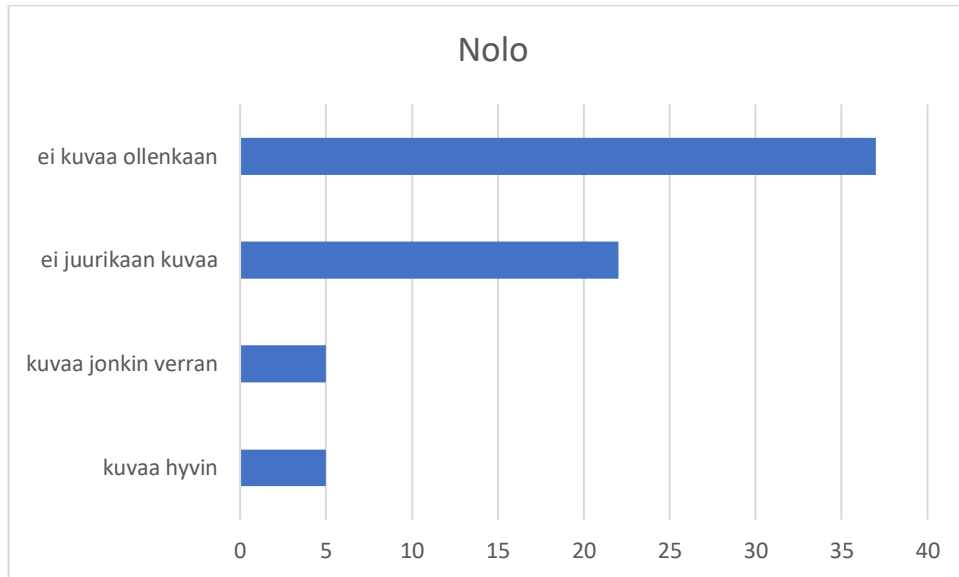
Kummajainen kuvaa hyvin 3% (n=2), kuvaa jonkin verran 12% (n=8), ei juurikaan kuvaa 31% (n=21), ei kuvaa ollenkaan 54% (n=37). Keskiarvo 3,37. Vastausten määrä 68.

Taulukko 59 Kummajainen

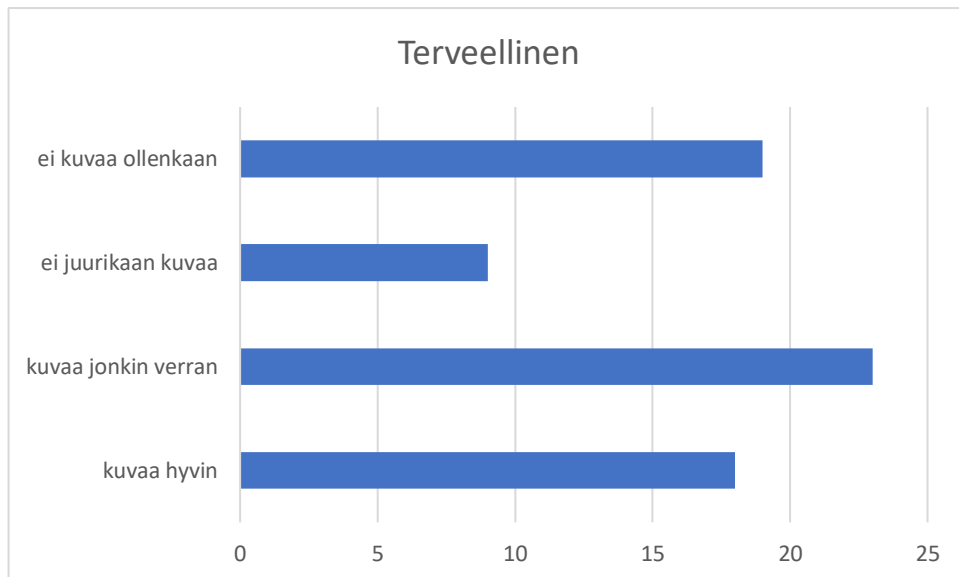
Nolo kuvaa hyvin 7% (n=5), kuvaa jonkin verran 7% (n=5), ei juurikaan kuvaa 32% (n=22), ei kuvaa ollenkaan 54% (n=37). Keskiarvo 3,32. Vastausten määrä 69.

Taulukko 60 Nolo

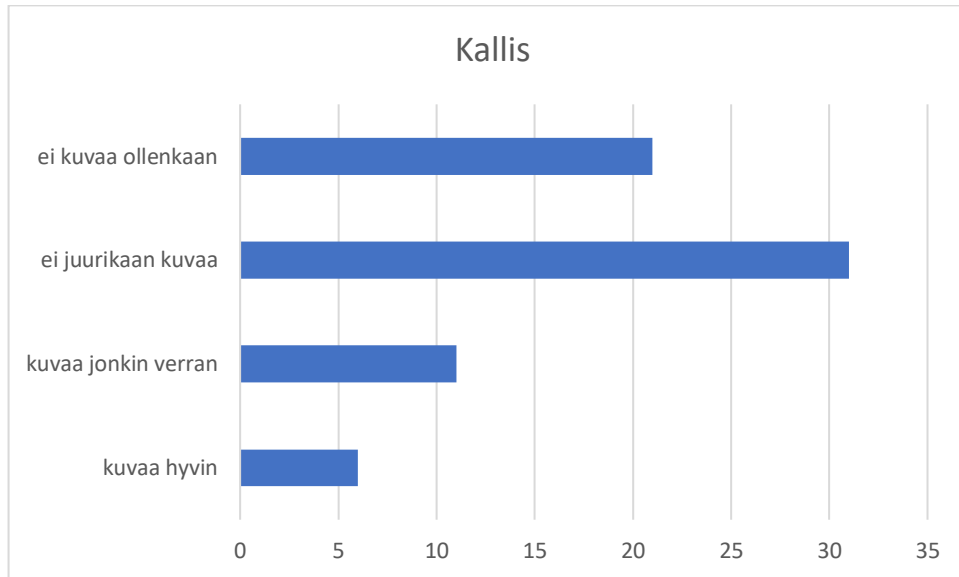
Terveellinen kuvaa hyvin 26% (n=18), kuvaa jonkin verran 33% (n=23), ei juurikaan kuvaa 13% (n=9), ei kuvaa ollenkaan 28% (n=19). Keskiarvo 2,42. Vastausten määrä 69.

Taulukko 61 Terveellinen

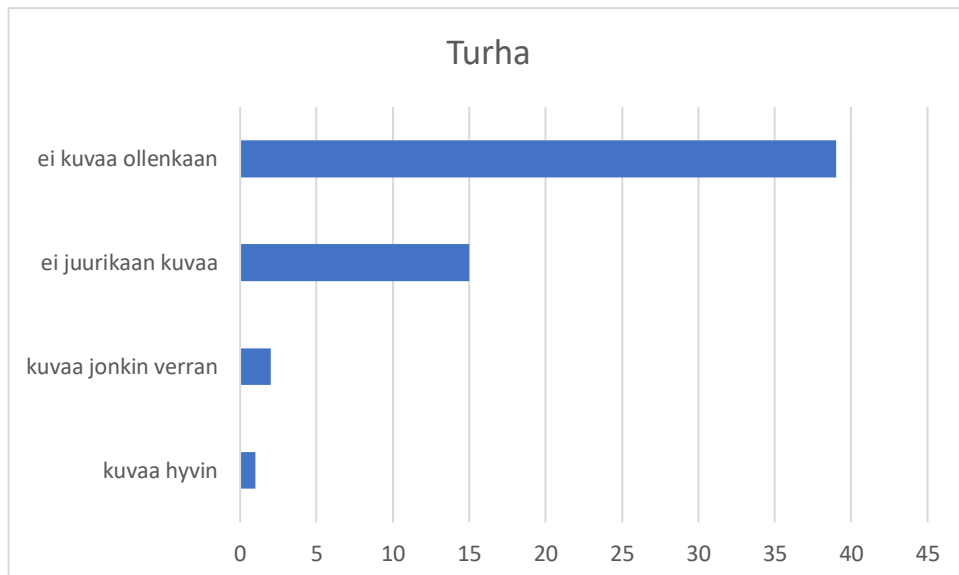
Kallis kuvaa hyvin 9% (n=6), kuvaa jonkin verran 16% (n=11), ei juurikaan kuvaa 45% (n=31), ei kuvaa ollenkaan 30% (n=21). Keskiarvo 2,97. Vastausten määrä 69.

Taulukko 62 Kallis

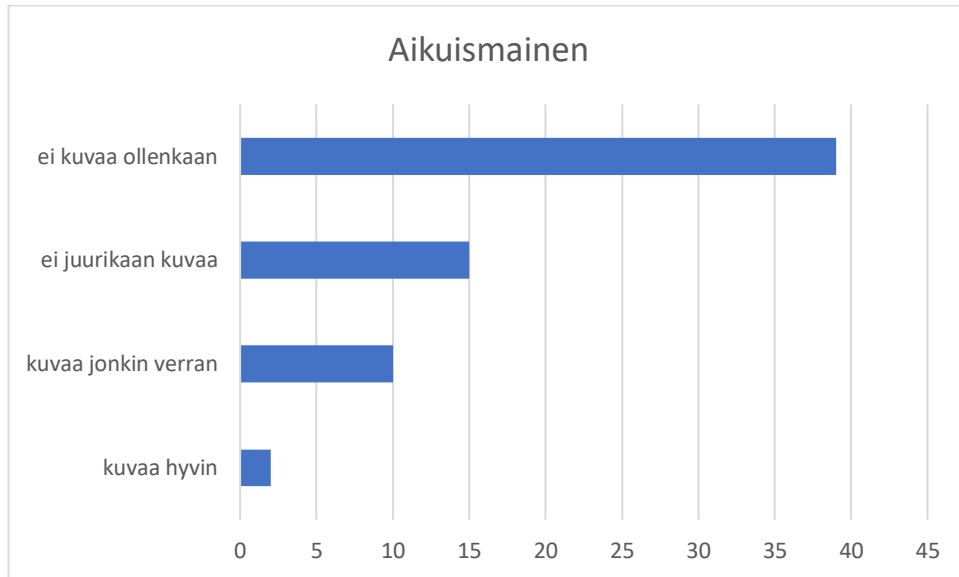
Turha kuvaa hyvin 1% (n=1), kuvaa jonkin verran 3% (n=2), ei juurikaan kuvaa 22% (n=15), ei kuvaa ollenkaan 74% (n=51). Keskiarvo 3,68. Vastausten määrä 69.

Taulukko 63 Turha

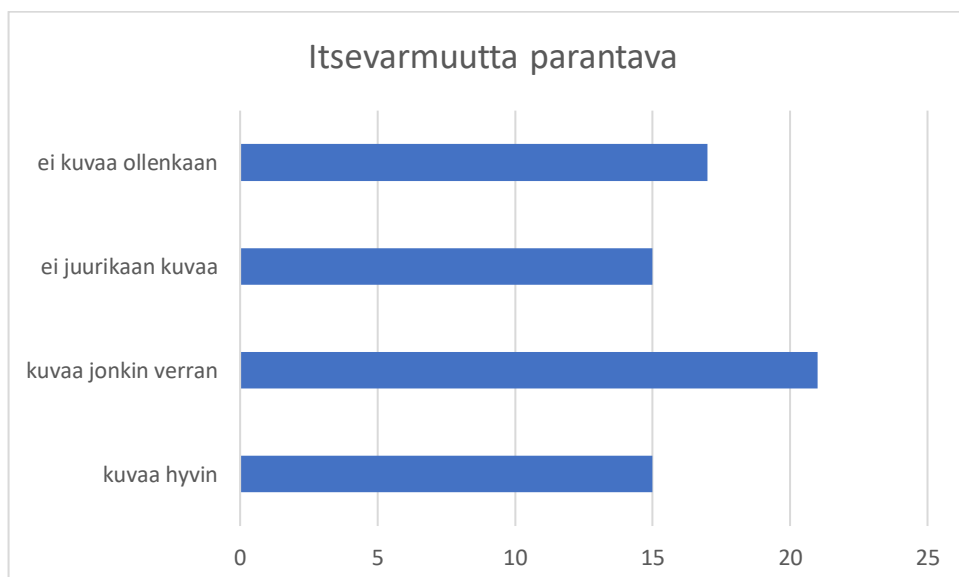
Aikuismainen kuvaa hyvin 3% (n=2), kuvaa jonkin verran 15% (n=10), ei juurikaan kuvaa 23% (n=15), ei kuvaa ollenkaan 59% (n=39). Keskiarvo 3,38. Vastausten määrä 66.

Taulukko 64 Aikuismainen

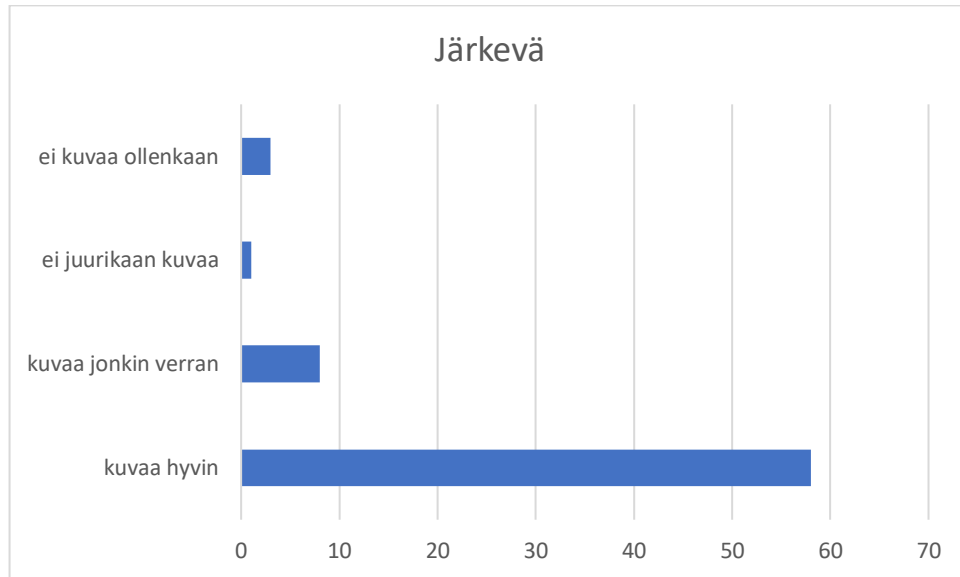
Itsevarmuutta parantava kuvaa hyvin 22% (n=15), kuvaa jonkin verran 31% (n=21), ei juurikaan kuvaa 22% (n=15), ei kuvaa ollenkaan 25% (n=17). Keskiarvo 2,50. Vastausten määrä 68.

Taulukko 65 Itsevarmuutta parantava

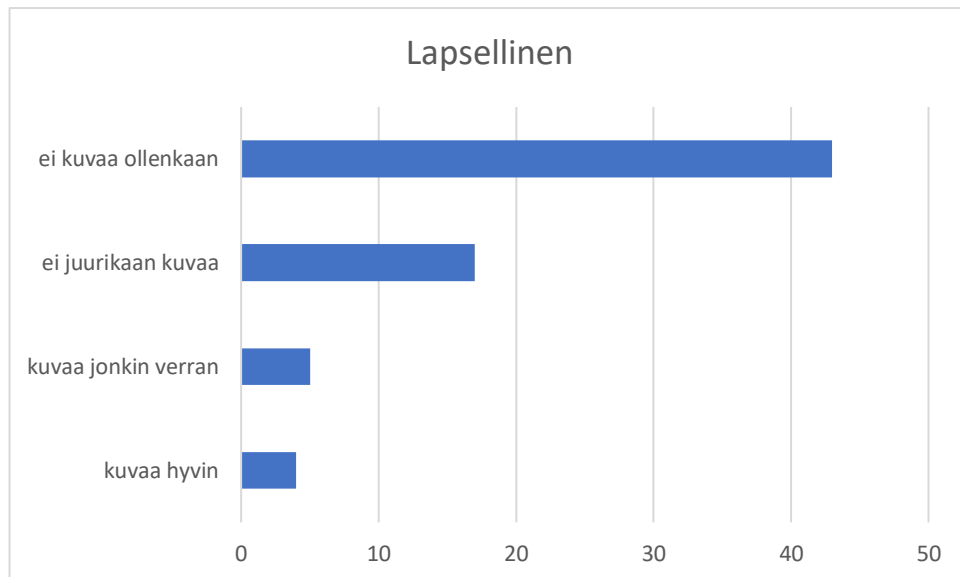
Järkevä kuvaa hyvin 83% (n=58), kuvaa jonkin verran 11% (n=8), ei juurikaan kuvaa 1% (n=1), ei kuvaa ollenkaan 4% (n=3). Keskiarvo 1,27. Vastausten määrä 70.

Taulukko 66 Järkevä

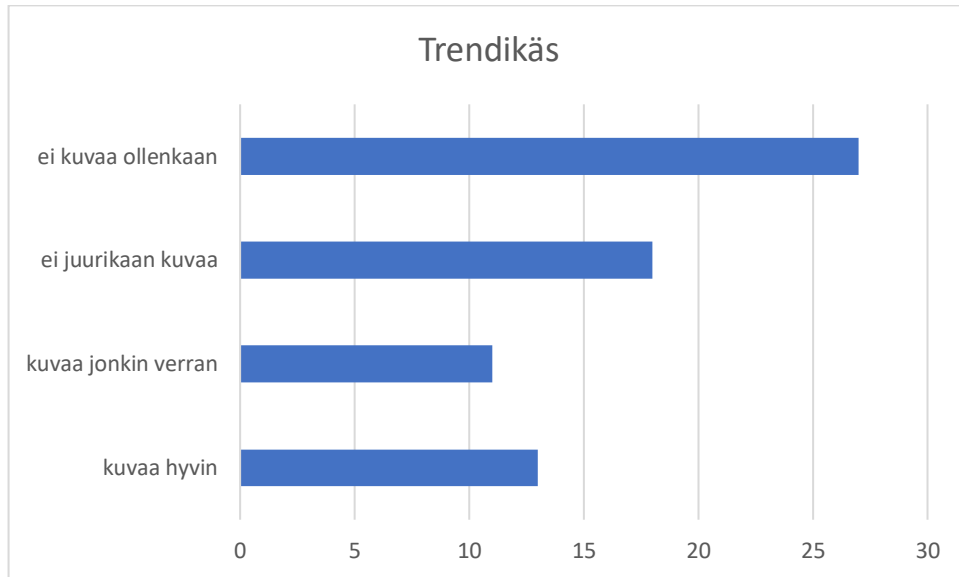
Lapsellinen kuvaa hyvin 6% (n=4), kuvaa jonkin verran 7% (n=5), ei juurikaan kuvaa 25% (n=17), ei kuvaa ollenkaan 62% (n=43). Keskiarvo 3,43. Vastausten määrä 69.

Taulukko 67 Lapsellinen

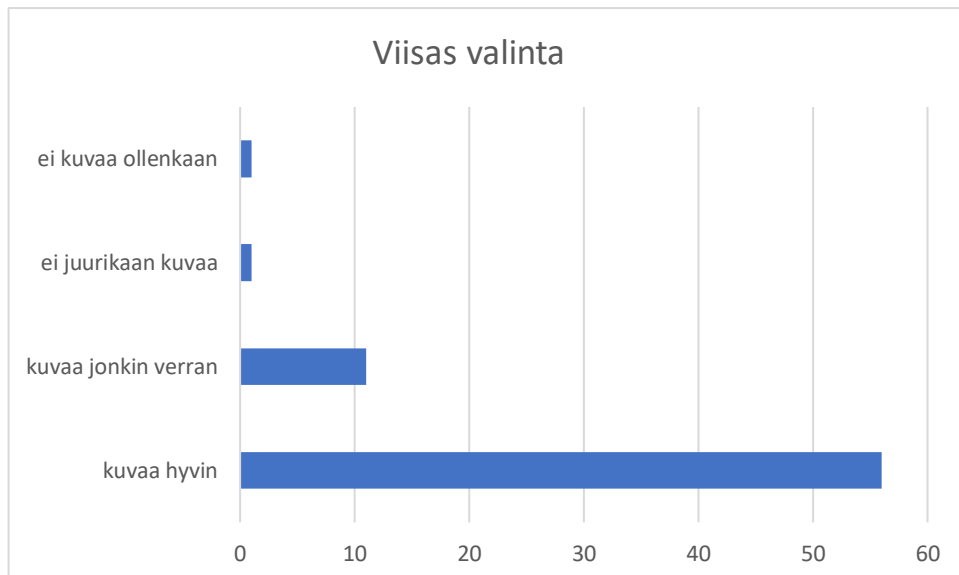
Trendikäs kuvaa hyvin 19% (n=13), kuvaa jonkin verran 16% (n=11), ei juurikaan kuvaa 26% (n=18), ei kuvaa ollenkaan 39% (n=27). Keskiarvo 2,86. Vastausten määrä 69.

Taulukko 68 Trendikäs

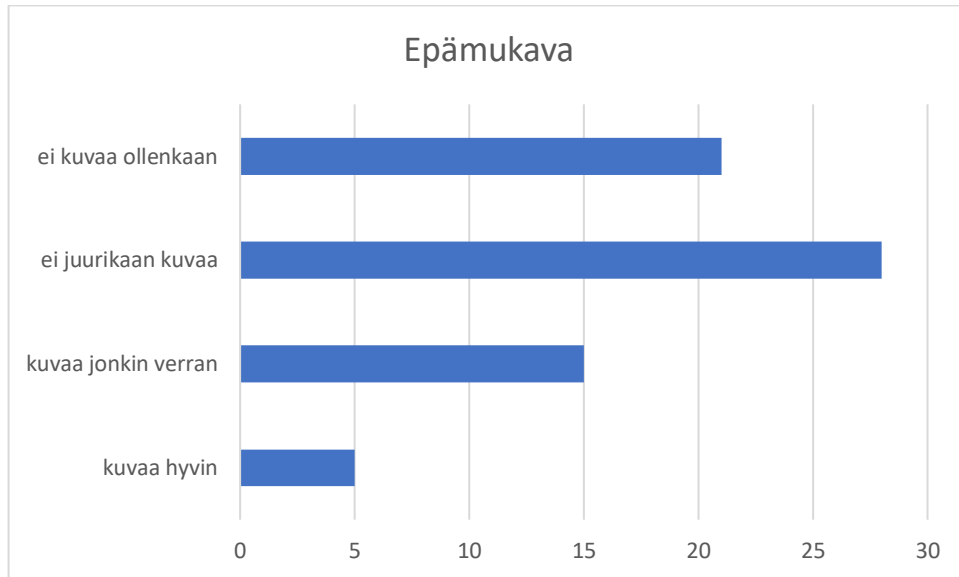
Viisas valinta kuvaa hyvin 81% (n=56), kuvaa jonkin verran 16% (n=11), ei juurikaan kuvaa 1% (n=1), ei kuvaa ollenkaan 1% (n=1). Keskiarvo 1,23. Vastausten määrä 69.

Taulukko 69 Viisas valinta

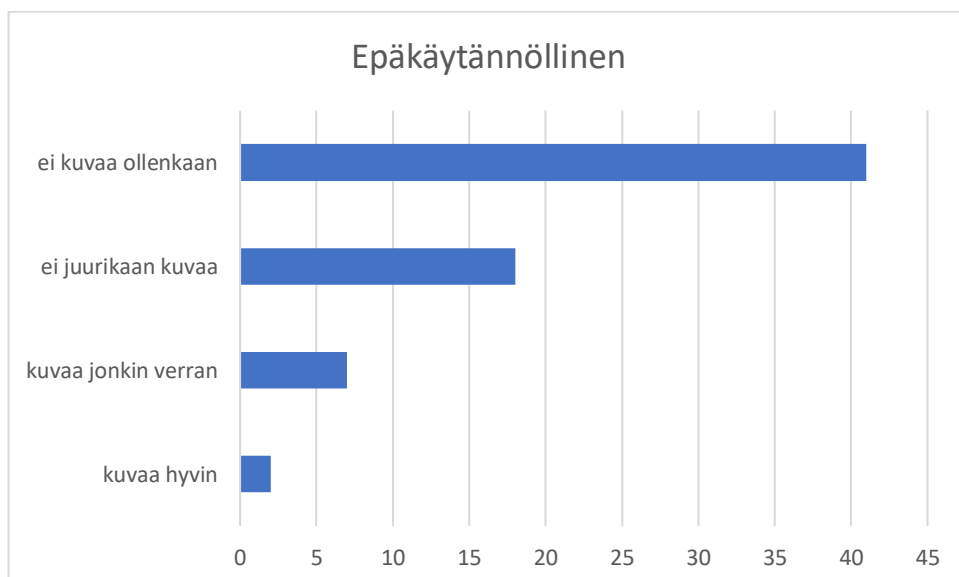
Epämukava kuvaa hyvin 7% (n=5), kuvaa jonkin verran 22% (n=15), ei juurikaan kuvaa 41% (n=28), ei kuvaa ollenkaan 30% (n=21). Keskiarvo 2,94. Vastausten määrä 69.

Taulukko 70 Epämukava

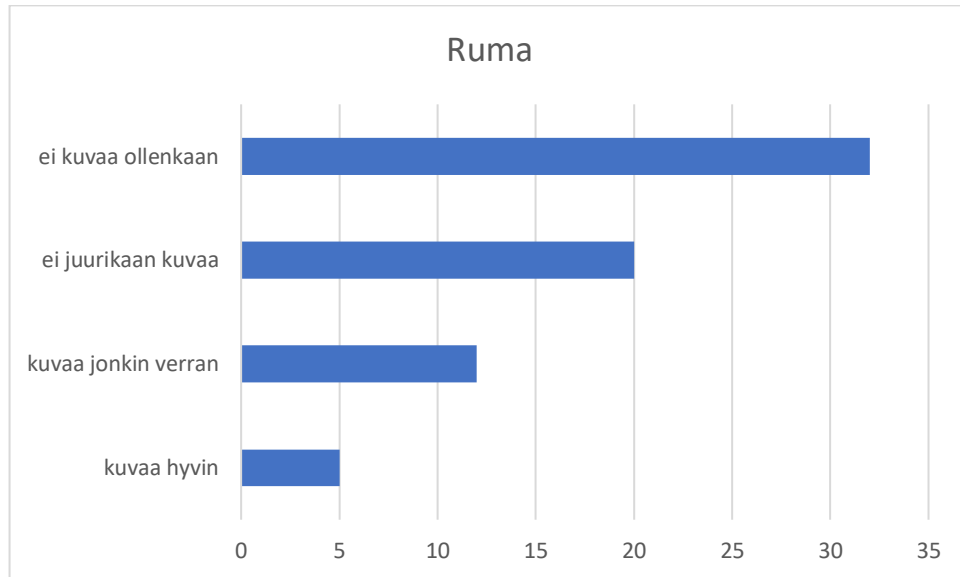
Epäkäytännöllinen kuvaa hyvin 3% (n=2), kuvaa jonkin verran 10% (n=7), ei juurikaan kuvaa 26% (n=18), ei kuvaa ollenkaan 60% (n=41). Keskiarvo 3,44. Vastausten määrä 68.

Taulukko 71 Epäkäytännöllinen

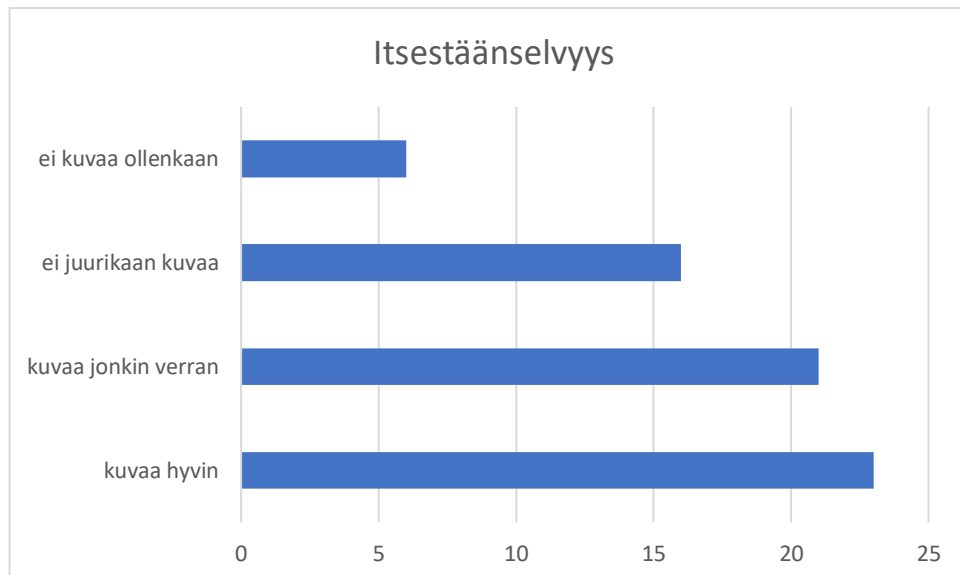
Ruma kuvaa hyvin 7% (n=5), kuvaa jonkin verran 17% (n=12), ei juurikaan kuvaa 29% (n=20), ei kuvaa ollenkaan 46% (n=32). Keskiarvo 3,14. Vastausten määrä 69.

Taulukko 72 Ruma

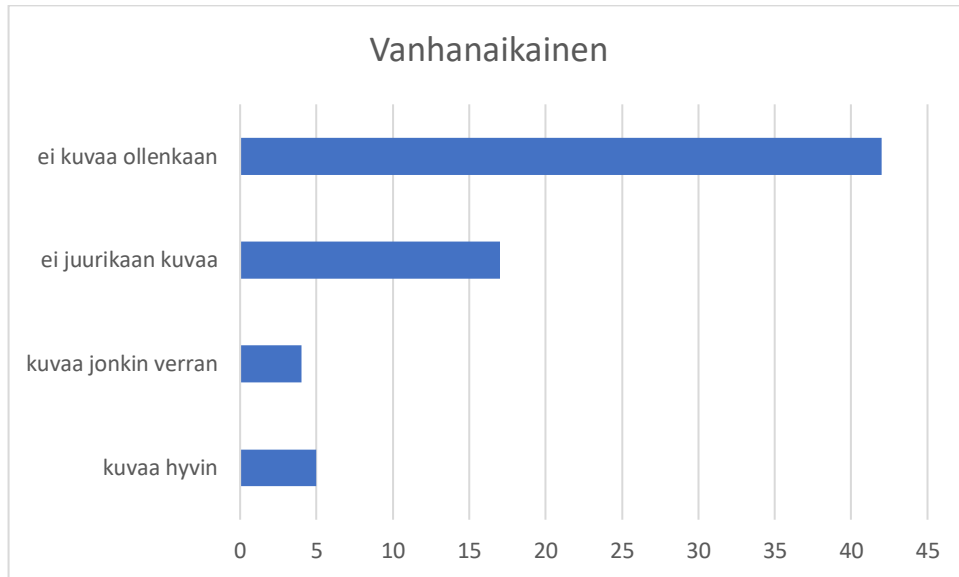
Itsestänselvyys kuvaa hyvin 35% (n=23), kuvaa jonkin verran 32% (n=21), ei juurikaan kuvaa 24% (n=16), ei kuvaa ollenkaan 9% (n=6). Keskiarvo 2,08. Vastausten määrä 66.

Taulukko 73 Itsestänselvyys

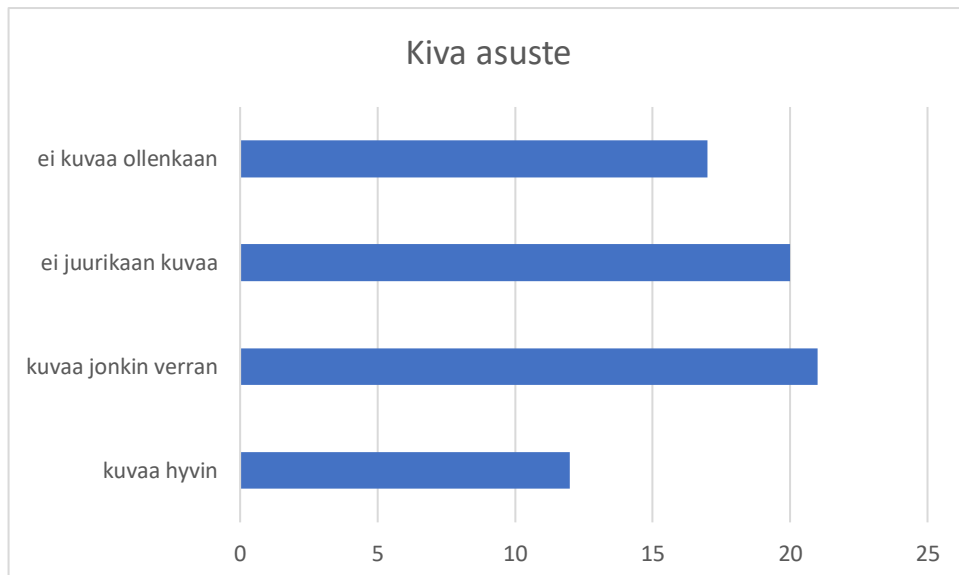
Vanhanaikainen kuvaa hyvin 7% (n=5), kuvaa jonkin verran 6% (n=4), ei juurikaan kuvaa 25% (n=17), ei kuvaa ollenkaan 62% (n=42). Keskiarvo 3,41. Vastausten määrä 68.

Taulukko 74 Vanhanaikainen

Kiva asuste kuvaa hyvin 17% (n=12), kuvaa jonkin verran 30% (n=21), ei juurikaan kuvaa 29% (n=20), ei kuvaa ollenkaan 24% (n=17). Keskiarvo 2,60. Vastausten määrä 70.

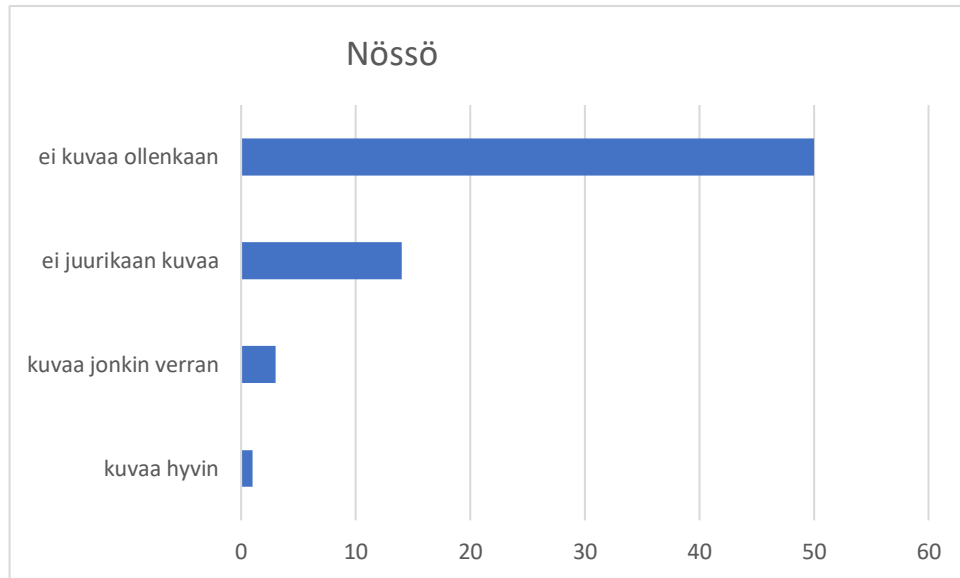
Taulukko 75 Kiva asuste

Kuinka hyvin seuraavat sanat kuvaavat pyöräilykypärää käyttävää nuorta?

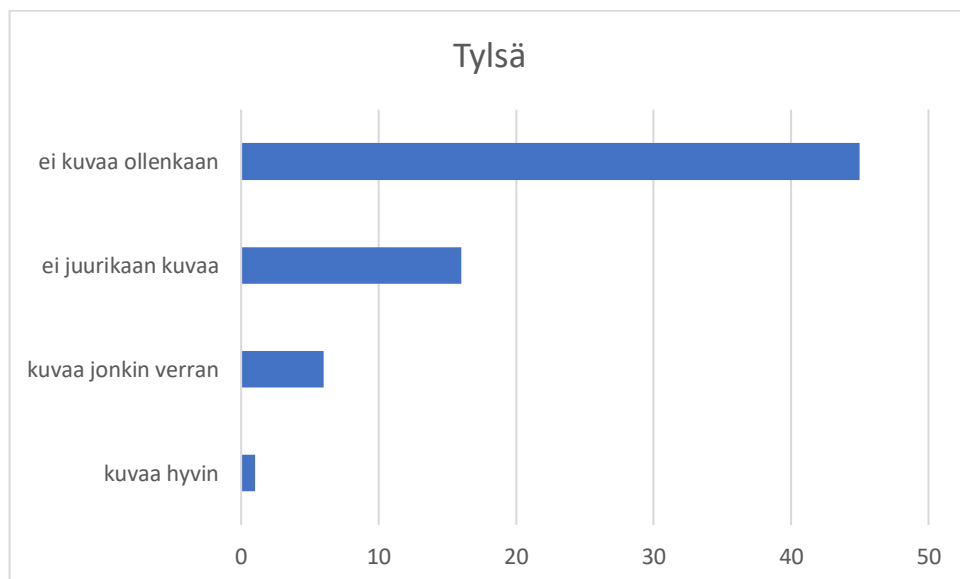
Nössö kuvaa hyvin 1% (n=1), kuvaa jonkin verran 4% (n=3), ei juurikaan kuvaa 21% (n=14), ei kuvaa ollenkaan 74% (n=50). Keskiarvo 3,66. Vastausten määrä 68.

Taulukko 76 Nössö

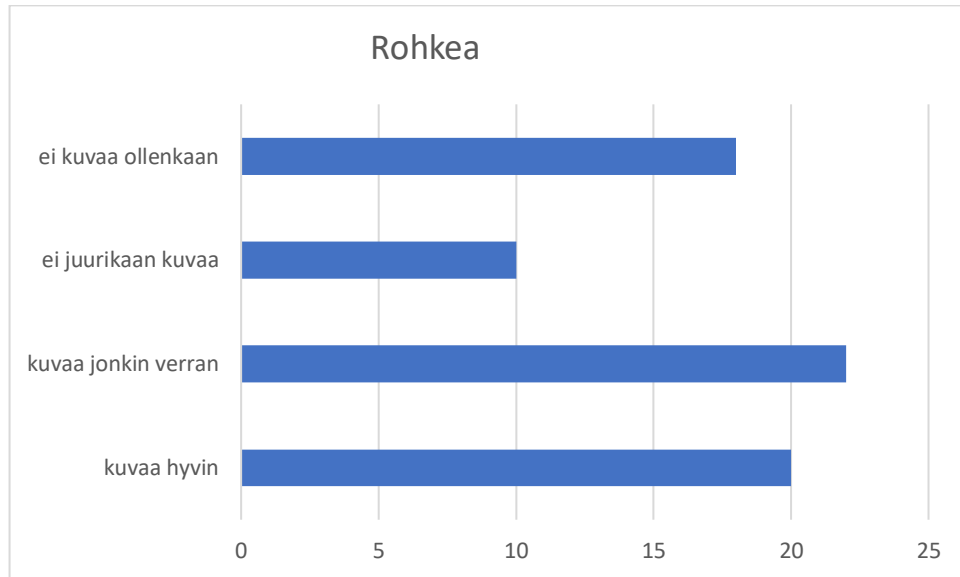
Tylsä kuvaa hyvin 1% (n=1), kuvaa jonkin verran 9% (n=6), ei juurikaan kuvaa 24% (n=16), ei kuvaa ollenkaan 66% (n=45). Keskiarvo 3,54. Vastausten määrä 68.

Taulukko 77 Tylsä

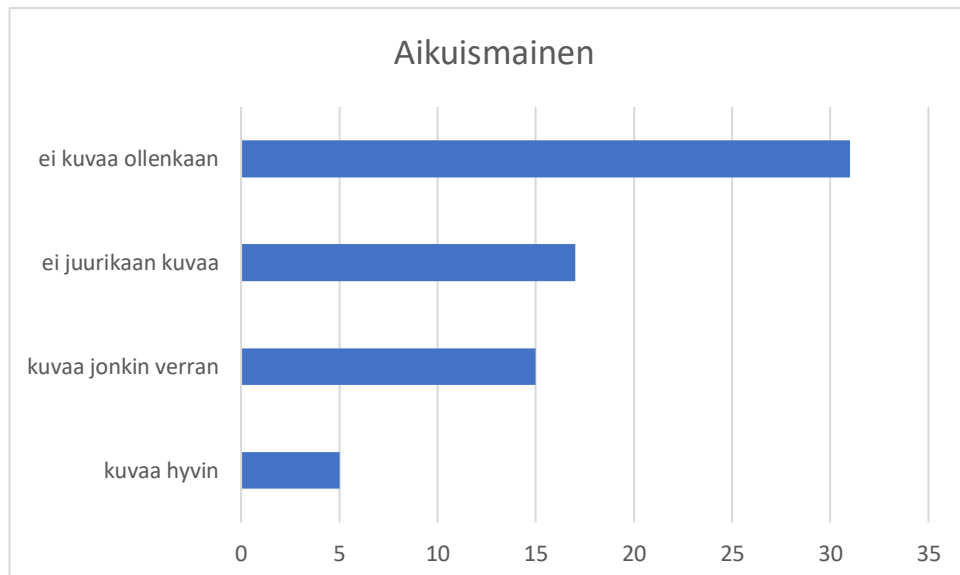
Rohkea kuvaa hyvin 29% (n=20), kuvaa jonkin verran 31% (n=22), ei juurikaan kuvaa 14% (n=10), ei kuvaa ollenkaan 26% (n=18). Keskiarvo 2,37. Vastausten määrä 70.

Taulukko 78 Rohkea

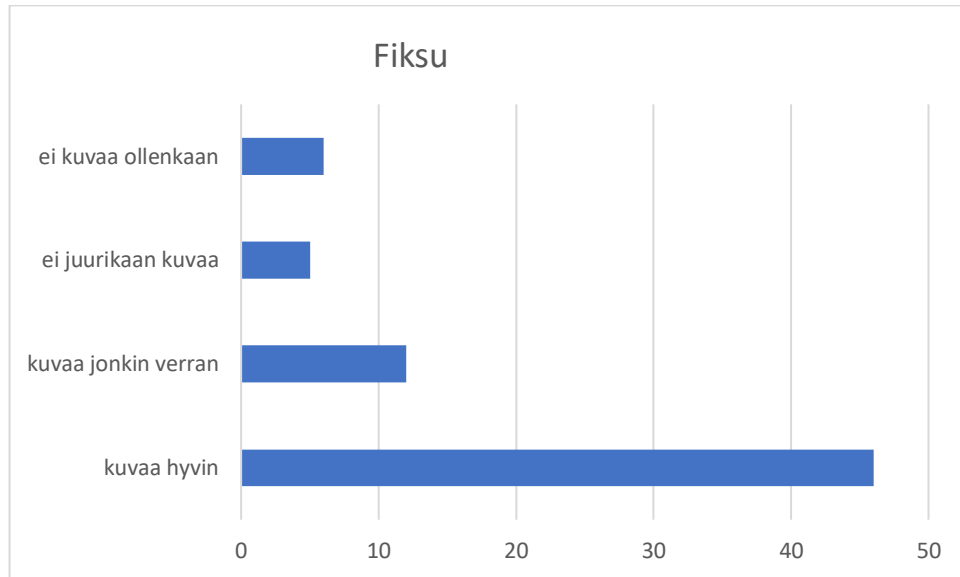
Aikuismainen kuvaa hyvin 7% (n=5), kuvaa jonkin verran 22% (n=15), ei juurikaan kuvaa 25% (n=17), ei kuvaa ollenkaan 46% (n=31). Keskiarvo 3,09. Vastausten määrä 68.

Taulukko 79 Aikuismainen

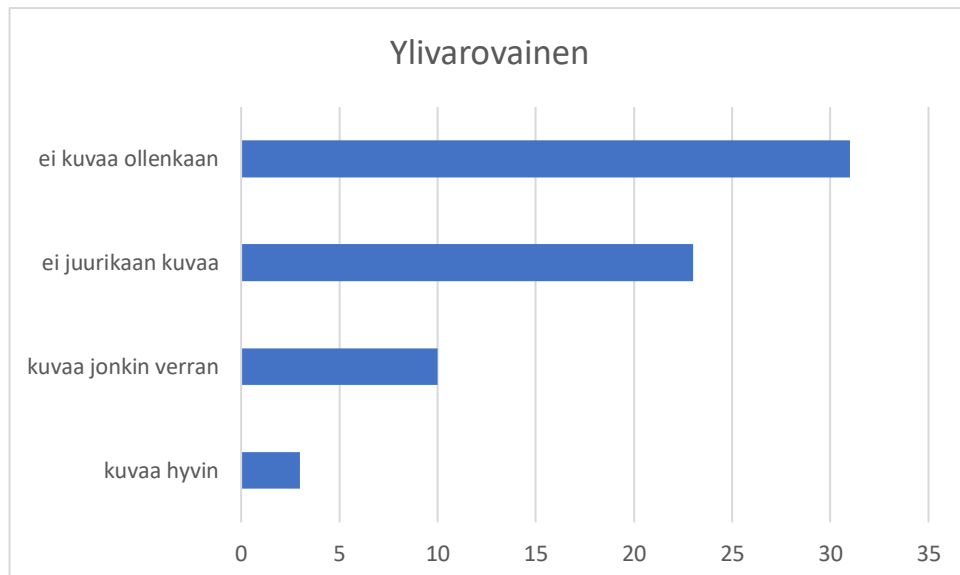
Fiksu kuvaa hyvin 67% (n=46), kuvaa jonkin verran 17% (n=12), ei juurikaan kuvaa 7% (n=5), ei kuvaa ollenkaan 9% (n=6). Keskiarvo 1,58. Vastausten määrä 69.

Taulukko 80 Fiksu

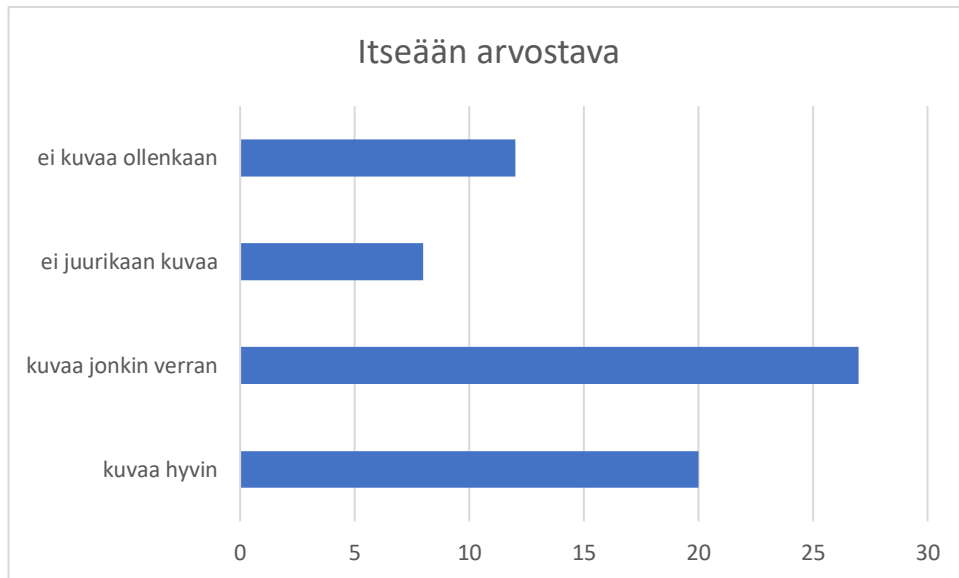
Ylivarovainen kuvaa hyvin 4% (n=3), kuvaa jonkin verran 15% (n=10), ei juurikaan kuvaa 34% (n=23), ei kuvaa ollenkaan 46% (n=31). Keskiarvo 3,22. Vastausten määrä 67.

Taulukko 81 Ylivarovainen

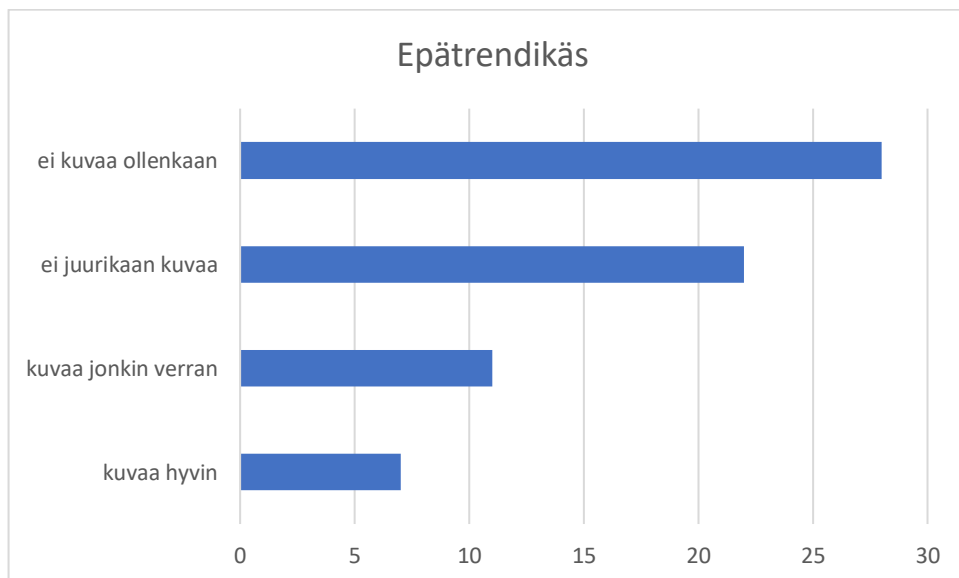
Itseään arvostava kuvaa hyvin 30% (n=20), kuvaa jonkin verran 40% (n=27), ei juurikaan kuvaa 12% (n=8), ei kuvaa ollenkaan 18% (n=12). Keskiarvo 2,18. Vastausten määrä 67.

Taulukko 82 Itseään arvostava

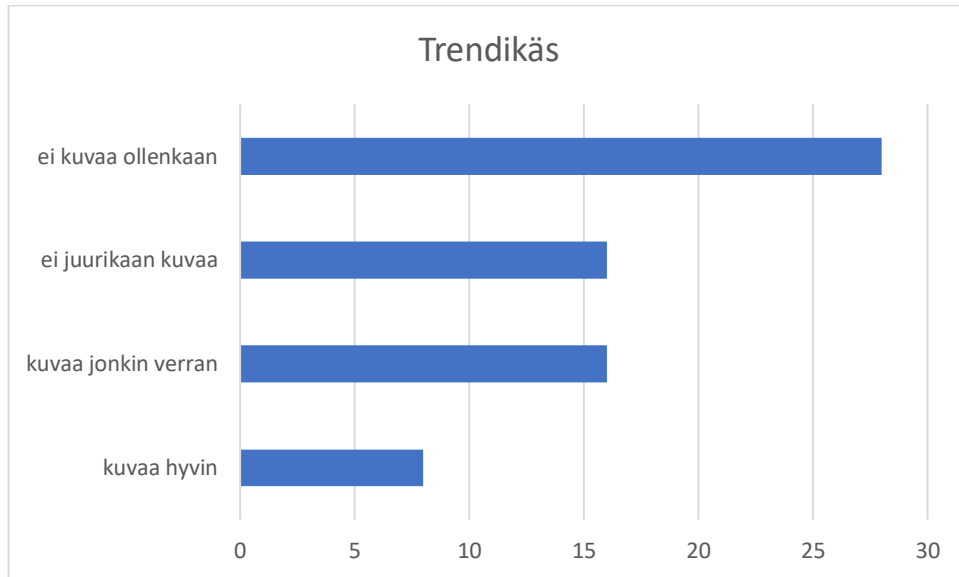
Epätrendikäs kuvaa hyvin 10% (n=7), kuvaa jonkin verran 16% (n=11), ei juurikaan kuvaa 32% (n=22), ei kuvaa ollenkaan 41% (n=28). Keskiarvo 3,04. Vastausten määrä 68.

Taulukko 83 Epätrendikäs

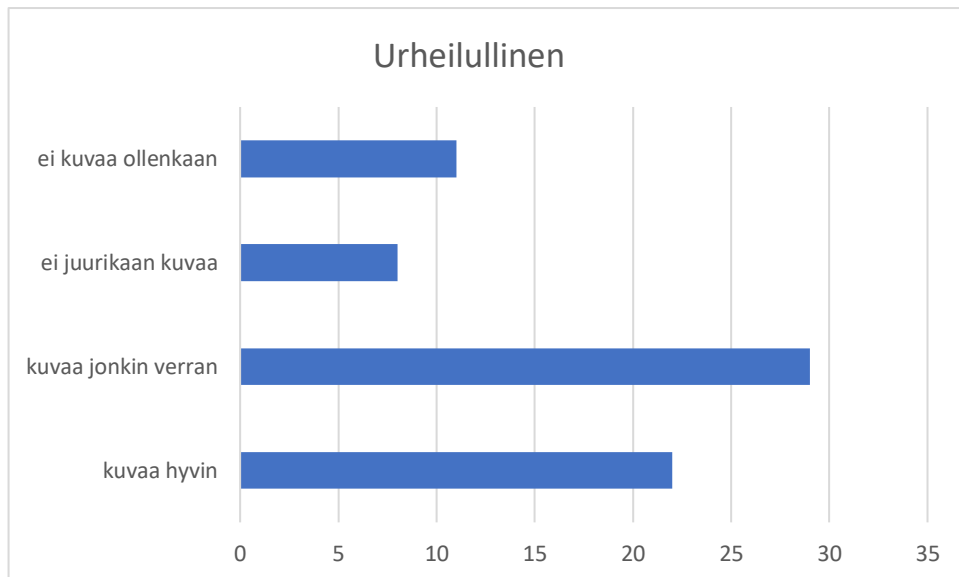
Trendikäs kuvaa hyvin 12% (n=8), kuvaa jonkin verran 24% (n=16), ei juurikaan kuvaa 24% (n=16), ei kuvaa ollenkaan 41% (n=28). Keskiarvo 2,94. Vastausten määrä 68.

Taulukko 84 Trendikäs

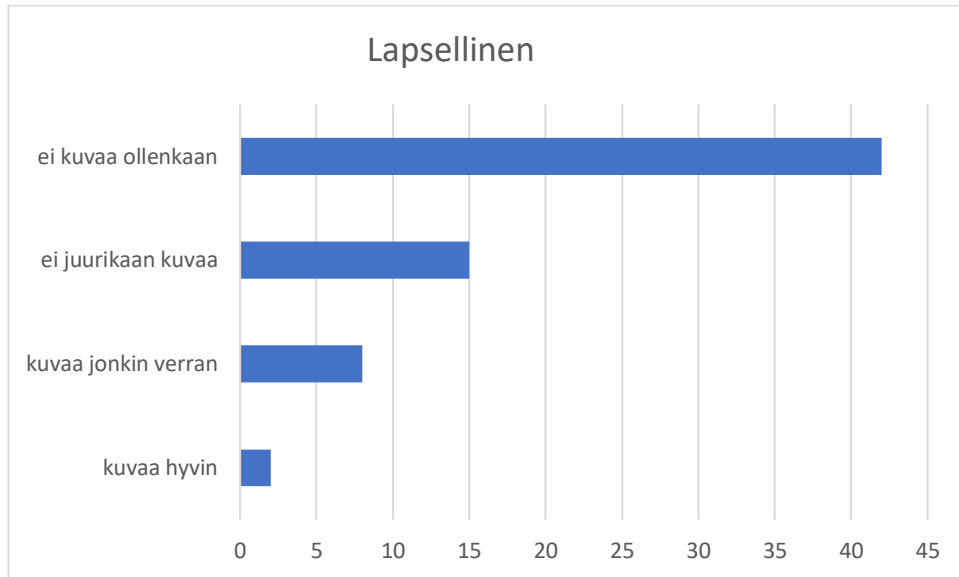
Urheilullinen kuvaa hyvin 31% (n=22), kuvaa jonkin verran 41% (n=29), ei juurikaan kuvaa 11% (n=8), ei kuvaa ollenkaan 16% (n=11). Keskiarvo 2,11. Vastausten määrä 70.

Taulukko 85 Urheilullinen

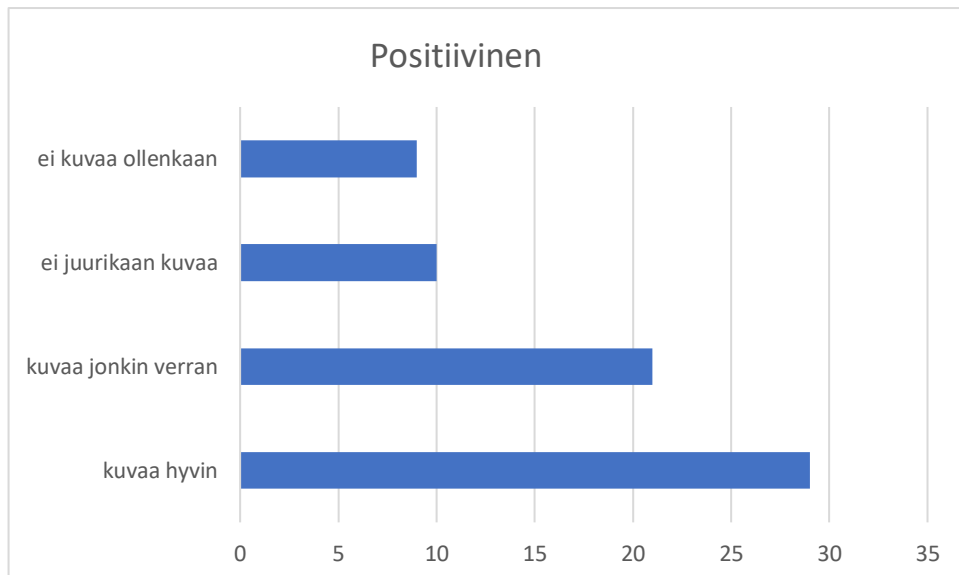
Lapsellinen kuvaa hyvin 3% (n=2), kuvaa jonkin verran 12% (n=8), ei juurikaan kuvaa 22% (n=15), ei kuvaa ollenkaan 63% (n=42). Keskiarvo 3,45. Vastausten määrä 67.

Taulukko 86 Lapsellinen

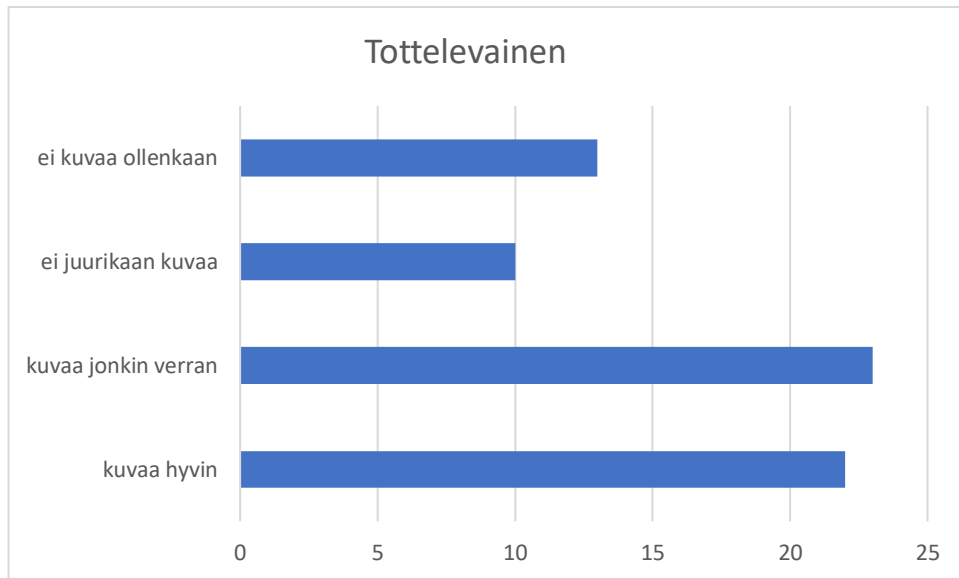
Positiivinen kuvaa hyvin 42% (n=29), kuvaa jonkin verran 30% (n=21), ei juurikaan kuvaa 14% (n=10), ei kuvaa ollenkaan 13% (n=9). Keskiarvo 1,99. Vastausten määrä 69.

Taulukko 87 Positiivinen

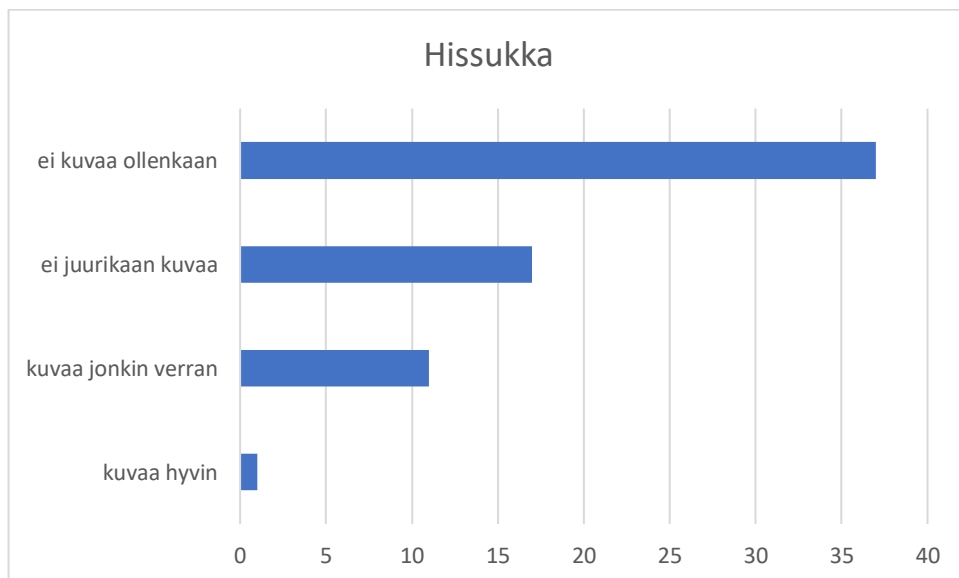
Tottelevainen kuvaa hyvin 32% (n=22), kuvaa jonkin verran 34% (n=23), ei juurikaan kuvaa 15% (n=10), ei kuvaa ollenkaan 19% (n=13). Keskiarvo 2,21. Vastausten määrä 68.

Taulukko 88 Tottelevainen

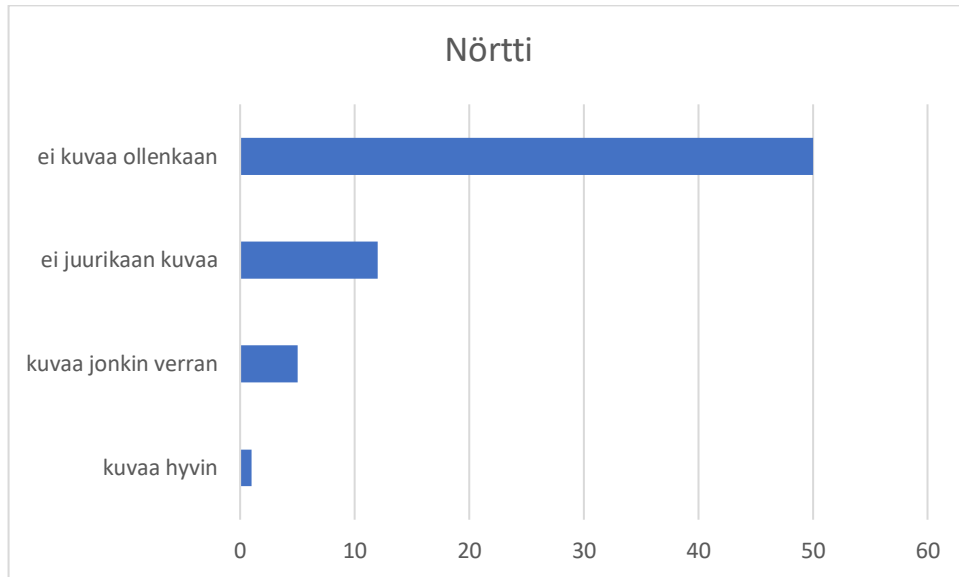
Hissukka kuvaa hyvin 2% (n=1), kuvaa jonkin verran 17% (n=11), ei juurikaan kuvaa 26% (n=17), ei kuvaa ollenkaan 56% (n=37). Keskiarvo 3,36. Vastausten määrä 66.

Taulukko 89 Hissukka

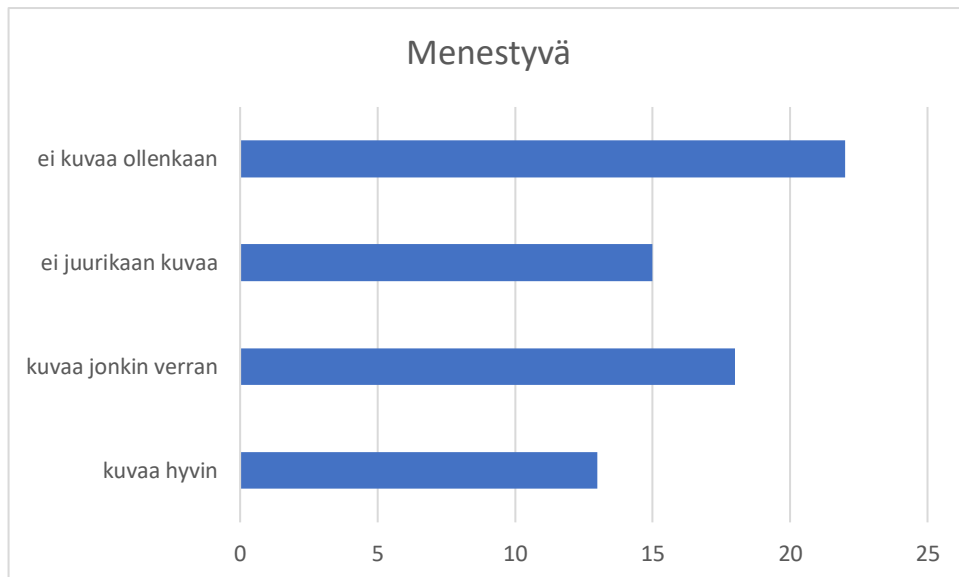
Nörtti kuvaa hyvin 1% (n=1), kuvaa jonkin verran 7% (n=5), ei juurikaan kuvaa 18% (n=12), ei kuvaa ollenkaan 74% (n=50). Keskiarvo 3,63. Vastausten määrä 68.

Taulukko 90 Nörtti

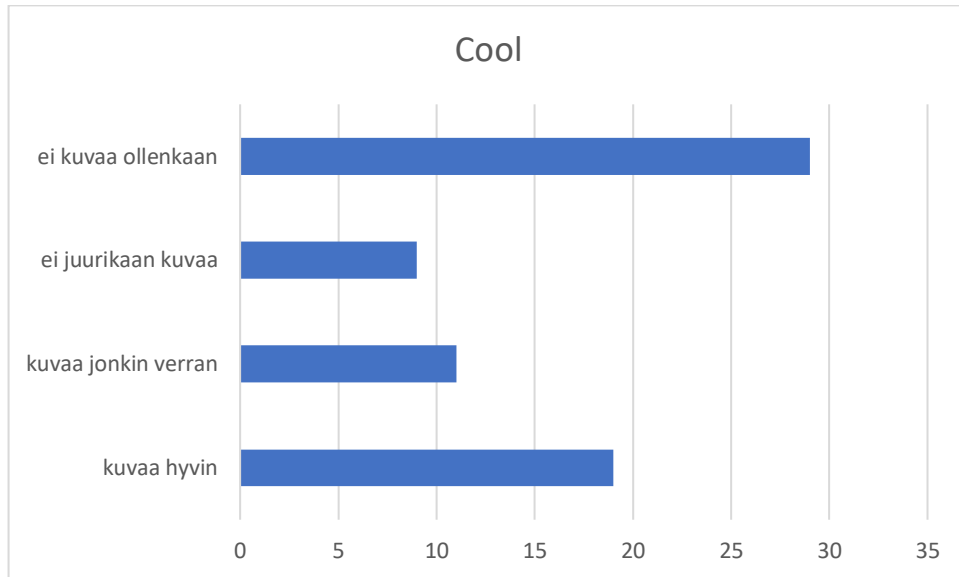
Menestyvä kuvaa hyvin 19% (n=13), kuvaa jonkin verran 26% (n=18), ei juurikaan kuvaa 22% (n=15), ei kuvaa ollenkaan 32% (n=22). Keskiarvo 2,68. Vastausten määrä 68.

Taulukko 91 Menestyvä

Cool kuvaa hyvin 28% (n=19), kuvaa jonkin verran 16% (n=11), ei juurikaan kuvaa 13% (n=9), ei kuvaa ollenkaan 43% (n=29). Keskiarvo 2,71. Vastausten määrä 68.

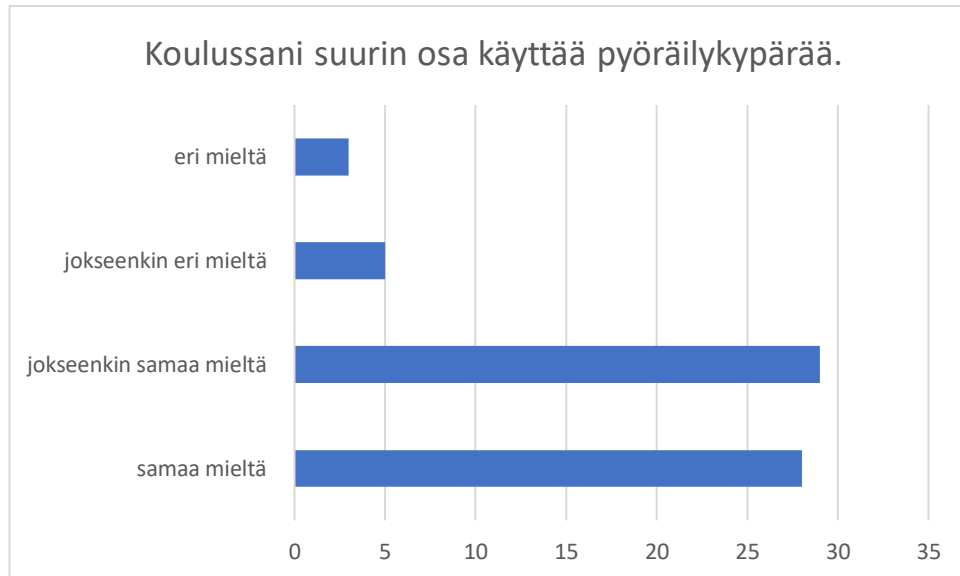
Taulukko 92 Cool

Valitse väittämään mielestäsi sopiva vaihtoehto.

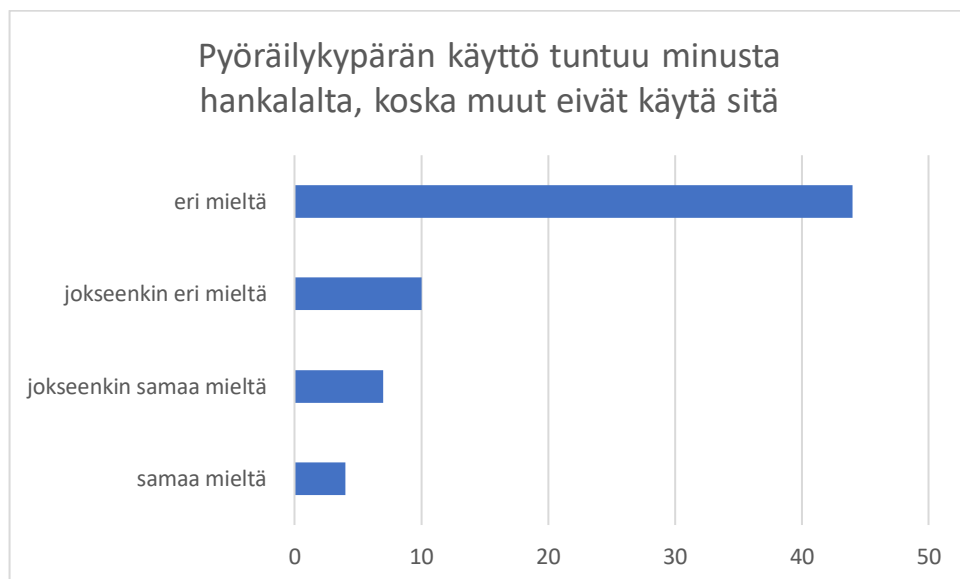
Taulukossa 88 oli samaa mieltä 43% (n=28), jokseenkin samaa mieltä 45% (n=29), jokseenkin eri mieltä 8% (n=5), eri mieltä 5% (n=3). Keskiarvo 1,74. Vastausten määrä 65.

Taulukko 93 Koulussani suurin osa käyttää pyöräilykypärää

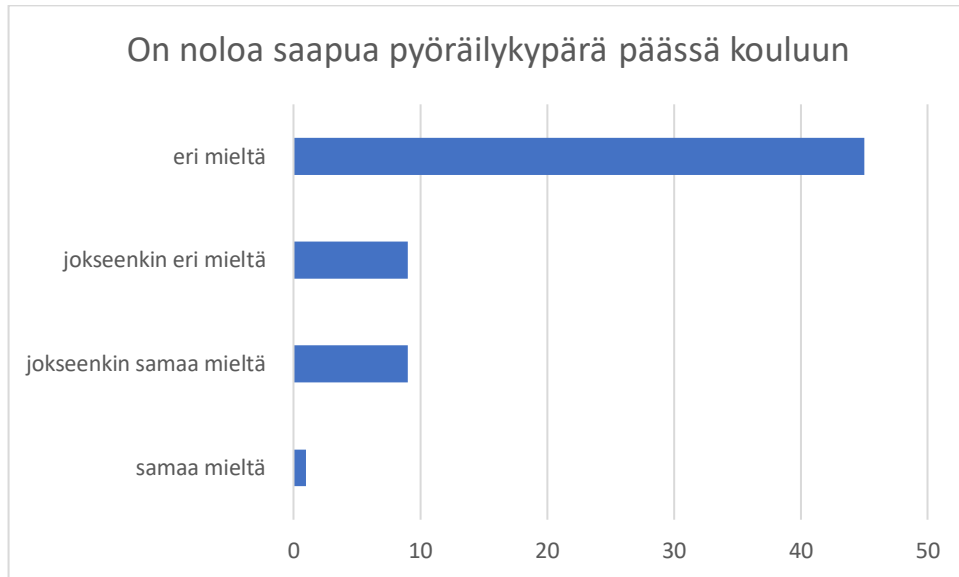
Taulukossa 89 oli samaa mieltä 6% (n=4), jokseenkin samaa mieltä 11% (n=7), jokseenkin eri mieltä 15% (n=10), eri mieltä 68% (n=44). Keskiarvo 3,45. Vastausten määrä 65.

Taulukko 94 Pyöräilykypärän käyttö tuntuu minusta hankalalta, koska muut eivät käytä sitä

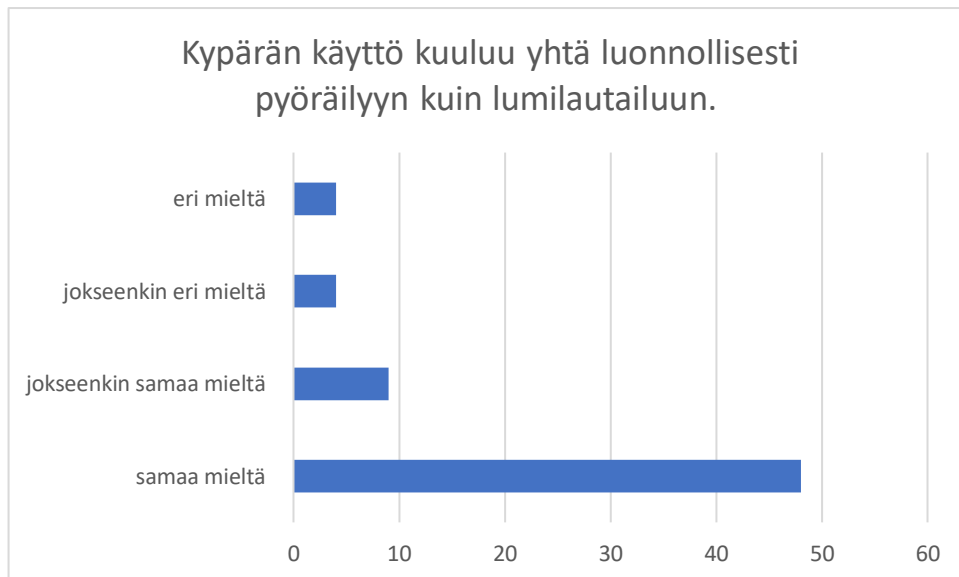
Taulukossa 90 oli samaa mieltä 2% (n=1), jokseenkin samaa mieltä 14% (n=9), jokseenkin eri mieltä 14% (n=9), eri mieltä 70% (n=45). Keskiarvo 3,53. Vastausten määrä 64.

Taulukko 95 On noloa saapua pyöräilykypärä päässä kouluun

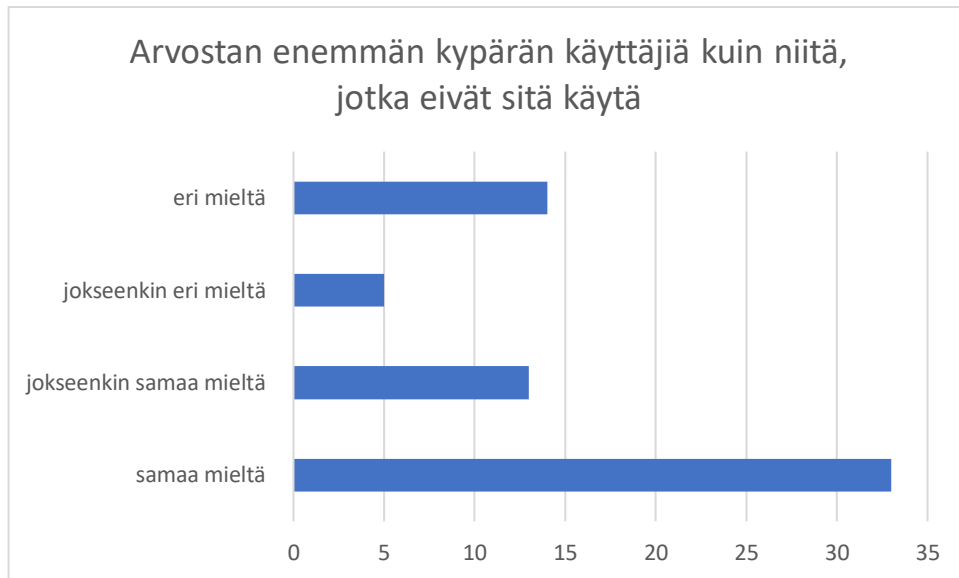
Taulukossa 91 oli samaa mieltä 74% (n=48), jokseenkin samaa mieltä 14% (n=9), jokseenkin eri mieltä 6% (n=4), eri mieltä 6% (n=4). Keskiarvo 1,45. Vastausten määrä 65.

Taulukko 96 Kypärän käyttö kuuluu yhtä luonnollisesti pyöräilyyn kuin lumilautailuun.

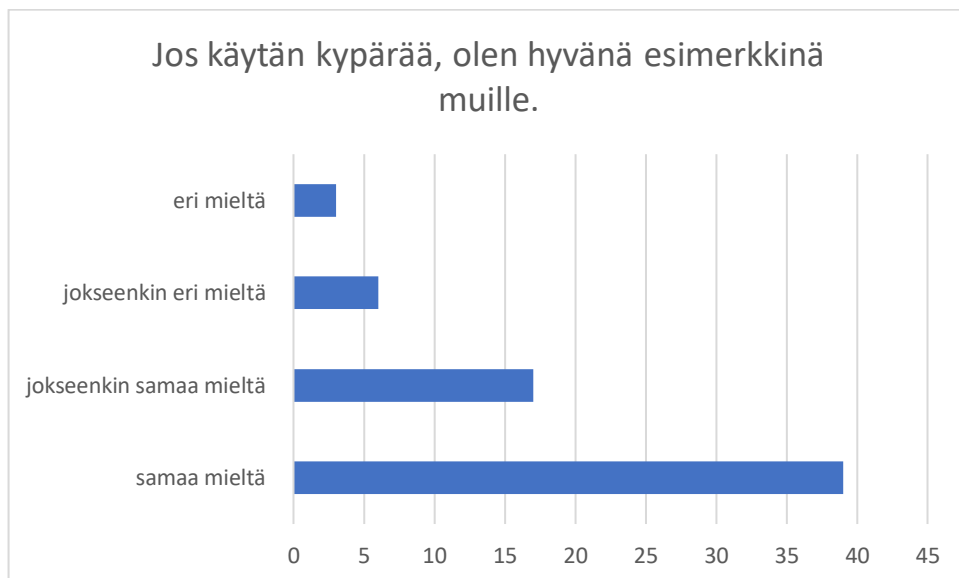
Taulukossa 92 oli samaa mieltä 51% (n=33), jokseenkin samaa mieltä 20% (n=13), jokseenkin eri mieltä 8% (n=5), eri mieltä 22% (n=14). Keskiarvo 2,00. Vastausten määrä 65.

Taulukko 97 Arvostan enemmän kypärän käyttäjiä kuin niitä, jotka eivät sitä käytä

Taulukossa 93 oli samaa mieltä 60% (n=39), jokseenkin samaa mieltä 26% (n=17), jokseenkin eri mieltä 9% (n=6), eri mieltä 5% (n=3). Keskiarvo 1,58. Vastausten määrä 65.

Taulukko 98 Jos käytän kypärää, olen hyvänä esimerkkinä muille.

Pyöräilykypärää todennäköisimmin käyttäisi vastaajista koulumatkalla 73% (n=51), matkalla harrastukseen 44% (n=31), perheen kanssa pyöräillessä 63% (n=44), urheillessa 43% (n=30), jossain muussa tilanteessa 34% (n=24).

Taulukko 99 Millä näistä matkoista käyttäisit todennäköisimmin pyöräilykypärää?

Kiusaaminen ja pyöräilykypärän käyttäminen.

Minua on kiusattu pyöräilykypärän käytöstä. Kyllä 3% (n=2), Ei 97% (n=63). Keskiarvo 1,97. Vastausten määrä 65.

Kuva 5 Minua on kiusattu pyöräilykypärän käytöstä

Olen jollain tavalla kiusannut kypärän käytöstä muita. Kyllä 2% (n=1), Ei 98% (n=98). Keskiarvo 1,98. Vastausten määrä 64.

Kuva 6 Olen jollain tavalla kiusannut kypärän käytöstä muita

Syitä miksi vastaajat eivät käyttäneet pyöräillessä kypärää. Se on ruma 17% (n=12), se pilaa kampauksen 23% (n=16), en muista käyttää 24% (n=17), en oikein tiedä miksi käyttäisin 10% (n=7), kukaan muukaan ei käytä 9% (n=6), en omista kypärää 13% (n=9), se on turha 6% (n=4), vaikea kuljettaa mukana 14% (n=10), ajattelen muiden pitävän sitä nolona 10% (n=7), olen niin hyvä pyöräilijä, etten tarvitse kypärää 13% (n=9), se ei sovi asuuni 13% (n=9), vain lapset käyttävät kypärää 7% (n=5)

Taulukko 100 Jos et käytä pyöräilykypärää pyöräillessäsi, miksi?

6 Pohdinta

Tässä kappaleessa pohdimme kokonaisvaltaisesti opinnäytetyötämme sekä tähän liittyen eri vaiheita. Tuomme esille vielä, mitkä tekijät vaikuttivat saatuihin tuloksiin. Käsittelemme myös työn luotettavuuteen sekä eettisyyteen liittyviä tekijöitä. Tuomme esille asioita, jotka rajoittivat työn valmistumista. Kerromme vielä, kuinka tuloksia mahdollisesti voidaan hyödyntää tulevaisuudessa. Mainitsemme kehittämisehdotuksia mahdollisiin tuleviin opinnäytetöihin liittyen samaan aiheeseen sekä lopuksi kirjoitamme johtopäätöksen työstämme.

Toukokuussa 2019 saimme tulokset aivovammaliitolta, jolloin lähdimme jatkamaan meidän osaltamme opinnäytetyötä tulosten parissa. Emme odottaneet myöskään, että vastaajien määrä puolittuisi, kuten edellä mainittiin, ja tämä puolestaan vaikuttaa tuloksien reliabiliteettiin. Varsinaisessa tutkimuskyselyssä oli myös avoimia kysymyksiä, joihin vastaajilla oli tilaisuus vastata sanallisesti ja lauseilla, mutta näitä vastauksia emme saaneet käyttöömmme aivovammaliitolta tietoteknisistä syistä.

6.1 Tutkimustulosten tarkastelu

Vuonna 2018 vastaajien määrä oli 188, kun taas vuonna 2019 vain 70. Vastaajien määrä oli siis yli puolet pienempi ja tämä täytyy huomioida vertaillessa kyselyjen tuloksia keskenään. Lisäksi tuloksissa käymme läpi vastaajien demografiaa ja muun muassa sukupuolten osuuksia vastaajista. Emme kuitenkaan työssämme lähteneet erittelemään sukupuolten vastauksia toisistaan Analystica-ohjelmaan liittyvistä tietoteknisistä ongelmista johtuen. Kappaleessa 5.1 vastaajien demografiasta käy lisäksi ilmi, että prosentuaalisesti kypärän omisti suurempi osa vastaajista vuonna 2019 kuin 2018. Tämä ei kuitenkaan ole suoraan verrannollinen eikä suoraa johtopäätöksiä voida tehdä siitä vaikutiko asiaan Tee kypärätempu -hanke vai ei, koska vastaajien määrä ei pysynyt samana.

Tuloksista selvisi, että suurin osa vastaajista käytti pyöräilykypärää pyöräillessään päivittäin v. 2018 ja 2019. Kuitenkin vuonna 2019 oli vastaajien osuus huomattavasti kasvanut siinä, kuinka moni ei käytä pyörää juuri ollenkaan. Lisäksi vuonna 2019 vastaajien vanhempien pyöräilykypärän käyttö oli laskenut vuodesta 2018 vuoteen 2019 10%:lla ja ei pyöräilevien vanhempien osuus oli laskenut n 10%:lla.

Polkupyörää pyöräilykaudella päivittäin käytti suurin osa vastaajista niin v. 2018 kuin v.2019. Tuloksissa hämmensi se, että kysymykseen ”Käytän polkupyörää pyöräilykaudella päivittäin, kerran pari viikossa, muutaman kerran kuussa, harvemmin kuin kerran kuussa, en juurikaan käytä polkupyörää,” oli vastannut eri määrä vastaajia kohtaan en juurikaan käytä polkupyörää kuin ensimmäisen kysymyksen (Kun pyöräilet, kuinka usein käytät pyöräilykypärää?) samaan kohtaan. Eli ensimmäisessä kohdassa en juurikaan käytä polkupyörää oli vastannut v. 2018 8% ja kolmanteen kysymykseen saman oli valinnut vain 4% vastaajista. Tämä saa kyseenalaistamaan sen, kuinka hyvin vastaajat ymmärsivät kysymykset ja vastausvaihtoehdot.

Eniten pyöräilykypärää kannustettiin käyttämään koulussa ja tämän jälkeen kotona sekä 2018 kuin 2019. Vähiten pyöräilykypärää kannustettiin käyttämään kaveriporukassa kumpanakin vuonna.

Kumpanakin vuonna eniten pyöräilykypärää kuvasivat sanat tuki ja turva, järkevä, viisas valinta ja itsestänselvyys. Pyöräilykypärää käyttävää nuorta kuvasivat taas eniten sanat fiksu, tottelevainen, urheilullinen ja positiivinen.

Väittämä -kysymyksistä tuli ilmi, että suurin osa oppilaista käyttää pyöräilykypärää kyseisissä kouluissa ja vastaukset olivat lähes samoja kumpanakin vuonna. Suurin osa oli vastannut olevansa erimieltä kysymykseen ”Pyöräilykypärän käyttö tuntuu minusta hankalalta, koska muut eivät käytä sitä”. Vastaajat olivat myös eri mieltä siitä, että olisi noloa saapua pyöräilykypärä päässä kouluun. Taas kerran suurin osa kumpanakin vuonna vastanneista. Vastaajista suurin osa piti kypärän käyttöä yhtä luonnollisena sekä pyöräillessä, että lumilautaillessa. Prosentuaalisesti samoin oli vastattu myös kysymykseen ”Arvostan enemmän kypärän käyttäjiä kuin niitä, jotka eivät sitä käytä”. Vastaajista yli 70% vuonna 2018 ja yli 60% vuonna 2019 pitivät itseään hyvänä esimerkkinä muille, jos käyttivät kypärää.

Todennäköisimmin pyöräilykypärää käytettiin koulumatkalla kumpanakin vuonna ja seuraavaksi perheen kanssa pyöräillessä. Niin vuonna 2018 kuin 2019 pyöräilykypärän käyttö ei ollut kiusaamisen syy. Vain yhtä oppilasta oli kiusattu tämän vuoksi vuonna 2018 ja vuonna 2019 kahta. Vuonna 2018 vastaajat kertoivat, että suurin syy, miksi he eivät käytä pyöräilykypärää on, että pyöräilykypärää ei muisteta käyttä. Toiseksi yleisin syy on, että se on vaikea kuljettaa mukana. Vuonna 2019 edelleen yleisin syy oli, että pyöräilykypärää ei muisteta käyttä. Vuonna 2019 vaikea kuljettaa mukana-syy on vasta

neljänneksi suurin syy. Sitä ennen tulee toisena se, että se pilaa kampauksen ja kolmantena se, että pyöräilykypärä on ruma.

6.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.

Työssämme noudatimme tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjeistusta hyvästä tieteellisestä käytännöstä sekä oikeanlaisesta eettisestä toimintatavasta. Tutkimusluvan olivat jo hankkineet ``tee kypärätempun`` hankkeen johtajat. Kyselylomakkeet ovat nimettömiä eikä kyselylomakkeeseen vastaaminen ollut pakollista. Vastauslomakkeet säilytetään asianmukaisella ja suljetulla tavalla netissä, jolloin vain asianomaisilla on pääsy aineistoon. Sitouduimme olemaan erittäin huolellisia tutkimustuloksia arvioitaessamme, tulkittaessa sekä niiden esittämisessä. Erottelimme selkeästi meidän (opiskelijoiden) työtehtäviä sekä ``tee kypärätempun`` hankkeen työnjakoa. Annoimme heille arvion sekä suostion heidän työosuudestaan tutkimuksessamme. Viittaamme tekstissämme myös oikealla tavalla asianomaisiin, dokumentteihin ja lähteisiin, joita olemme käyttäneet tukenamme työssämme. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta.)

Kyselylomakkeissa ei kysytä arkaluontaisia tietoja missään kohtaan, kuten uskontoa, etnistä alkuperää, seksuaalista suuntautumista tai henkilön sairautta tai vammaistilaa (Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset: 10). Kaikki opinnäytetyöt tulee tarkistaa plagiaatintunnistusjärjestelmällä, ennen kuin ne lähetetään ohjaajalle arvioitavaksi, ja niin me myös teemme alkusyksystä 2019 (Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset: 6).

Tutkimuksen luotettavuutta vahvistavat asiat kuten, tarkasti selitetty ja tarkennettu tutkimusongelma, perusjoukon tarkka määrittely, kyselylomakkeen selkeys, hyvä tutkimussuunnitelma sekä otantamenetelmän tarkka harkinta (Heikkilä 2014). Edesauttaviin asioihin luetaan myös, otoskoon suuruus ja edustavuus, vastausprosentin suuruus ja tiedonkeruunmenetelmän sopivuus. Lopuksi myös raportin tulee olla selkeä ja objektiivinen (Heikkilä 2014).

Reliabiliteetti mittaa, kuinka luotettava ja toistettava kyseinen mittari ja kyselylomake on (Tilastokeskus). Eli hyvä reliabiliteetti on, jos sama tutkimus toistetaan ja saadaan samanlaiset tulokset, näin varmistetaan, että ulkopuolisilla tekijöillä ei ollut vaikutusta tuloksiin.

Reliabiliteetti lasketaan kuuluvan yleensä määrälliseen eli kvantitatiivisen tutkimuksen pariin. Reliabiliteetissa voi tapahtua satunnaisvirheitä. Tämä voi johtua mittajaan huolimattomuudesta, tutkittavan muistin puutteellisuudesta tai tutkijan tehdessä lyöntivirheitä tallettaessa tietoja tietokoneelle. Mitä useammin tutkimusta toistetaan, sitä suurempi mahdollisuus satunnaisvirheisiin. (Leskinen 2012: 25.)

Tutkimusta pidetään luotettavana ja tarkkana, kun mittaus toistetaan eri tutkijalla ja samanlaisia tuloksia saadaan. Luotettavuuteen ja pysyvyyteen vaikuttavat myös vahvasti otoskoko ja otantamenetelmä. Otoskoon ollessa erittäin pieni, tuloksia voidaan pitää satumanvaraisina. Otos voi olla myös vino, jolloin yksi ryhmä on yliedustettuna ja ei saada tietoa koko perusjoukosta. (Vilpas n.d.). On varmistettava, että otos on tarpeeksi suuri ja että se edustaa mahdollisimman hyvin perusjoukkoa (Heikkilä 2014).

Validiteetilla tarkastellaan, kuinka hyvin tutkittavaa ilmiötä on mitattu ja tutkittu kyseisillä menetelmillä (Tilastokeskus). Eli tässä tutkimuksessa, kuinka hyvin on saatu tietoon juuri niitä vastauksia ja tuloksia mitä on lähdetty etsimään kyselylomakkeessa olevilla kysymyksillä. Tutkimuksen validius on varmistettava jo etukäteen tarkalla tiedonkeruulla sekä huolellisella suunnittelulla. (Heikkilä 2014).

Validiteetti voidaan jakaa ulkoiseen sekä sisäiseen validiteettiin. Ulkoisella validiteetilla mitataan ja katsotaan, kuinka hyvin tuloksia voidaan yleistää koskemaan muita tutkimuksen ulkopuolelta, kumminkin tutkitun kohteen kaltaisia kohteita. Yleensä kaikkia tutkimuksia pidetään hyödyllisempinä, kun niitä voidaan soveltaa laajemmin ja näin ollen ulkoista validiteettia pidetään hyvänä. (Vilpas n.d.)

Jotta tutkimus olisi validi sisäisesti, tulee tutkimuksessa olla tehty kaikki, mitä on luvattu. Tutkimuskysymyksiin ja tutkimusongelmaan on vastattu sekä osoitetaan, että tutkimustulokset ovat perustellusti tulosta kyseisestä tutkimusprosessista. Sisäisen validiteetin arviointi perustuu teoreettiseen viitekehykseen, joka on valittu, käsitteiden määrittelyihin, tapaan, jolla aineistoa on kerätty, kysymyksiin, joita on käytetty aineiston keräämisessä, tutkimiseen, tulkintaan ja päättelyyn sekä tuloksiin. (Vilpas n.d.)

Ensisijaisesti tutkija, eli tässä tapauksessa tee kypärätempu hanke on vastuussa oikeanlaisesta tieteellisestä käytännöstä, mutta koko yhteisö projektin takana ja muut tahot, johon me kuulumme ovat vastuussa kokonaisesta eettisestä kestävytydestä. Etiikka on

paljolti korvien välissä, mutta on tärkeää tuntee ja opiskella kokonaisvaltaisesti tutkimusetiikan käytäntöjen noudattamista. (Lääkärilehti- rahoittajan näkökulma tutkimusetiikkaan: 46/2011: 3481).

6.3 Johtopäätökset ja kehittämisehdotukset

Opinnäytetyömme tarkoitus oli vertailla kahden kyselyn vastauksia keskenään lasten asennemuutoksien selvittämiseksi koskien pyöräilykypäränkäyttöä ja tavoitteena oli tuottaa hankkeen tilaajalle eli Aivovammaliitolle tietoa Tee kypärätempu -hankkeen vaikutuksista lasten asenteisiin liikenneturvallisuudesta sekä kypärän käytöstä. Koska vuoden 2019 vastaaja määrä oli alle puolet vuodesta 2018 niin emme voineet tehdä suoria johtopäätöksiä siitä oliko Aivovammaliiton Tee kypärätempu -hankkeella suoranaisia vaikutuksia lapsien asenteisiin kypärän käytöstä. Tämän vuoksi emme myöskään saaneet vastausta tutkimuskysymykseemme.

Tutkimuskyselyn vastausten perusteella voidaan kuitenkin todeta, että näillä kyseisillä luokilla on melko hyvä asenne koskien kypärän käyttöä jo yleisesti. Suurin osa vastaajista käytti pyöräilykypärää päivittäin sekä vuonna 2018, että 2019. Lisäksi pyöräilykypärää yhdistettiin ennemmin sanoihin tuki ja turva, järkevä, viisas valinta sekä itsestään selvyys, kun taas vastaajat eivät kokeneet sen olevan nolo, turha, lapsellinen tai ruma. Saman suuntaisia vastauksia saatiin myös kypärän käyttäjästä kumpanakin vuonna. Vain 1% vuonna 2018 ja 3% vuonna 2019 oli vastannut, että häntä on kiusattu kypärän käytöstä. Vastausten perusteella kehittämisehdotuksina nousivat päällimmäisinä mieleemme tutkia samoja oppilaita ja jatkaa pitkittäistutkimusta muutamalla vuodella niin, että nähdään asenteiden muuttuminen oppilaiden siirtyessä alakoulusta yläkouluun. Lisäksi tiiviimpi yhteistyö koulun kanssa, jotta varmistetaan, että saataisiin kaikilta oppilailta vastaukset. Tämä lisäisi tutkimuksen luotettavuutta suuresti. Vastausten perusteella oppilailta on tietoa ja hyvä asenne alakoulussa kypärän käyttöä ja kypärää kohtaan, mutta tilastojen perusteella kuitenkin kypärän käyttö vähenee radikaalisti oppilaiden siirtyessä yläkouluun.

Aivovammaliitolla on tarkoituksena jatkaa tee kypärätempun hankkeen projektia ja sen yhteistyötä Metropolian kanssa. Tiiviimpi yhteistyö sekä säännöllisen aikavälin tapahtuva yhteydenotto aivovammaliiton sekä opiskelijoiden välillä loisi paremmat mahdollisuudet mahdolliseen ensi vuonna toteutettavaan opinnäytetyöhön, jossa kenties seurataan, kuinka asennemuutokset pyöräilykypärän käytön suhteen ovat vaikuttaneet keväällä

2020. Opinnäytetyön oli määrä valmistua alun perin keväällä 2019, mutta tee kypärätempu hankkeen puolelta oli tietoteknisiä ongelmia Analystican kanssa, jolloin tuloksia ei saatu analysoitua suunnitellun ajoissa.

7 Julkistaminen ja tiedottaminen

Opinnäytetyö esitetään tiivistettynä Powerpoint ohjelmaa käyttäen aivovammaliiton Tee kypärätempu- hankkeen henkilöstölle heidän toimistollaan Malmilla. Lopullinen Opinnäytetyö laitetaan Theseukseen sähköisenä muotona muiden valmiiden opinnäytetöiden joukkoon syyskuussa 2019.

Lähteet

Aivovamma 2016. Aivovammaliitto. Verkkodokumentti. < http://www.aivovaurio.fi/aivovamma/aivovamma/mika_on_aivovamma/>. Luettu 16.11.2018

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. Verkkodokumentti. <<https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ammattikorkeakoulujen%20opinn%C3%A4ytet%C3%B6iden%20eettiset%20suositukset.pdf>>. Luettu 5.12.2018

Duodecim 2019. Pitkittäistutkimus <https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=Ilt03841>

Helkama, Klaus - Myllyniemi, Rauni - Liebkind, Karmela 2001. Johdatus sosiaalipsykologiaan. Helsinki: Edita

Heikkilä, Tarja 2014. Tilastollinen tutkimus. Porvoo. Edita Publishing Oy.

Honkkinen, Olli - Kerminen, Mari - Mellenius, Nina - Miller, Helena - Von Wendt, Lennart 2009. Lapsen aivovamma. Helsinki. Edita Prima Oy.

Hytönen, Sari - Kotila, Jaana 2014. Aivovammojen riskitekijät ja hoidon tavoitteet. Sairaanhoidajan tietokannat.

Jyväskylän yliopisto 2019. Koppa. Pitkittäistutkimus. Verkkodokumentti. <<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/pitkittaistutkimus>>

Kalliomäki, Jukka – Suomalainen, Veera 2012. Trafín julkaisu. Verkkodokumentti.

Leskinen Kaija- 2012. Toimintakyvyn arvioinnissa käytettävän rava-mittauksen reliabiliteetti. Itä-Suomen yliopisto. Sosiaali- ja terveysjohtamisen laitos. <http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20120619/urn_nbn_fi_uef-20120619.pdf>

Nummenmaa, Lauri – Holopainen, Martti – Pulkkinen, Pekka 2014. Tilastollisten menetelmien perusteet. Helsinki. Sanoma Pro Oy.

Pöysti, Leena – Olkkonen, Seppo. Terveysportti. < http://www.terveysportti.fi.ezproxy.metropolia.fi/dtk/tyt/avaa?p_artikkeli=ttl01136>.

Rahoittajan näkökulma tutkimusetiikkaan 46/2011: 3481. Lääkärilehti. Verkkodokumentti. < <https://www-laakarilehti-fi.ezproxy.metropolia.fi/ajassa/nakokulmat/rahoittajan-nakokulma-tutkimusetiikkaan/>>.

Parkkari, Jari – Kannus, Pekka 2016. Lasten ja nuorten tapaturmat. Duodecim. Verkkodokumentti. <<http://www.terkko.helsinki.fi.ezproxy.metropolia.fi/medic/?hakusa>>

nat=nuori&sivu=haku&mista=&alkaen=0&ratio=AND&hakusanat2=liikenneonnettomuudet&mista2=&ratio2=AND&hakusanat3=&mista3=&vuosi1=&vuosi2=&synonyymit=true&kieli%5B%5D=kaikki&tyyppi%5B%5D=kaikki>.

Tutkimuseettinen neuvottelukunta verkkodokumentti. < <https://www.tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanto>>. Luettu 4.12.2018

Vehviläinen-Julkunen, K. – Kankkunen, P. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. Helsinki: Sanoma Pro.

Vilpas Pertti. Ohjeita kvantitatiivisen tutkimukseen. Osa 1. Metropolia ammattikorkeakoulu. Liiketalous.

Vilka Hanna. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi.

Virtanen, Kaisa. 2016: 1352-1356. Pyöräilijän vammat. Duodecim. Verkkodokumentti. <<http://www.terkko.helsinki.fi.ezproxy.metropolia.fi/medic/?hakusanat=kyp%C3%A4r%C3%A4&sivu=haku&mista=&alkaen=0&ratio=AND&hakusanat2=&mista2=&ratio2=AND&hakusanat3=&mista3=&vuosi1=2009&vuosi2=&synonyymit=true&kieli%5B%5D=kaikki&tyyppi%5B%5D=kaikki>>.